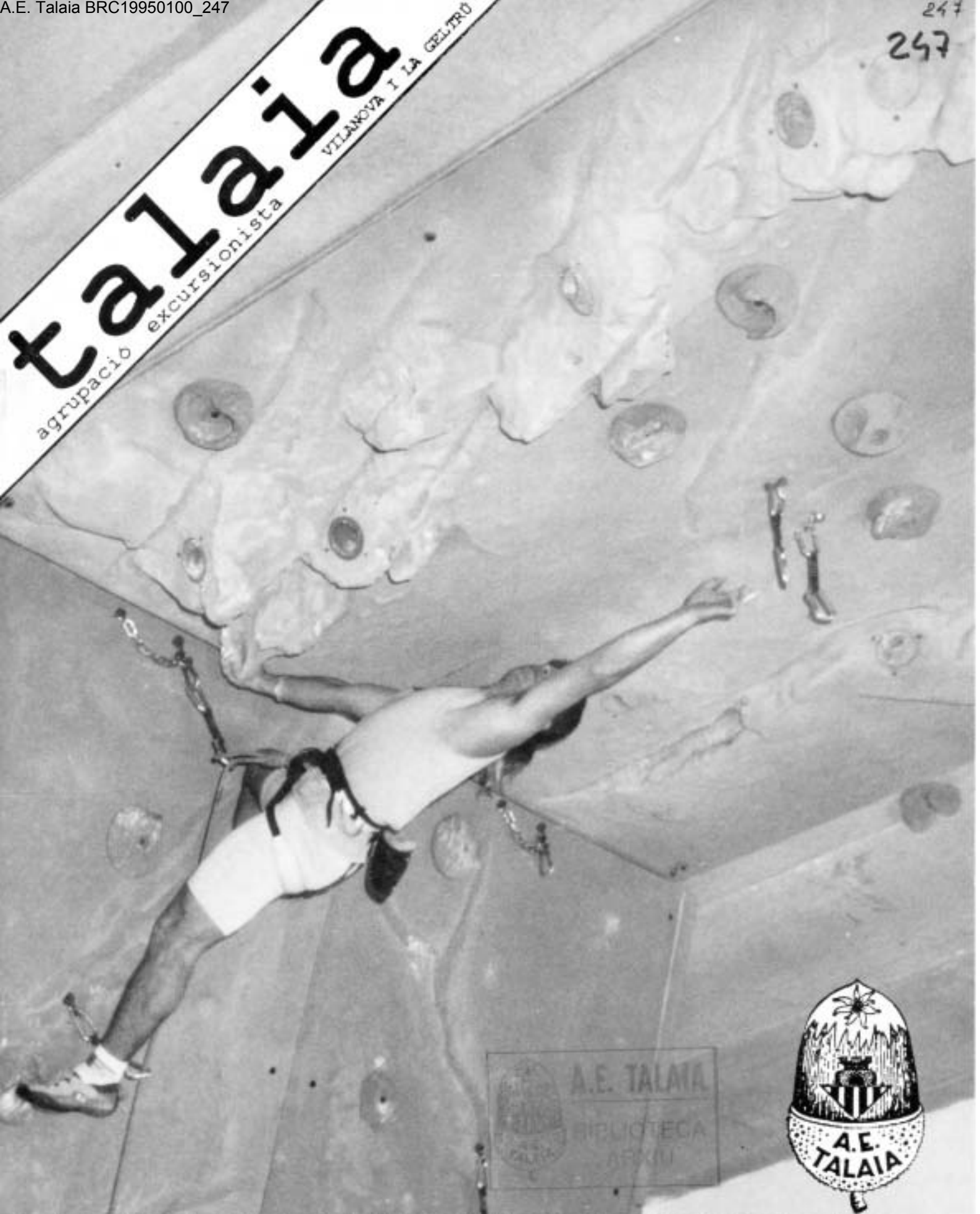

talaia

agrupació excursionista
VILANOVA I LA GELTRÚ

247
247

REVISTA D'EXCURSIONISME
GENER-FEBRER-MARÇ 1995

◆ Pollastres a l'ast
◆ Formateria i Productes làctis

Cansaladeria ◆ Xarcuteria ◆ Pernils ◆ Queviures selectes

Casa Marisol

◆ *La Xarcuteria* ◆

Elaboració pròpia

c/ Josep Coroleu 76-78 Galeries Sant Jordi, 10-20
tel: 93/815 81 11 c/ Jardí 74
tel: 93/893 10 54

Vilanova i la Geltrú

◆ Vins i Caves ◆ Pastisseria i Bomboneria ◆ Rostisseria ◆

◆ Ultramarins
◆ Formateria i Productes làctis

El plaer de comprar

Mar Blau

La compra fàcil

PASSEIG MARÍTIM - SEGUR DE CALAFELL

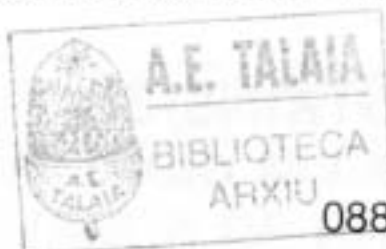
AUTO MOTO

JOSEP BERTRAN

Reparació de l'automòbil i motocicletes

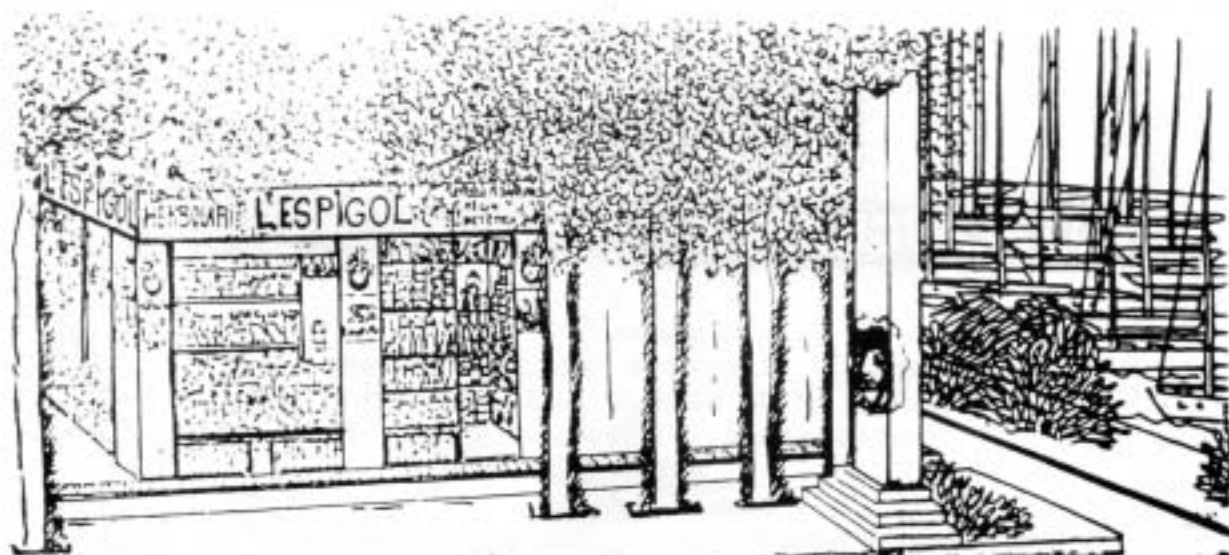
Cabanyes, 11
Tel. 893 65 72

08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

ATENCIÓ SOCIS!

**AMB LA PRESENTACIÓ DEL CARNET DE SOCI DE L'A. E. TALAIA,
TINDREU LA MÀ D'OBRA GRATUÏTA EN REALITZAR EL CANVI
D'OLI DEL VOSTRE COTXE. NOMÉS ABONAREU ELS MATERIALS.**

HERBOLARI L'ESPIGOL

Herbes, Dietètica, Formatges i Especialitats

Rambla de la Pau, 103 - Tel. 815 13 11

08800 Vilanova i la Geltrú

c/. **CAPUTXINS, 36**
VILANOVA I LA GELTRÚ

**ELS VOSTRES RODETS
FOTOGRAFICS REVELATS EN 1 H.**

SUMCO

CONSTRUCENTER

BRICOMARKET

Sucursals:

Ctra. Sitges, s/n - Tel. 896 00 96 - SANT PERE DE RIBES
C/ Manel Barba i Roca, s/n - Tel. 892 32 62 - VILAFRANCA DEL PENEDÈS
Camí Capellans, 18 - Tel. 894 03 42 - SITGES

Central i oficines:

Ctra. Barcelona, C-246, Km. 42,4 - Tel. 893 30 66 - Fax 893 60 04
VILANOVA I LA GELTRÚ

**DESCOMPTE DEL 10% ALS SOCIS
DE L'A.E. TALAIA EN:
SANITARIS - AIXETES
PAVIMENTS I REVESTIMENTS**

Carrer Comerç, 4
Tel. 893 12 57
08800 Vilanova i la Geltrú
CIF G-58124702

Adherida a:
Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya
Federació Catalana
d'Espeleologia
Federació Catalana
d'Esports d'Hivern

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

Nº 247

REVISTA D'EXCURSIONISME

GENER-FEBRER-MARÇ 1995

EDITORS

Agrupació Excursionista Talaia

PRESIDENT

Salvador Butí i Papiol

SECRETARI

Lluís Forgas i Serra

REDACCIÓ

Secció de Cultura

DIRECCIÓ

Josep Blanes

EDICIÓ

Blanca Forgas

MAQUETA

Josep Blanes

PUBLICITAT

Víctor Castro

COL·LABORADORS:

Vicenç Carbonell

Toni Segarra

Salvador Butí

M. Carme Barceló

Joan Sivil

Antoni Ordóñez

Josep M. Alsó

IMPRESSIÓ:

Gràfiques Llopert

Sant Antoni, 63

Sant Sadurní d'Noya

Tel. 891 03 12

DIPOSIT LEGAL

B-24619-90

PREU DE VENDA

250 PTA.

Els articles publicats en aquesta revista sempre expressen l'opinió dels autors i no reflecteixen la de la Junta Directiva de l'Agrupació ni de la Redacció. En tot cas, l'A.E. Talaia donarà a conèixer el seu parer a través de les editorials o en articles o notes signades per la Junta.

Foto Portada:

El Roger Archilla començant a superar el sostre del nou Mur Artificial d'Escalada al Pavelló d'Esports de la Plaça de les Casernes.

Foto: Rosa Farró

En conveni amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

AJUNTAMENT DE
VILANOVA I LA GELTRÚ

Consell Comarcal del Garraf

SUMARI

- 4 EDITORIAL
Editorial
- 5 LA 7ª CAMINADA POPULAR ARRIBA A LA FONT D'EN BONET
Toni Segarra
- 9 MUR ARTIFICIAL D'ESCALADA
Toni Segarra
- 11 EL POSETS AMB ESQUIS
Mago
- 15 37ª MARXA SOCIAL I 22ª INTERSOCIAL D'ORIENTACIÓ PER DESCRIPCIÓ
Josep Blanes
- 19 CLASSIFICACIONS DE LA MARXA
Comissió de Marxes
- 23 Abadies occitanes (15)
SANT AUSTREMOINE D'ISSOIRE
Salvador Butí
- 25 ACTUALITAT DE L'ANTIGA MANSIO CAN COLOMA
Jaume Barberà
- 26 PUNTAL D'AGER- MONTSEC D'ARES
Via Marta Barrachina
Angel Vado
- 29 CLAVELLS SOBRE EL MAR
J.B.B.
- 30 PIC DE SALORIA
Joan Raventós
- 34 ALLA PELS ANYS CINQUANTA
Antoni Ordóñez
- 37 UNA SORTIDA MIXTA D'ESPELEO, SENDERISME I BARRANQUISME SENSE AIGUA
Humbert van den Broek
- 41 CRONICA DEL COTARRO TALAIENC
Equip de Redacció
- 45 VANDALISME AL REFUGI BALDRIC
Gemà Pérez
- 47 RECORDANT UN BON EXCURSIONISTA PRE-TALAIENC
Antoni Ordóñez
- 48 TEIDE I VIEJO
Balconada al mar de Tenerife
Joan Toladano
- 50 CAMPAMENT D'HIVERN
Xavier Pareja
- 52 De l'Anoia al Baix Cinca
LA SELVA DEL CAMP-LA MUSSARA
Blanca Forgas
- 55 De l'Anoia al Baix Cinca
LA MUSSARA-ULLDEMOLINS
Blanca Forgas
- 58 De l'Anoia al Baix Cinca
ULLDEMOLINS-SERRA LA LLENA-ULLDEMOLINS
Blanca Forgas
- 61 MULLERES
Andreu Farrer
- 64 El "hobby" d'aquest hivern (19)
L'ANTIGA FABRICA DE FILATS DE CAL GANETA
Joan L.L. Sivil
- 68 UN DIA D'AVENTURA A LA CARA NORD DEL PEDRA
Josep Guardiola
- 70 L'ALBORNAR / HI HA MES BRUIXES
Vicenç Carbonell
- 72 VIA CADE-TERRADETS
Neus Garcia
- 73 EPISTOLARI ALS AMICS DEL GEAM
Neus Garcia
- 74 NOTÍCIES I COMENTARIS
Equip de Redacció

EDITORIAL

No hem arribat encara a la fi, de fet és tan sols el principi, però ara ja podem dir que som propietaris "hipotecats" de la nostra casa.

Aquest és un moment molt important i ara més que mai necessitem el recolzament de tots els que formem part d'aquesta Agrupació Excursionista Talaia que amb 40 anys d'història i local propi entra a la majoria d'edat.

El dia 22 de febrer, en el moment de signar les escriptures de compra-venda quasi no ens ho crèiem, feia tant de temps que en parlàvem! Havíem fet tantes assemblees! Tants projectes! Però per fi la casa Coloma del carrer de Comerç número 4 ha esdevingut el local social en propietat. Ara només falta pagar-lo i arreglar-lo. És per això que diem que estem encara al principi. Tindrem temps de parlar-ne.

Uns dies abans firmàvem amb l'Ajuntament de Vilanova un conveni pel qual se'ns concedia la gestió d'un MAE (Mur d'Escalada Esportiva). És possible que les coses passin per casualitat, però no deixa de ser curiós que l'Ajuntament reconegui la nostra capacitat organitzadora i de gestió en un moment tan crític per a nosaltres. Això ens dóna ànims i esperem que el funcionament d'aquest MAE sigui un relleu de la Talaia en el camp esportiu.

LA 7ª CAMINADA POPULAR ARRIBA A LA FONT D'EN BONET

El passat dia 29 de gener se celebrà la setena edició d'aquest popular esdeveniment que reuní el major nombre de participants des del seu inici: 670 marxadors caminant harmònicament amb l'objectiu de completar els 14.867 metres de l'itinerari establert per l'organització i que en aquesta ocasió s'havia marcat la fita d'acostarse a la Font d'en Bonet.

Gairebé tothom n'havia sentit a parlar, de la Font d'en Bonet, però ben pocs podien reconèixer haver-hi estat i, encara, si havien conegut l'indret en alguna ocasió, el fet era que gairebé ni se'n recordaven; era com una pàgina llegida en el passat. És en part per tot això que l'organització de la Caminada escollí aquest paratge com l'objectiu principal d'aquesta edició; una forada popular de renom i llarga tradició en un lloc avui dia abandonat on la deu ja no brolla però l'aigua, aparentment neta, queda emmagatzemada en la cisterna. L'accés es fa difícil per un túnel que els organitzadors varen obrir

dins l'espessa vegetació que l'envolta; malgrat tot, hom va considerar oportú donar a conèixer aquest indret carregat

l'Esquerrer i la Platja Llarga del Prat de Cubelles, aquest any calia emprendre un altre cop els senders que s'apropen als

vessants meridionals de la nostra orografia termenal i els remunten, i, per tant, era evident que demanàvem un major esforç als participants que amb fidelitat ens renoven la confiança d'acompanyar-nos. Tothom deu comprendre que la duresa de la caminada ha de variar en cada edició en funció dels objectius marcats. Hom intenta seleccionar uns itineraris variats i complets; això vol dir que per assolir l'objectiu a voltes el camí s'allarga un xic més del que seria desitjable i en una diada on té cabuda gent de totes les edats això pot representar alguna dificultat per a aquelles persones poc avesades a sortir a la muntanya.

Monant culminant de la sortida de la Caminada Popular davant el nostre local. Foto: F. Cases

d'anònimes vivències.

Després de la relaxada caminada de l'any passat, que ens menà fins al Mas de

Vàrem adreçar-nos a tramuntana conscients que ben aviat una altra barrera física, un trauc obert i mal cosit per l'home conduirà indefugiblement a una profunda mutació del paisatge del qual han gaudit tots els

La Caminada passa per damunt els murs i església de l'Hospital flanquejant el Torrent de la Pastera. Foto: F. Casas

Els caminaires amb el Pi Gros. Foto: B. Forgas

Amb el Pi Gros a primer terme, els caminaires han deixat la masia Cabanyes enrere. Foto: F. Casas

nostres avantpassats des de les èpoques més remotes; una decisió precipitada si som sabedors de la irreversibilitat que la seva construcció representa. Sabem que els camins seguint transformant-se en carrers asfaltats i que l'especulació del sòl convertirà en rendibles aquelles feixes que fa pocs anys eren conreades. Hom no assumeix el progrés d'una altra manera. Tot i això ens resistirem a deixar escapar l'ocasió que uns quants vilanovins recordessin en l'avenir com s'estructurava la plana vilanovina a fi que puguin objectivar cap a on porta la nícia humana per a aconseguir el progrés inexorable.

S'acceptà la proposta de concentrar la sortida vora l'estatge social i a dos quarts tocats de nou partia tot el contingent des de la Plaça de les Cols en direcció a la Plaça de Pau Casals i el carrer de les Premses, tot passant per davant de Can Papiol; al capdamunt del carrer enfilàrem el camí que transcorre entre la muralla dels Josepets i el Torrent de la Pastera, just a l'altre costat del sector anomenat Els Set Pecats Mortals. En arribar a la torre de la Immortalitat, travessàrem la Ronda Ibèrica seguint el carrer asfaltat que segueix la partida del Mas Mussarro, a l'esquerra de l'empresa Cavigel, fins a travessar la variant pel pas inferior. El Camí de la Masia de Cabanyes ens menà fins a l'esplanada d'oliverars, entre aquesta masia i el Mas Sardet, on l'organització havia previst una estona per a poder-hi esmorzar.

Traspassat el Camí Real que anava de Cubelles a Ribes, una filada de garrofers ens feia costat fins al Pi Gros, imponent exemplar que depassa els dos-cents anys i actualment afectat per alguna malaltia. Seguïrem a tramuntana remuntant el Torrent

Els caminaires que ja han visitat la Font d'en Bonet es dirigeixen cap a la Muntanya de la Vila. Foto: F. Casas

La Caminada arriba a la Font d'en Bonet. Foto: F. Casas

de les Oliveres, deixant a l'esquerra el camí que va al Padruell. Pel camí de carro poguérem observar les roderes marcades sobre el sòl rocallós, emprat preferentment per anar a Canyelles i al desaparegut Corral d'en Guardiola; ara resulta gairebé intransitable fins que fa cap a l'esplanada de la pedrera del Griffi. L'ample vial sense asfaltar ens menà fins a una deixalleria, molt a prop del Coll d'en Ferran. Baixàrem a la clotada per encetar un corriol que remunta per l'esquenall de la Muntanya d'en Rafeques albirant a la dreta el Corral de l'Apotecari i el Montgròs i a l'esquerra el Fondo d'en Guardiola; entretinguda ascensió que traspassà algun bosquet abans d'esdevenir més planer. A mesura que guanyàvem alçada anàvem copçant la bellesa de la ciutat que estimem sota el sol que dominava la comarca i davant la llusor de la mar eterna.

Al capdamunt de la muntanya, un corriol dretà ens portà a una pista deteriorada i aquesta a un corriol baixador i entretingut que ens deixà a la mateixa vora de la Font d'en Bonet on s'aconseguí un bon reagrupament. La represa es féu per un d'aquests carrers abandonats que s'havien obert amb l'intent d'urbanitzar la zona, fins a assolir la fita termenal amb Canyelles. Seguïrem decididament a ponent fins al punt més enlairat de la caminada: el puig de la Muntanya de la Vila (267 m), nom amb què eren conegudes les terres comunals adquirides en la part més meridional del terme. Seguidament empeníem un corriol descendent amb bones vistes de la ciutat pel costat esquerre i sobre les serres de Bonaire, del Teixidor i el Puig de l'Àguila, que s'eleva per damunt del Mas de l'Artís. Després davallava fortament fins

al fondet per remuntar fins al proper Mas de la Fam, un conjunt de runes emboscades que s'escapen al visitant despistat; era una reduïda masia de planta baixa, pis i golfes que disposava de cups, forn de pa i calera, elements suficients en una altra època per a sobreviure.

Per bon camí férem cap a l'era del Mas de l'Artís, punt de reunió també en una altra caminada popular. Sortírem per un corriol a migdia, marcat amb els senyals de GR, que davallava fins a la confluència de dos torrents i seguia vora la llera fins a accedir al camí del Mas de l'Artís. Vora el pla on s'emplaçava el Mas d'en Perris, torçàrem a l'esquerra per apropar-nos a la masia del Padruell. Allà vàrem refrescar-nos amb uns porrons de xampany costejats per l'organització de la Caminada, mentre hom apreciava el canvi que havia sofert la masia amb les profundes obres de restauració de la finca. Sortírem per l'accés de migdia i en poca estona arribàrem a la Masia Cabanyes; després de traspasar el bosquet i la zona habilitada per a picnic retornàrem al camí matinal per refer la mateixa ruta fins a la Plaça de les Cols, on tot estava preparat per a celebrar el popular pica-pica que cada any reuneix tots els participants i proporciona una relaxada estona per al canvi d'impressions.

Una agradable jornada que congregà els vilanovins més sensibilitzats pels atractius que proporciona la muntanya i amb ganes de conèixer millor el seu terme municipal; que hagué de suportar amb resignació algunes estones d'alentiment i retenció donades les connotacions de l'itinerari, però que s'expressà majoritàriament satisfet de com s'havia desenvolupat la caminada. L'any vinent farem una altra edició, amb nous al·licients i noves perspectives, però sabedors que voldreu acompanyar-nos de nou.

Antoni Sagarra i Mas

El reagrupament davant del mas de l'Artís. Foto: F. Casas

En caminades travessen per les caves Jaume Serra, al Padruell. Foto: F. Casas

Finalitzem la Caminada a la Plaça de les Cols refrescant-se amb un bon tregó de vi. Foto: F. Casas

*Grup
d'Escalada
i alta
muntanya*

MUR ARTIFICIAL D'ESCALADA

**Una flamant instal·lació
al servei dels escaladors vilanovins**

Mur Artificial d'Escalada, per fi, després de tants anys de combat i d'espera, una actitud ferma i decidida del regidor d'Esports Emili Figueras ens ha portat aquesta eina que ja quasi no crèiem veure mai a Vilanova.

Així, doncs, quan el Departament d'Esports ens va citar per parlar del M.A.E. ens envai una alegria immensa, els dies no passaven i els dits ens suaven amb ganes d'enganxar-los a les preses artificials i dibuixar atrevits moviments pels seus desploms.

El dia 1 de febrer de 1995 el president de la nostra entitat signava el conveni amb l'Ajuntament en què es reflecteix que la gestió d'aquesta instal·lació municipal ens es atorgada com a especialistes en les activitats de Muntanya; als escaladors del G.E.A.M. els pertoca aquesta tasca de gestió i dinamització.

El 18 de febrer s'inaugura el M.A.E. amb presència de molta gent, autoritats locals, representants de la Diputació de Barcelona i el director tècnic de la F.E.E.C. Després dels parla-

ments reglamentaris el "Tole" ens obsequia amb una ràpida projecció de diapositives espectaculars d'escaladors realitzant uns passos de gran dificultat, projecció acompanyada amb música dels Beatles que ens deixà bocabadats. Després d'això es realitzà una magistral exhibició d'escalada a càrrec d'escaladors del G.E.A.M. sense la participació de cap escalador "professional" com deia un setmanari local que no cal esmentar i que sembla que mai no ha tingut brúixola i no ha trobat encara el camí per informar-se

Un aspecte parcial del MAE instal·lat al Pavelló d'Esports. Foto: R. Fariol

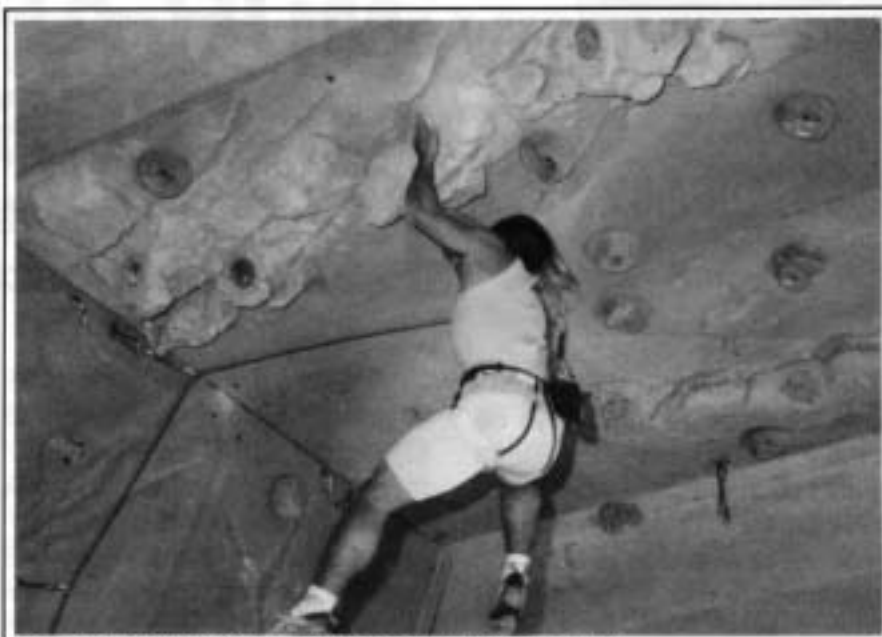
El Jordi Chircoles i Roger Archile superant les dificultats del MAE. Foto: R. Fariol

correctament abans d'imprimir qualsevol informació. Val a dir que ens varen felicitar per la bona realització de la inauguració i que tots els assistents aplaudien encoratjant els escaladors durant l'exhibició.

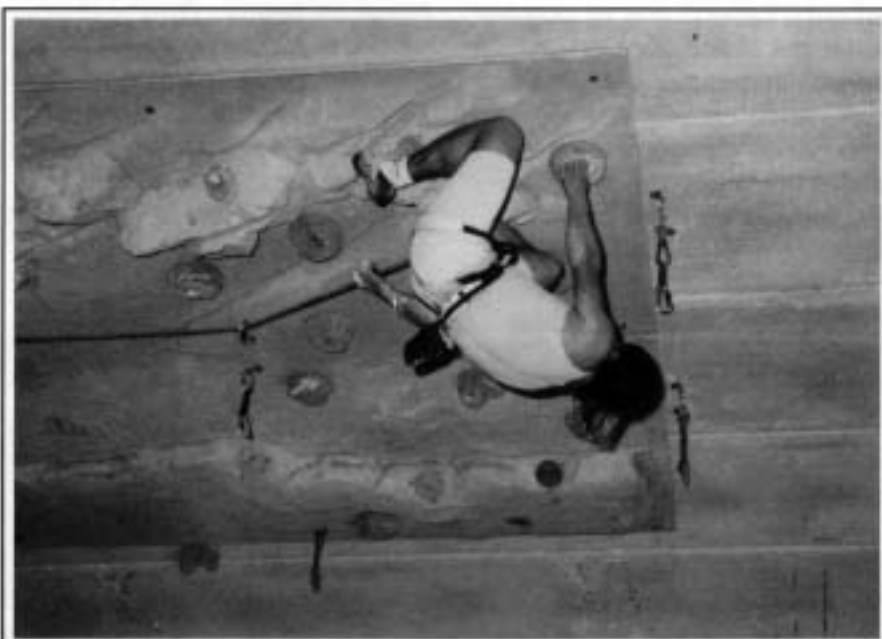
En acabar aquesta demostració, la celebració es regà amb cava acompanyat d'unes pastes i durant dues hores es va obrir el M.A.E. a tots els qui volien escalar. És evident que es va omplir de personal, tothom volia pujar i tots el que ho volien ho varen poder fer.

Ara, però, queda la tasca dura, cal obrir al públic de manera que tots els vilanovins que ho desitgin puguin entrenar-se en el M.A.E. Cal coordinar el seu ús perquè tots els escaladors trobin el M.A.E. adequat a les seves possibilitats i així progressar i augmentar la seva capacitat i nivell, i estem segurs que ho aconseguiran.

Voldriem, per acabar, agrair a tots els qui han fet possible que el M.A.E. fos una realitat el seu esforç i dedicació, punts claus en aquest esdeveniment, als voluntaris de l'exhibició inaugural que es varen esforçar durant dies per donar una bona mostra de la capacitat dels nostres escaladors, a l'Ajuntament de Vilanova i al Departament d'Esports, al Servei d'Esports de la Diputació de Barcelona i als mitjans de comunicació. Cal un agraïment especial al regidor d'Esports Emili Figueras

Des aspects de la superació del sostre del MAE pel Roger Archila. Foto: R. Farró

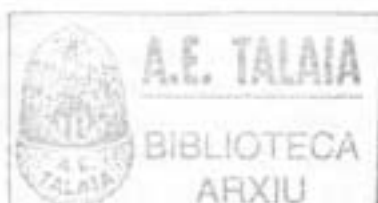
sense l'empenta del qual no ho hauríem aconseguit. Gràcies a tots els companys de l'A.E. Talaia: amb la vostra col·laboració i el vostre suport heu fet possible que el M.A.E. estigui en funcio-

nament. Estem segurs que entre tots sabrem treure'n profit tal i com s'espera de la nostra entitat.

Toni Castelló

17 d'abril de 1995
8è APLEC DE PASQUA
a la Masia Cabanyes
Amics de la Sardana de l'A.E.Talaia

EL POSETS AMB ESQUIS

Per sota la taula les meves cames no paraven de moure's, no sé si era de fred o que ja trobaven a faltar la sensació de calçar-se unes botes d'esquí de muntanya. Els quatre presents estàvem en el mateix estat d'excitació; al meu costat s'asseia el Pujo i davant l'Andreu i el Marcel·lí.

Teníem la síndrome d'abstinència, greu transtorn causat per la manca de nivells excessivament superiors

d'adrenalina a la sang; hi ha gent que pot viure amb aquesta malaltia, però, en canvi, qui la pateix pot arribar a extrems de bogeria límit i realitzar crits esfereïdors molt perillosos per a les pròpies cordes vocals.

Per sort, els entrepans de llom amb formatge, el tallat i el cigarret ens apaivagaren el nostre problema i, instants després, deixàvem aquell "bareto" del poble per començar a pujar la pista de la Vall d'Eriste

amb l'objectiu de deixar el cotxe al més amunt possible. Per sort -i amb l'ajut de les cadenes- arribàrem fins bastant amunt, estalviant-nos, així, una bona patejada amb les motxilles a l'esquena.

El dia era fantàstic i les previsions meteorològiques ens donaven el temps necessari per a realitzar la nostra activitat, fer nit al refugi Angel Orus (2095 m), pujar al cim del Posets (3375 m), tornar a fer nit al refugi i

Pujant per la Canal Fonda. Foto: Andreu Ferrer

baixar l'endemà. Tot i les últimes nevades que havien caigut no hi havia molta neu, però nosaltres érem allà i anàvem a gaudir-ne.

Així, doncs, a mig matí, deixàvem el cotxe a uns quinze minuts de la fi del camí. Vàrem començar amb els esquís a la "gepa", cosa que fa que l'armari pesi una mica més. I en arribar a l'inici del corriol ens els posàrem; fou aquí on trobàrem un pal indicador que deia: "Refugi Angel Orús: 1h 30 min"; això ens animà ja que semblava que fos allà mateix i tindríem temps per fer el ronsa durant tota la tarda.

Seguírem pujant i arribàrem al pla des del qual s'entreveu el refugi; aquest es troba en una pleta sota les Crestes del Forcau, en una situació privilegiada. Ja només ens quedava travessar tot aquest pla i agafar el vessant nord, última rampa per arribar al nostre desitjat refugi. Aquí, a

causa de la manca de neu, cada cop més palpable, ens haguérem de treure els esquís i acabar el dia carregats com burros.

En arribar al refugi ens adonàrem que l'horari marcat no és gaire fiable a l'hivern; havíem estat prop de quatre hores pujant. Però érem allà i aquell "garitu" estava en òptimes condicions tot i tractar-se d'un refugi lliure a l'hivern. L'única cosa que ens preocupava de debó era que l'endemà hauríem de sortir amb els esquís a la motxilla, i caminar amb aquelles botes per sobre de les pedres no és molt còmode.

Mentre estàvem sopant a la vora d'un bon foc a terra molt acollidor, arribaren tres "madriles" a peu que també volien pujar al Posets. Així que, després d'una bona xerrada ens posàrem a dins al sac adormint-nos en pocs moments.

El dia següent, dia dels innocents, després d'un esmorzar complet, començàrem a pujar per la Vall de Llardana amb els esquís penjats a la motxilla. Així haguérem de remuntar quatre-cents metres de desnivell fins que ens els poguérem calçar. Seguírem pujant per la vall trencant de cop a la dreta i agafant el vessant sud per dirigir-nos cap a la Canal Fonda; aquí el vent havia fet ondulacions a la neu, com si es tractés de les ones del mar, donant-li un caire diferent al que estem acostumats.

Un cop remuntada tota la canal (cosa que ens féu suar la gota ja que al ser cara sud el sol ens tocava de ple i la neu estava enganxifosa), arribàrem al coll, d'on poguérem observar davant nostre l'impressionat Pic de las Espadas i a l'esquerra la meravellosa Dent de Llardana. Ara ja ens trobàvem per sobre els tres mil metres i començava

El darrer tram de la cresta de Posets. Foto: Jordi Vidal

Panoràmica de cims pujant per la cresta final de Posets. Foto: Jordi Vidal

a notar-se l'aire fred, cosa que ens va obligar a abrigar-nos.

Remuntàrem per la dreta per agafar l'aresta sud del Posets; aquí la neu ja començava a estar dura i havíem d'anar més amb compte. Cada cop el terreny era més estret i nosaltres al·lucinàvem més, sabíem que teníem el cim a la butxaca i això se'ns notava en els rostres de felicitat. Arribà un punt en què la neu era massa gelada per anar amb esquís i els deixàrem en una roca per posar-nos els grampons. Ja vèiem el cim, solament ens quedava l'última part de la cresta on el vent et feia estar més a l'aguait i assegurar millor les passes, ja que a la dreta s'observava una mica de pati.

I per fi els quatre ens donàrem la mà a dalt del cim, estàvem orgullosos perquè ens havíem fotut una bona patejada i ho havíem aconseguit. En aquests moments t'oblides de tot i et sents lliure de debò, tot ho tens als teus peus i no hi ha res que t'ho impedeixi, ets el rei del mambo.

Mentre reposàvem, ens dedicàrem a endevinar tots els cims dels voltants i al cap d'uns moments arribaren dos dels tres "madriles", ja que un s'havia quedat a mitja cresta.

Després d'una estona allà a dalt, baixàrem fins als esquís per calçar-nos-els i començar a gaudir d'un descens irrepitible... S'iniciaren els típics crits de bogeria adrenalínica que es podien palpar observant les nostres traces (encara que de tant en tant es dibuixava una gran irregularitat d'alguna caiguda).

El descens fou per una altra ruta, ja que baixàrem fins al Llac de Llardaneta per tornar a entrar a la Vall de Llardana. Així que després de gaudir una bona estona, arribàrem de nou al refugi on, contents però bastant cansats, encenguérem novament la xemeneia per sopar calent i acabar de passar una jornada

inoblidable; aquesta nit sí que dormirem molt més plans que l'anterior i, això sí, molt més satisfets.

L'endemà abandonàrem el refugi per baixar cap al cotxe, cosa que fou bastant més ràpida que l'ascensió de dos dies abans.

En fi, fou una experiència magnífica que durant molt de temps perdurarà en les ments dels quatre que érem allà a dalt. La muntanya té això en tots els seus vessants, et fa passar inoblidables jornades i entranyables nits; és impossible abandonar-la i no tornar-hi. Realment és una droga!

Mago

59a MARXA EXCURSIONISTA DE REGULARITAT DE CATALUNYA 21 de maig de 1995 Serra del Catllaràs Organitza: C.E. Els Blaus

37a MARXA SOCIAL I 22A INTERSOCIAL D'ORIENTACIO PER DESCRIPCIO

Enguany, que celebrem el nostre 40è aniversari, també en farà 37 que fem aquesta Marxa. Val a dir que Déu n'hi do! La marxa, que ha sortit força bé, tenia la bona característica de fruit d'un bon paisatge que, centrat a l'entorn de

Castellet, s'emmirallava a les quietes aigües del Pantà de Foix. També va disposar de llargues estones de bosc o de racons ombrívols com la Font d'Horta. Per sort a l'itinerari no teníem gairebé restes de bosc cremat -tan freqüent

a les nostres comarques- si no eren als voltants de Torrelletes i Can Balaguer cobert ja pel mantell verd de coscons i argelagues que han crescut damunt les restes de l'incendi de l'any 82.

Una considerable participació va ajudar a mantenir la il·lusió d'organitzar la marxa, que sortia puntualment a les 8 del matí del davant del Casal de Torrelletes, per dirigir-se a tocar carretera just per dessota la masia de can Rossell. Els caminaires van seguir uns ermits vorejats per camps de vinyes o per pinedes dirigint-se a trobar-se, més avall, amb el riu Foix. Llàstima que una espessa boira no permetria veure que havíem passat per sota de Castellet, enlairat dalt del llom de muntanya calissa, que el fa visible des de ben lluny. També la boira havia tapat, a primeres hores del matí, la llunyana panoràmica de les serres de Montmell i de Font-rubí.

Creuar el Foix fou una mica l'espectacle de la jornada, puix s'havia de saltar per les passerres, tot guardant l'equilibri i no caure dins l'aigua, ajudats per cordes i una bobina de fusta que feia de passamà. Una estona més tard, deixàvem el Foix per trobar-nos amb la riera de Marmellar, molt escassa d'aigua i que en alguns sectors desapareix engolida a la llera pedregosa. Després de travessar una pista recentment asfaltada, ens dirigíem cap a la timba de Santa Bàrbara, damunt de la riera de Marmellar i després d'enfilarnos seguiríem per una zona boscosa gairebé plana i molt agradable, per on discorria l'itinerari.

D'aquesta pineda en sortíem per desembocar gairebé a la

Una vista del poble de Torrelletes, lloc de sortida de la Marxa. Foto: F. Casas

Els marxadors fent equilibri a les passerres del riu Foix. Foto: F. Casas

Els marxadors travessant la riera de Marmellar i enfilant-se cap a la timba de Sta. Bàrbara. Foto: F.C.

El Vicenç controlant l'arribada dels marxadors al control d'esmorzar. Foto: F. Casas

El Pep Torras, diligent, atenia els marxadors en el control de l'esmorzar. Foto: F. Casas

carretera, amb la presència inconfusible de l'Arboç i la seva Giralda, reduïda còpia de la cèlebre torre sevillana. Poc després de traspasar la carretera ens trobaríem amb el control d'esmorzar, atès amablement per les famílies Carbonell, López i Torras que, junt amb la Gemma Capdet, repartien pans i beguda a tots els marxadors.

De mica en mica ens enfilàvem entremig de pins fins arribar a una zona barrejada de rocallsos i cosconar, amb molts camins de ramaderia que solquen aquell indret, també travessat perpendicularment per una línia d'alta tensió i conegut com la costa de Sant Samison. A la dreta deixàvem la fàbrica de cal de Clariana, fins que fariem cap a una esplanada on a més del control, hi ha el pou d'abastament d'aigua de l'Arboç.

Des d'aquí ens enfilàvem cap a un bosquet per on discorria el nostre itinerari, conformat per un ample camí flanquejat a ambdós costats per una pineda agradable, llàstima que entremig es trobaven algunes deixalles, mostra de la incivilitat d'alguns desaprensus. Sortíem ja a la zona oberta que baixava cap a la carretera que va de Castellet a Clariana, que, travessant-la i vorejant camps de conreu i un torrent, ens portaria a un monumental pi al costat d'una barraca on es trobava un altre control amb una autoneutralització que ens faria arribar a la coneguda Font d'Horta, un lloc molt freqüentat pels vilanovins i un lloc molt obac i plaent a pesar de l'escampall de deixalles que fan els visitants dominicals.

El camí ascendent, però, voltat d'una verdor ufanosa, ens portava per entremig de vegetació i camins d'urbanització abandonada pel Bosc Negre, on després de travessar algunes pistes perpendicularment, tot despenjant-se pel camí mig encinglerat mig esglaonat, ens dirigiríem finalment per un camí urbanitzat cap a Can Bladet (can Guineu), vella masia a la vora de les aigües del pantà, on

des del control fins i tot es podien contemplar a les quietes aigües de l'embassament unes colles d'ànecs i altres aus aquàtiques que sembla que hagin trobat el seu hàbitat en aquest indret. Seguint per la vora de l'aigua i per diverses pistes, fariem cap, dins el bosc que té la magnífica visió, davant seu, del poble, l'església i el castell de Castellet, que reflectits a les aigües fa una de les imatges més fotogràfiques de tot l'itinerari. Llàstima que, tot i la bellesa del lloc, els qui encapçalàvem la cursa, poguérem presenciar com encara hi ha desapareixius que just sota aquest lloc, curull de pins, eren a prop del control amb el seu foc encès, fent la costellada de rigor i molt a la vora de la seva tenda que tenien parada. Vàrem cursar una urgent denúncia pel nostre Walki-Talky al control de Torrelletes, que poc després contactava amb bombers i forestals per posar remei a aquest disbarat. Nosaltres havíem de seguir i ho fariem per la pista urbanitzada -una vegada més- fins que ens enfilàrem, després de travessar la carretera, cap a Sant Samison, i davallar de nou i saltar a una altra carretera, aquesta vegada la de l'Arboç, tenint davant nostre tant la capçalera de l'embassament com l'enlairat turó de Castellet.

Abandonàrem la bifurcació de carreteres i el pont per pujar decididament cap al poble de Castellet, fent cap, finalment, a la placeta on hi ha l'Ajuntament, tenint a l'altre costat el reformat castell que dona nom al poble, i que sembla d'origen romànic amb aportacions posteriors, fins una restauració de no fa gaires anys que han ajudat a la seva conservació. Des d'aquesta plaça podíem divisar una extensa panoràmica sobre el pantà i les seves rodalies d'una bellesa extraordinària i que invitava al reportatge fotogràfic. Els marxadors elogiaren àmpliament aquesta visió però hagueren de continuar pujant per passar per l'església, també romànica, de Sant Pere, fins arribar al capdamunt de la carena on, després de tocar una estona de carretera travessàrem tot baixant enmig de vinyes el Fondo de la Cluca, tenint davant can Balaguer i

El control de pas de la límba de Santa Bàrbara i el Toni amagat enmig de les bardisses. Foto: F.C.

Una arribada a un control de pas encapçalat per la família Artigas. Foto: F. Casas

Pont d'Horta. Els visitants dominicals es barregen amb els marxadors. Foto: F. Casas

Després de la límba de Sta. Barbara, un agradós bosc de pins. Foto: F.C.

El control D el trobavem sota un magnífic exemplar de pi. Foto: F. Casas

més lluny la Casa Alta. Ja decididament ens dirigíem a l'arribada a Torrelletes pel vell camí que l'unia a Castellet, entrant pel carrer de Sta. Magdalena. Una

estona més tard, i un cop arribats tots els equips, l'organització, després de processar les dades per ordinador, oferia les classificacions i repartia els premis enmig d'una

gresca considerable. Gràcies a tothom per la seva participació i col·laboració en una marxa que creiem que ha resultat molt reeixida.

Josep Blanes

El Santi Lleonart, com a delegat de la UEC, recollint el trofeu de guanyadors per entitats. Foto: Oscar Forgas

RESULTATS DE LA XXXVII MARXA SOCIAL D'ORIENTACIO PER DESCRIPCIO I XXII INTERSOCIAL (26 DE MARÇ DE 1995)

SOCIAL TALAIA

Ordre	Dorsal	EQUIP		Entitat	Punts
1	50	Antoni Penna	Joan Sivill	Talaia	12
2	66	Heiko Unrath	Eva Planas	id.	12
3	72	Maribel Garrigó	Ricard Vilanova	id.	13
4	54	Marta Montoliu	Elisabet Muñoz	id.	15
5	62	Jochen	Susanna Arnal	id.	15
6	49	Lali Poch	Bernat Salvador	id.	17
7	47	Ramon Also	Ignasi Also	id.	17
8	45	Carme Forgas	Cristina Parera	id.	18
9	147	Francesc Moya	M. Lluïsa Coloma	id.	18
10	51	Jordi Montoliu	Joan Fuentes	id.	18
11	61	Ricard Sabaté	Miguel Sánchez	id.	19
12	28	Jordi Macià	Josep Corella	id.	21
13	115	Ketty Viñals	Joan Raventós	id.	21
14	140	Lurdes Montoliu	Andreu Ferrer	id.	21
15	103	Pere Fernández	Agustí Poch	id.	21
16	79	Casimir Massana	Neus Cuadras	id.	22
17	65	Jaume Ballús	Manel Ballús	id.	22
18	120	Aida Toledano	Maria Salom	id.	24
19	78	Margarida Paterna	Marcel·lí Ferrer	id.	24
20	9	Josep Planas	Roser Muela	id.	24
21	110	Carles Jordà	Josep Vidal	id.	24
22	117	Pere Corominas	M. Assumpta Baig	id.	25
23	29	Carles Munt	David Sánchez	id.	26
24	11	Juli Curià	Lluís Casademon	id.	26
25	34	Rafael Burcet	Jaume Mirabent	id.	27
26	24	Xavier Capdevila	Jofre Capdevila	id.	29
27	68	Tina Moya	Montse Pascual	id.	29
28	53	Jaume Planas	Jordi Pujol	id.	29
29	63	M. Carme Oltra	Eliseu Oltra	id.	30
30	64	Angels Parés	Fredí Contreras	id.	30
31	55	Jaume Vilamajor	Anna Llosa	id.	30
32	56	Ramon Canyelles	Albert Jané	id.	31
33	40	Andreu Torné	Isidro Marín	id.	32
34	1	Franc Alcaraz	Josep Llosa	id.	32
35	7	Manel Dalmau	Maria Dalmau	id.	33
36	122	Jordi Canals	Cristina Forgas	id.	33
37	89	Joan Andreu	Ramon M. Huguet	id.	33
38	2	Marta Pujol	Laura Vidal	id.	33
39	5	France Montaner	Montse Ferret	id.	33
40	96	Anna Montaner	Maria Montaner	id.	34
41	16	Mar Muela	Susagna Guimerà	id.	34
42	41	Joan Martí	Noemi Martí	id.	35
43	95	Damià Pérez	Joan Sans	id.	35
44	126	Mireia Vera	Joan R. Rosich	id.	36
45	20	Miquel Bernadó	Carolina Roig	id.	36
46	109	Llorenç Fuster	Victòria Valentines	id.	36
47	3	Isabel Romeu	Rosa M. Borbonès	id.	39
48	26	Xavier Galisteo	Borja Ferrer	id.	39
49	123	Robert Masana	Jordi Masana	id.	40
50	108	Salvador Baig	Teresa Pujol	id.	40
51	132	Aureli Carnicer	Josefina Fuster	id.	40
52	75	Montse Sendra	Artur Montaner	id.	41
53	25	Josep Cuellar	Assumpció Nolla	id.	41
54	121	Tòfol Fabré	Eugènia Collado	id.	41
55	105	Ramon Bertran	Montserrat Tort	id.	41

56	46	Josep Dalmau	Marga Genestar	id.	42
57	19	Jordi Vidal	Josep M. Pujades	id.	42
58	127	Ramon Martí	Maria Planas	id.	45
59	144	Cristina Carreras	Núria Forgas	id.	47
60	119	Carme Escuer	M. José Escuer	id.	48
61	88	Avet Curià	Lluís Casademont	id.	50
62	86	Carles González	Jesús Suárez	id.	50
63	38	Conce Blanchart	Marta Montaner	id.	53
64	18	Angel Arroyo	Gerard Galofré	id.	53
65	93	Ramona Vila	Antonia	id.	53
66	59	Arcadi Pejuan	Gisel Vockenrot	id.	55
67	39	Sebastià Jodar	Irene Jodar	id.	55
68	139	Cristina Franco	M. Dolors Vidal	id.	56
69	146	Manel Guindal	Salva Bernadó	id.	57
70	137	Manel Gómez	Marta Musté	id.	58
71	125	Marta Sagarra	Emma Martínez	id.	59
72	134	Guillem Alsina	Josep M. Alba	id.	60
73	32	Charo Zamora	Evelia Casado	id.	61
74	152	Gemma Garcia	Aniol Jodar	id.	70
75	77	Aurèlia Rion	Karel Burger	id.	77
76	101	Dani Dombrowski	Aritz Alvarez	id.	102

NO CLASSIFICATS

156	Jordi Casas	Francesc Casas	Prensa
118	Isidro Rigual	Carme Mestres	Talaia

INTERSOCIAL

Ordre	Dorsal	EQUIP		Entitat	Punts
1	69	Santi Lleonat	Montse Lleonat	U.E.C.	17
2	100	Teresa Montfort	Anton Gómez	C.E.Molins	17
3	128	Magdalena Escala	Lluís Domingo	C.E.Molins	20
4	10	Jordi Carull	Daniel Carull	U.E.C.	22
5	129	Ramon Casas	Juli Mata	Foment E. Barna	26
6	31	Mar Aparicio	M. Pilar Nieves	U.E.C.	26
7	87	Sisco Arbonès	Pau Garcia	C.E.Sitges	28
8	58	Joan Bascompte	Jordi Bascompte	U.E.C.	28
9	52	Jaume Montoliu	Anna Montoliu	C.E.Blaus	30
10	76	Jacint Rriu	Josep L. Criega	U.E.C.	31
11	43	Daniel Sánchez	Manuel Aparicio	U.E.C.	33
12	21	Elisa Tomás	Gener Aymami	U.E.C.	34
13	124	Marta Almirall	Joan Tutusaus	C.E.Sitges	35
14	81	Pere Casals	Joan Doménech	C.E.Penedès	35
15	91	Marc Beramendi	Marta Alcalà	C.E.Blaus	36
16	6	Loreto Almirall	Jordi Gilabert	C.E.Sitges	39
17	99	Angela Busquets	Marta de la Peña	C.E.Penedès	41
18	12	Francis Pascual	Didac Llopis	C.E.Sitges	46
19	155	Angels Querol	Dani Piera	C.E.Blaus	49
20	97	Bru Miró	Gemma Rodríguez	U.E.C.	52
21	143	Joan Miró	Marta Ventós	U.E.C.	57
22	131	Albert Arbós	Lluís Mayoral	C.E.Blaus	62
23	133	Oscar Viver	Enric Viver	U.E.C.	64
24	94	Gina Girbal	Josep Comas	U.E.C.	69
25	107	Gilfré Pastó	Jordi Ducha	U.E.C.	70
26	98	Marc Viver	Teresa Montero	U.E.C.	71
27	151	Xavier Bricollé	Pau Garcia	C.E.Sitges	75
28	138	Antonio Felipe	Josep Sánchez	C.E.Sitges	77
29	154	Jordi Carull	Ramon Besnal	U.E.C.	86
30	114	Joan Beliu	Lluís Camps	U.E.C.	92

NO CLASSIFICATS

149	Pere Casals	Xavier Doménech	C.E.Penedès
-----	-------------	-----------------	-------------

CLASSIFICACIO PER ENTITATS (3 millors equips)

1	U.E.C.	65 punts
2	C.E.Sitges	102 punts
3	C.E.Blaus	115 punts

ALTRES

Ordre	Dorsal	EQUIP		Entitat	Punts
1	48	Roser Mercader	Jep Barniol	Vilanova	15
2	36	Josep Valldosera	Antonio Villar	Vilanova	17
3	67	Ramon Llao	Núria Ferrando	No adscrit	19
4	42	Jordi Coll	Josep M. Cuadras	C.S.Ribetà	20
5	73	Miquel A. Ibáñez	Oriol Ibáñez	Unió	21
6	22	Miquel Vidal	Dolors Zapater	Orbita	24
7	85	Francesc Jasanada	Pau Jasanada	Unió	25
8	13	Mercedes Cabero	Roser Vallverdú	Vilanova	26
9	37	Bernat Pujol	Ramon Carnicer	Vilanova	28
10	153	Jalil Jalali	M. Carme Oltra	No adscrit	29
11	57	Irene Alba	Montserrat Dalmau	No adscrit	29
12	4	Josep L. Fuentes	Carmen Gómez	Vilanova	30
13	130	Josep Marin	Fina Martin	GER Ribes	31
14	35	Lurdes Rius	Angela Vázquez	Vilanova	32
15	17	Miquel Alvarez	David Alvarez	Vilanova	32
16	106	Isidro Llobet	Rosa Adsuar	No adscrit	32
17	60	Julia Masip	Joan Macià	Unió	33
18	142	Laia Escribano	Núria Valls	Unió	33
19	30	Agustí Ribero	David Ribero	No adscrit	37
20	71	Pau Escribano	Paco Escribano	Unió	40
21	104	Marta Catalan	Neus Farràs	Vilanova	43
22	15	Francesc Llorach	Josep Tomàs	Vilanova	46
23	112	Joan L. Garcia	Jesús Fernández	Guixot	47
24	148	Josep Jasanada	Montse Huguet	Unió	48
25	27	Cinta Olegario	Carles Orriols	No adscrit	52
26	137	Francesc Ferret	Teresa Romero	Guixot	55
27	33	Marcelin Ribero	Justina Zamora	No adscrit	55
28	150	Jaume Gavalda	Roser	GER Ribes	57
29	102	Gemma Freixa	Carme Elies	Vilanova	62
30	135	Marc Garcia	Anna Escofet	Vilanova	65
31	141	Carme González	Toni Rivero	Orbita	67
32	70	Martí Jasanada	Montse Massana	Unió	86
33	83	Antonio Solís	Neus Ortiz	Orbita	86
34	44	Griselda Llao	Alex Rodero	Vilanova	103
35	116	Manel Gómez	Alba Gómez	GER Ribes	111
36	145	Pere Botifoll	Trinidad Rey	Vilanova	120

NO CLASSIFICATS

82	Ernest Perera	Teresa Duran	Vilanova
----	---------------	--------------	----------

QUADRE D'ORGANITZACIO

Itinerari:	Lluís Daviu, Toni Sagarra, Jani Ferrer, Salvador Butí, Manel Vidal
Descripció de l'itinerari:	Blanca Forgas
Relat complementari:	Vicenç Carbonell
Mapa a quatre tintes:	Antoni Sagarra
Repartiment de controls:	Jani Ferrer
Horaris:	Antoni Sagarra
Trofeus:	Manel Vidal, Manel Massana
Material divers:	Pilar Bertran, Joan Mañé
Equip que obrí marxa:	Pitu Blanes, Blanca i Lluís Forgas, Viky Florenciano, Neus Solé, Josep Carbonell
Equip escombra:	Jani Ferrer, Pilar Bertran i Joan Mañé
Equip informàtic:	Ramon Casas, Nati Salvadó
Inscripció i documentació:	Virtut Castro, Toni Sagarra, Jani Ferrer
Esmorzar:	Delfina G., Paca S., Gemma C., Rosa R., Vicenç C., Ramon L. i Pep T.
Sistema de megafonia:	Manel Massana
Control Sortida	Casal Antoni Sagarra, Virtut Castro, Manel Massana, Jani Ferrer
Control A	Riu Foix Lluís Daviu, Jesús Santacana, Josep Osuna, Xavier Salleres, Josep A. Garcia
Control B	Cta.Arboç L'equip de l'esmorzar
Control C	Pou Arboç Cristòfol Soler, Pilar Porres, Montse Grifols
Control D	Pl Antoni Ordovàs, Montse Miquel, Paquita Albet, Enriqueta Castañer
Control E	Can Bladet Andreu Usieto, Maria Aragonès, Montserrat Sagarra
Control F	Pantà Foix Marina Massó, Oscar, Anna, Ramon i Sara Forgas
Control G	Cta.Clariana Dolors Lacasa, Josep M. i Albert Also, Xavier Capdet
Control H	camp ceball. Lluís Daviu, Jesús Santacana, Josep Osuna, Xavier Salleres, Josep A. Garcia
Control I	Castellet Pili Meléndez, Marcel·lina Simón i Manel Vidal
Control Arribada	Casal Antoni Sagarra, Virtut Castro, Josep Blanes
Control de Pas 1	Timba Toni Castelló
Control de Pas 2	Bosc Josep M. Sánchez, Petri Pérez
Control de Pas 3	Zona gatoses Joan Toledano
Control de Pas 4	Revolt pista Pilar Elias i Salvador Artigas; Núria Sagarra, Maria Cañaveras
Control de Pas 5	prop Bladet Jordi Forgas

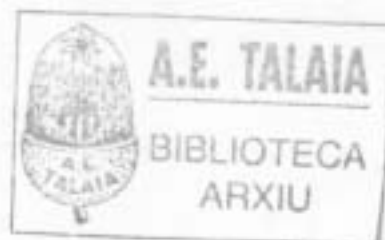
AGRAIM LA COL·LABORACIO ESPECIAL DE "LA CAIXA" I EL SERVEIS PRESTATS PER LA CREU ROJA

"la Caixa"

CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS
DE BARCELONA

Abadies occitanes (15) **SANT AUSTREMOINE D'ISSOIRE**

En el cor de l'Alvèrnia, en una -no massa gran- plana envoltada de turons i amb el teló de fons dels grans cons volcànics dels Pueis, a la vora

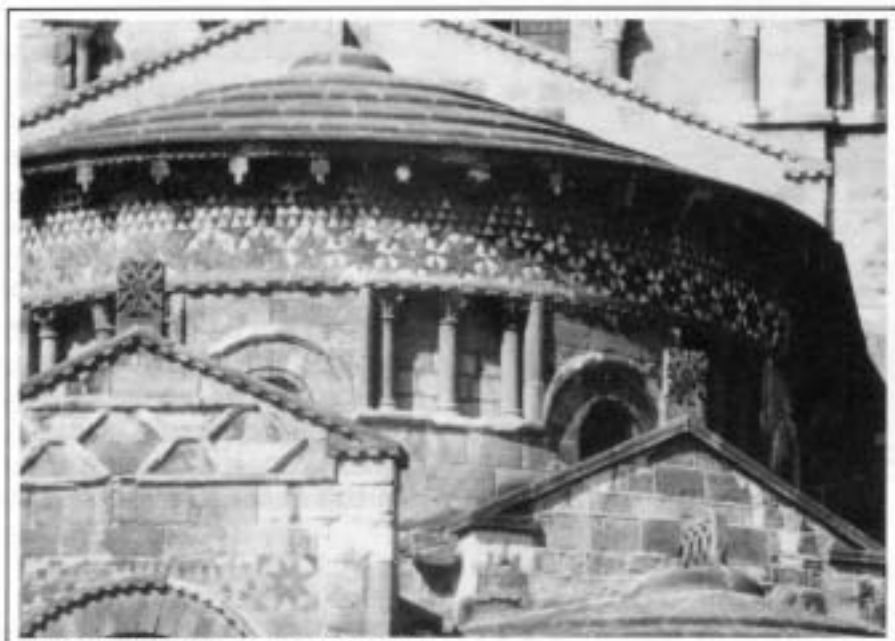
de l'Alïer, hi trobem avui una vila plena de vida i amb un gran pervindre gràcies a les noves vies de comunicació que s'obren de nord a sud travessant el

massís central, l'autopista A75 i la via fèrria París-Nîmes.

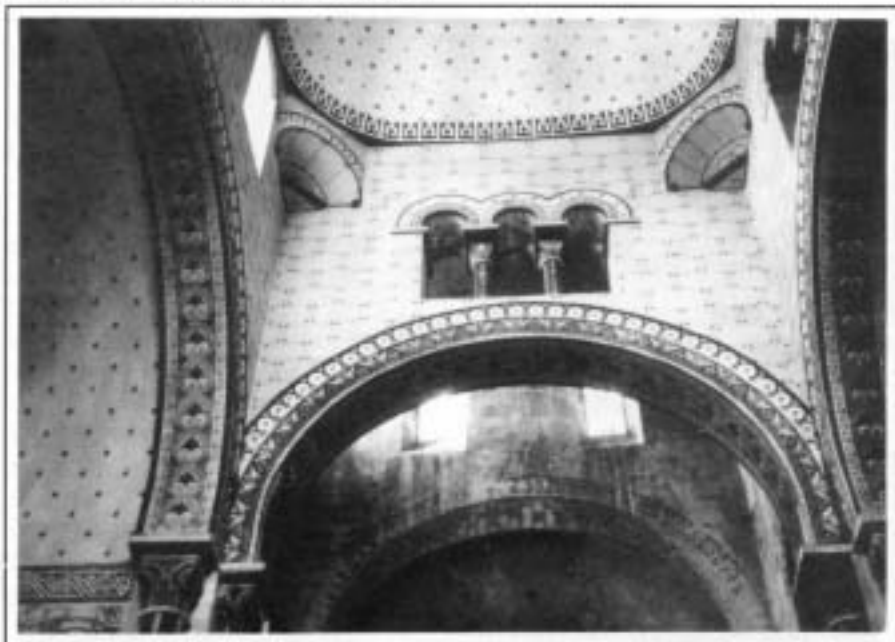
Issoire, però, deu la seva existència a una antiga abadia benedictina, Sant Austremoine, de la qual avui queda l'església, que li fa de parròquia i que tot i restaurada al segle XIX constitueix una de les mostres més grans de l'art romànic alvernès i europeu.

Sant Austremoine fou el primer evangelitzador de l'Alvèrnia cap allà l'any 250 i l'abadia era dedicada a l'il·lustre apòstol, a qui la llegenda atribueix la fundació. Segur que no és tan antiga, però al segle X fou restaurada, la qual cosa vol dir que havia existit i caigut en decadència, pels monjos de Charroux, vora Poitiers, que fugien amb les relíquies de sant Yvoine dels atacs vikings. Fou llavors quan es va construir una basílica, que no és l'actual, ja que aquesta data del segle XII. L'any 1575, el capità Merle, mercenari dels protestants, es va emparar del monestir i després de massacrar els monjos va destruir tot el que va poder, que fou molt. Un altre pillatge va tenir lloc durant la revolució i com a resultat l'únic que ens ha quedat és una església restaurada al segle XIX, amb un gust discutible en alguns aspectes.

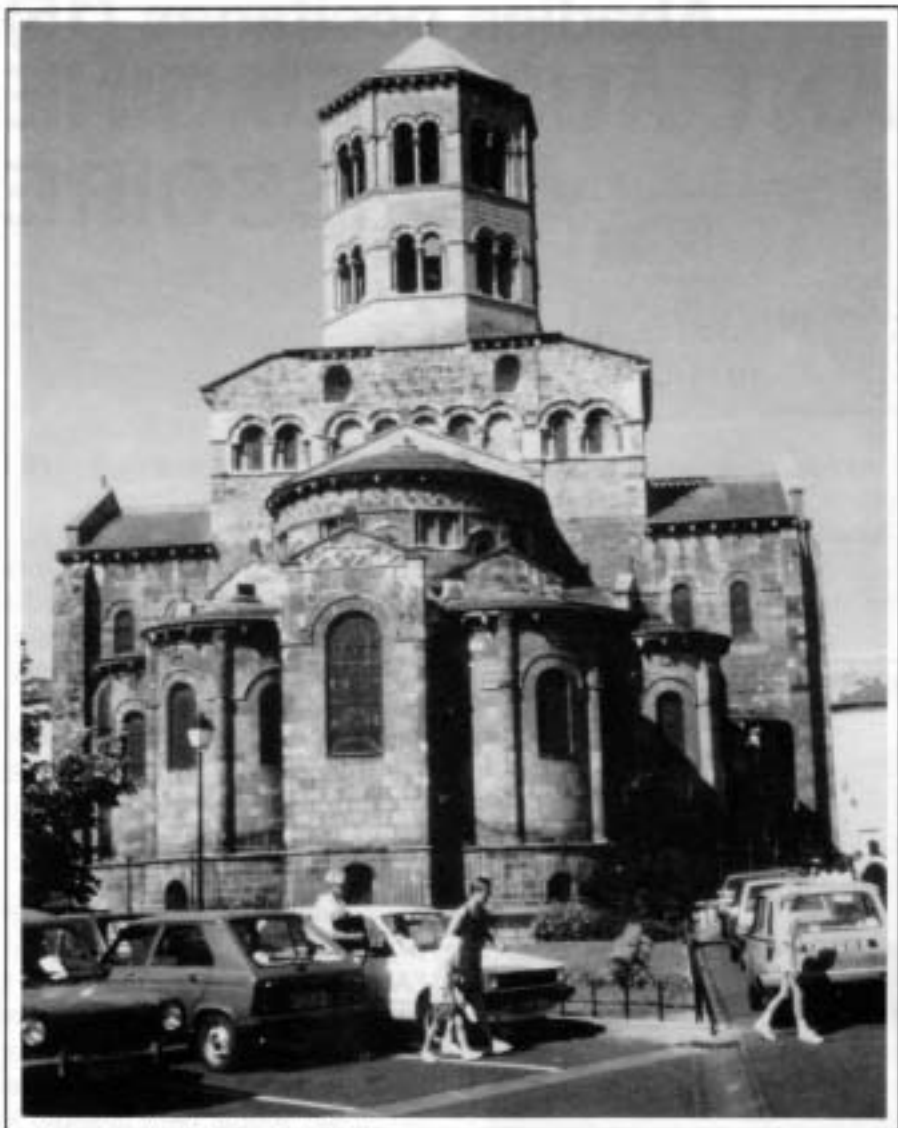
Per exemple, a la façana hi van posar unes torres campanar pseudo-romàniques i

Detall de la decoració geomètrica dels absis. Foto: S. Buti

Interior pintat modernament amb un gust discutible. Creuant de la nau amb el transepte. Foto: S. Buti

Sant Austremon. Vista del conjunt. Foto: S. Butí

A l'interior encara es poden admirar un gran nombre de capitells decorats principalment amb motius florals i animals fantàstics entre els quals en ressalten quatre d'historiats amb el Sant Sopar. La cripta, semi enterrada, molt típica del país, és una de les més reeixides. Una petita caixa del segle XIII pretenia guardar fins al 1983 les relíquies de Sant Austremon, però a algú li va agradar massa i se les va endur a casa. El 1991 es van trobar a Honolulu, als Estats Units, i a partir del 1992 es poden tornar a contemplar al seu lloc.

Potser la sola visita de l'església no val el viatge, però si algun afeccionat al romànic hi va, puc assegurar-li que als entorns d'Issoire trobarà tantes coses interessants per veure que recomano una certa moderació per no agafar un empatx. A l'Alvèrnia s'hi ha d'anar a veure paisatge, menjar formatge, resseguir rius, perdre's pels boscos, veure castells, ciutats i, sense proposar-s'ho, a tot arreu es troba romànic.

Salvador Butí

les escultures de la façana no enganyen ningú. Els falta aquella gràcia i ingenuïtat que traspuen les romàniques i que són el reflex d'una forma de pensar que no es pot copiar en altres èpoques. També es van atrevir a pintar tota l'església a l'interior i tampoc amb això no van reeixir gaire.

El conjunt, no obstant, manté una harmoniosa estructura molt típica de les construccions de la regió, amb un cimbori central que marca molt el creuament entre la nau i el transepte i que domina des de l'exterior sobre un conjunt d'admirables absis, tot amb gran sentit de les proporcions dels volums. La decoració exterior és rica en geometries i molt ben

situada en el conjunt arquitectònic.

Capitell històric. El Sant Sopar, pintat modernament. Foto: S. Butí

ACTUALITAT DE L'ANTIGA MANSIO CAN COLOMA

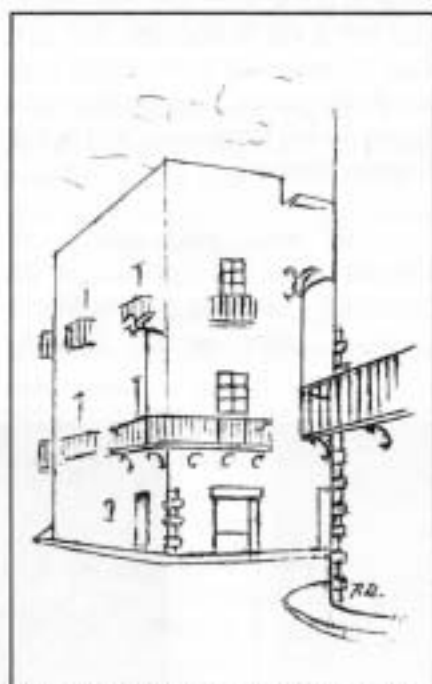
**Una col.laboració periodística
sobre els orígens del nostre local social**

Antoni Pujol i Bernadó, un vilanovi amant de la nostra història, escrivia a la revista **Folklore**, apareguda poc després de la guerra civil, que el **Círculo Católico**, a primeries de segle, estava domiciliat a Can Coloma, edifici entre mitgeres a la cantonada dels carrers de Comerç i Sant Pere. Més tard s'hi hostatjà la Rectoria de Sant Antoni, servint després com a part del Col·legi de Religioses de la Companyia de Santa Teresa de Jesús, ubicada en la Rambla Principal. Posteriorment hi hagué el Sindicat de la C.N.S., i actualment, l'Agrupació Excursionista Talaia.

Can Coloma -on es podria escriure algun retall de la història de Vilanova a partir de 1774- té un valor tipològic tal com llegim en el llibre **El Baix Penedès i el Garraf**, editat l'any 1991 pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. L'edifici consta de planta baixa i dos pisos. Té quatre crugies a la façana principal i cinc a la lateral. Les façanes presenten a la planta baixa uns portals allindats (molt modificats) i un arc rebaixat, el del vestibul d'accés. Els balcons, de dimensions decreixents en alçària, són allindats. A l'angle de la primera planta hi ha un balcó que fa cantonada.

Ens toca de dir que a l'interior de l'edifici es conservaven pintures a les parets i sostres, que dataven del segle XVIII, així com també altres esgrafiats. Hi havia una capella. Remarquem, però, que a les baranes dels balcons hi ha uns treballs de forja, per cert de gran qualitat artística, i un drac a la cantonada. Altres escuts de ferro

forjat presenten unes característiques originals, amb dates del 1774, 1787 i 1783.

Cantonada de la Casa Coloma. Dibuix de Ramon Bernadó

L'època de construcció de Can Coloma correspon al temps on també s'edificaren altres mansions de veritable prosàpia, com la Casa Font, emplaçada en un lloc proper al Portal del Nin; Can Vidal i Mascaró, a la Plaça dels Cotxes; ambdues són del 1785. Can Papiol (avui Museu Romàntic), el 1790, seguint al segle següent Can Manuel Olivella, el 1861; Casa Samà, el 1862; Can Ramona (casa de les columnes trencades), el 1860, al carrer dels Caputxins; Can Roig (avui Casa Milà), també al mateix carrer, el 1884. Destaquem la Casa Font i Gumà, construïda el 1791, i que ha servit de seu de

Jutjats; Can Junqué i Escofet (avui Col·legi de la Puríssima), el 1884, i Can Cabanyes, on el 1808 hi va néixer l'anomenat Cigne de la Poesia. Tornant a l'antiga casa coneguda per Can Coloma, cal assenyalar que seguint la dinàmica del temps que ho transforma tot, als nostres dies l'Agrupació Excursionista Talaia hi ve desenvolupant unes tasques positives, tota vegada que l'activitat cultural i esportiva serveix per a formar una joventut plena d'esperances i de lloables iniciatives. En l'Assemblea extraordinària de socis per a la compra del seu local social, celebrada el mes d'octubre, s'informà de les condicions per a poder assolir plenament els drets d'adquisició d'aquell local. Sobre aquesta qüestió i altres d'interès, llegim a la mateixa revista **Talaia** "que els socis donaren suport majoritàriament als criteris de la Junta".

Aprofitant el tema que hem escollit avui, voldríem fer una petita aproximació a l'arquitectura catalana que ens endinsa per un passat on també hi havia creacions artístiques d'indubtable vàlua. Tal com escriu Maria Carme Farré i Sanpera, "les experiències de cultura i d'història que traïem del nostre passat, no ens han de fer caure en el cofoisme, sinó en un coneixement progressiu de les creacions dels nostres avantpassats, que ens ajudi a arribar a la contemplació crítica de l'art i del seu entorn".

Jaume Barberà

(Col.laborador habitual del
"Diari de Vilanova")

*Grup
d'Escalada
i alta
muntanya*

MONTSEC D'ARES

PUNTAL D'AGER

Via Marta Barrachina

Un dia vam anar a escalar al Puntal, volíem fer la Via "L'espóló de les Culobres", però no vam trobar el començament de la via; al final veiérem unes xapes i vam tirar cap amunt, era la Via del Tercer Home, una via bonica.

En baixar de la paret ens adonàrem que l'espóló quedava més a l'esquerra; decidírem tornar-hi un altre dia. Hi tornàrem el Tole, el Roger, el Jaume i jo, vam veure que a l'esquerra de l'espóló es veia una fissura desplomada molt

guapa per obrir una via.

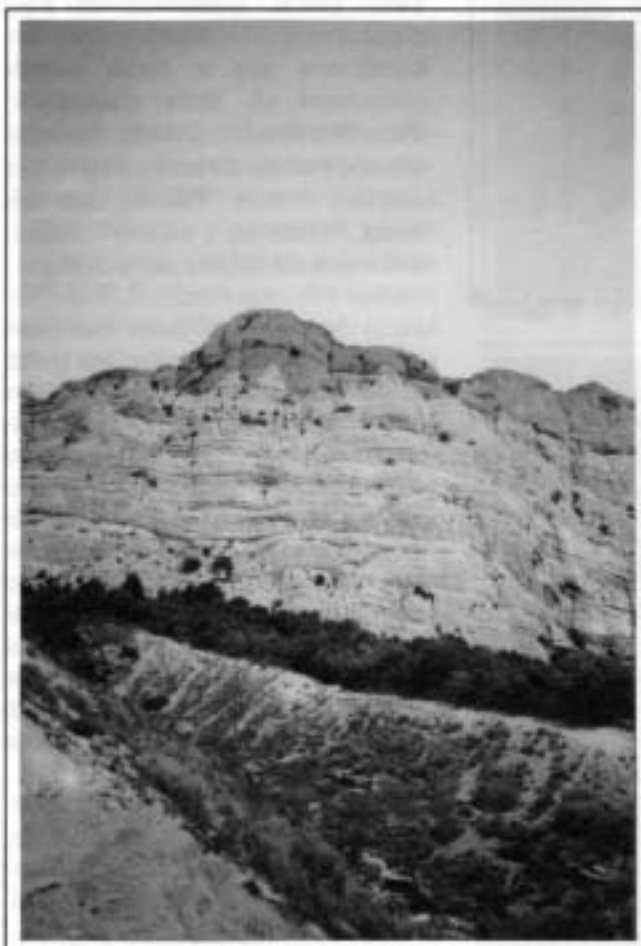
Va passar el temps; arribà l'hivern; l'Andrés, l'Aleix i jo vàrem anar a escalar a la Paret de Catalunya uns dies, vam fer una segona repetició i un bivac per fer la via Marquises, per cert una experiència molt guapa, jo ja en tenia ganes, vam acabar a la paret de les Bagasses fent la Via Carlos Romero.

El meu peu dolent, el Jaume amb les oposicions de bombers i l'Andrés amb la Marta malalta, pitjor no ho teníem.

Haurà de ser un altre any, no es bellugaran ni la Patagònia ni les Torres del Paine.

La Marta es posa molt malalta i davant la impotència de tothom que se l'estimava, s'allunya per sempre de nosaltres.

Els escaladors tenim pocs recursos, però sabem estimar les persones que ens envolten. Vam parlar l'Andrés i jo i decidírem obrir una via en memòria de la Marta.

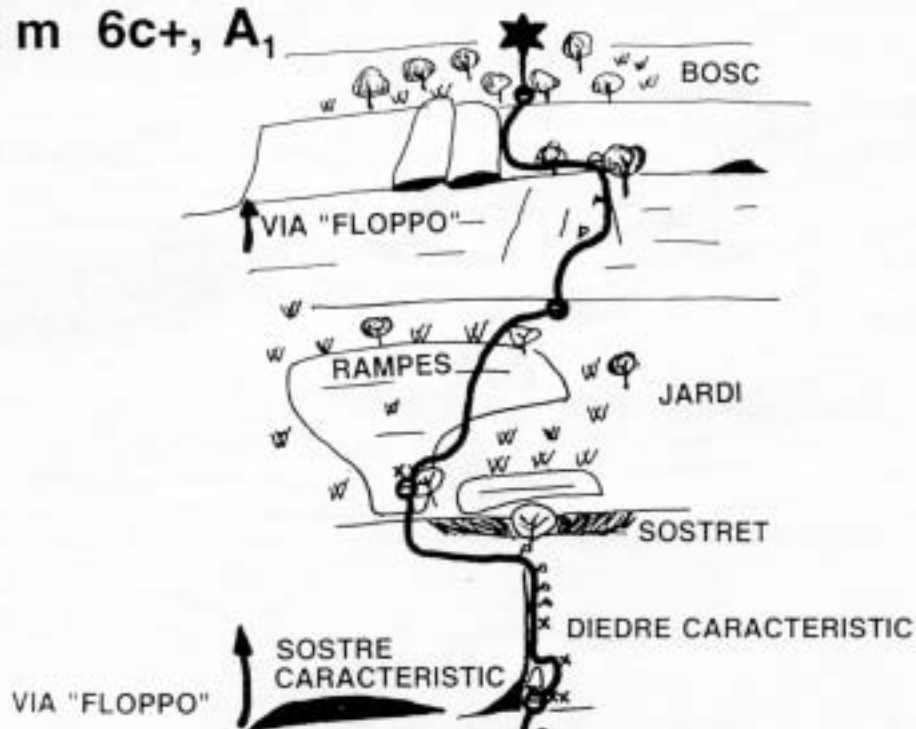
Una panoràmica del Puntal d'Ager (Montsec d'Ares). Foto: Angel Vedo

El Pep Forés en plena ascensió a la Via Marta Barrachina. Foto: Angel Vedo

Via: "Marta Barrachina"

260 m 6c+, A₁

R8 15 m

V

R7 30 m

V+

R6 50 m

IIe

R5 30 m

6c, A₁ (1 pas)

R4 45 m

PUNTALS D'AGER MONTSEC D'ARES

MATERIAL:

Cintes, tascons i friends

VIA OBERTA PER:

Andrés Olivier

Angel Vedo

Pep Forés

Jaume Soler

26-3-95

BLOCS

BAUMA

"TACA GRIS"

FISSURA
GRIS

REPEU

FISSURA

PLACA

6b+, A₀ (1 pas)

R3 40 m

6c+

R2 20 m

6a+

R1 30 m

V, V+

Puntal d'Ager. Abans del desplom superant una fissura transversal. Foto: Angel Vado

Jo recordava la fissura al Puntal d'Ager, penso que és un lloc molt bonic per obrir una via. Parlo amb el Jaume i el Pepitu i estan d'acord amb mi.

Per fi un dia pugem al Puntal per començar la via Marta, ens adonem que hi ha una corda fixa a la fissura; mala sort, una altra gent ha començat a obrir la via. Donem un tomb pel peu de la paret i al final guaitem unes fissures i uns diedres molt evidents, baixem al cotxe a buscar el material i comencem a obrir la via Marta. El Jaume obre la primera tirada, una placa molt fina amb un desplom, jo segueixo amb la segona tirada i munto la reunió, ja no hi ha temps per res més, hem de tornar cap a Vilanova.

El Jaume revisa les revistes d'escalada que té per casa i troba un croquis d'una via oberta que té un sostre molt característic al final de la paret, s'enfada una mica, doncs

sembla ser que va per on nosaltres havíem començat a obrir la via Marta.

Tornem l'Andrés, el Jaume, el Pepitu i jo, mirem amb uns binocles que duia l'Andrés i trobem un "pitó" a l'esquerra de la placa; mala sort, la part de dalt de les fissures ja està oberta, és la via Troppo. Ens passem tot el dia buscant una línia lògica per poder obrir la via, des del Puntal d'Ager fins a la Font Freda; a la fi ens decidim a obrir-la a la dreta d'on érem.

L'endemà començo a picar la primera tirada, una placa molt maca, després segueix per una xemeneia diedre, Déu n'hi do! M'agafa la moto fins que puc arribar on muntaré la reunió. El Pepitu comença a picar la tercera tirada, per cert d'allò més bonica, netegem una mica la paret i cap a Ager a fer unes "garimbres".

Agafó conveni entre

setmana, l'Andrés ja comença ha estar embolicat amb els gelats i pugem els quatre, comença el Pepitu i munta la reunió de la tercera tirada. Ara ens queda un mur molt vertical, amb un desplom al principi, li toca a l'Andrés; jo no sé ben bé com s'ho fa, pel poc que escala sembla talment que floti a la paret, supera una sabina, després el desplom i a les plaques es marca uns passos de pel·lícula. Per fi la reunió, ja tenim la tirada clau de la paret.

Puja el Jaume per una fissura evident que acaba en un sostre amb una superació d'una sabina, "tela marinera"! Ja som a la feixa, ja queda molt poc per al cim, la via Marta està pràcticament acabada, el dia l'hem aprofitat al màxim, el Pepitu i jo hem fet la corresponent neteja tirant, és clar, algun "pianillo".

Estem deixant pràcticament la via equipada perquè la gent s'ho passi d'allò més bé. El Jaume,

com sempre, està lliberant la via en lliure, pot quedar la més forta de la paret.

Aquest últim dissabte pugem el Jaume i jo, ens acompanyen el Roger i l'Oscar. Ens posem a la paret, deixem la tercera tirada equipada, seguim amb la quarta, ens rellevem amb els "spits", ara em toca a mi, faig l'ajustament i quan poso el tascó es trenca l'espàrrec de

l'espitador; estem de pega, arribo a la reunió, decidim tirar cap amunt i acabar la via clavant claus. Li dono canya per unes plaques i alguna "sabina", una vira i munto la reunió, puja el Jaume i diu que ha vist sortir uns voltors més grans que jo, marxem d'aquí, segueix el Jaume i per fi, cim!

La Via Marta ja és acabada, li falten tan sols unes

pinzellades i fer la integral.

Marta! Hem obert una via molt bonica a la teva memòria que serà, ben segur, la delícia de molts escaladors. És la nostra forma de recordar-te.

Angel Vedo

CLAVELLS SOBRE EL MAR

(A la memòria de la Marta)

Fa deu dies que no hi ets i tot sembla normal. Massa normal. És normal el soroll del meu carrer i la calma del pati florit de verd que ja es prepara per a l'hivern. És normal la veu dels meus amics que em parlen de les seves coses, de les seves filles, de les seves feines, de la seva vida. Són normals els seus petons i el seu riure obert i cridant que esclata en qualsevol cantonada. Com també és normal el seu cos adormit clarejat per les primeres llums de la matinada. És normal l'olor dels dinars del diumenge i sona igual la música que escolto quan treballa a casa. I és normal la pluja que cau de mica en mica fora el pati mentre el gat la mira i es mulla tancant els ulls quan les gotes li esquitxen la cara.

També està normal el

carrer de Sitges. La teva habitació clara amb les teves fotografies en blanc i negre que ens miren. És normal el silenci de les teves coses. I és normal el gatejar del Dani petit i les entrades i sortides de tots nosaltres. Que anem, que venim, que parlem i riem, que plorem.

Tot segueix com abans. Massa igual com per notar sempre que hi faltes tu. La teva veu, les teves dents, la teva lletra, les teves ganes estan absents quan aquesta pluja normal cau sobre el meu carrer, tan sorollós i mogut com sempre.

El diumenge passat, una filera de clavells vermells i margarides grogues caminaven per sobre les ones del mar dibuixant un camí prim i llarg com el camí que va de casa al cementiri.

Eren flors plorades per les nostres mans. Flors que puntejaven el mar amb els seus colors i ens feien veure que el mar no està tan normal com les altres coses. Allí, en aquest mar que ens banya els ulls hi ets tu. En l'horitzó petit i clar hi volen gavines blanques que porten la teva veu. Vora les roques de Sant Sebastià, les flors dibuixen el teu nom, Marta. I una ona juganera que va cap a la platja dibuixa el teu somriure amb el seu serrell blanc. Flors del mar. Flors d'aquest novembre blanc on ja res no és normal. Només el mar. Amb el seu somriure florit i la teva mirada perduda en l'horitzó blau.

J.B.S.

PIC DE SALORIA (2789 m) Alt Urgell

Introducció

Llevat de comptadíssims casos, la frontera andorrana discorre per les alçades de colls i cims i només baixa a les valls per tancar els límits sud de la Valira i est del Pas de la Casa, i encercla,

així, tot el territori hidrogràfic que li és propi.

Una excepció, però, la fa a la vall d'Aós de Civís. En aquest cas, quan el límit polític andorrà envolta la Coma Pedrosa i es precipita cap al sud pels pics de Sanfons, de Port Vell, el Port de

Cabús, i el pic dels Llacs, sempre per sobre dels 2.400 m, i sembla que hauria de continuar, lògicament, per la carena que dibuixen la Torre de Cabús, el pic de Salòria, el coll de Conflent, el Bony de Trescul, el pic de Servella i la Serra Plana, que tanquen tota la conca; la línia administrativa fa una marrada sobtada i recula, retalla tota la part alta de la vall de Setúria, s'enfila a l'Alt del Cubil i els pics d'Enclar i d'Aós i, de cop, s'enfonsa cap al pont de Bixessarri, aigües avall d'Aós de Civís, per reprendre la pujada pels costers i la carena de la Serra Plana, evitant, així, apropiat-se de tota la capçalera de la vall d'Aós.

És d'aquesta manera com la història i els nostres avantpassats ho han volgut. Aós de Civís, una gran part de la conca del riu Setúria i tota la conca superior del riu d'Aós, tributàries d'aigües andorranes, formen part de la comarca de l'Alt Urgell.

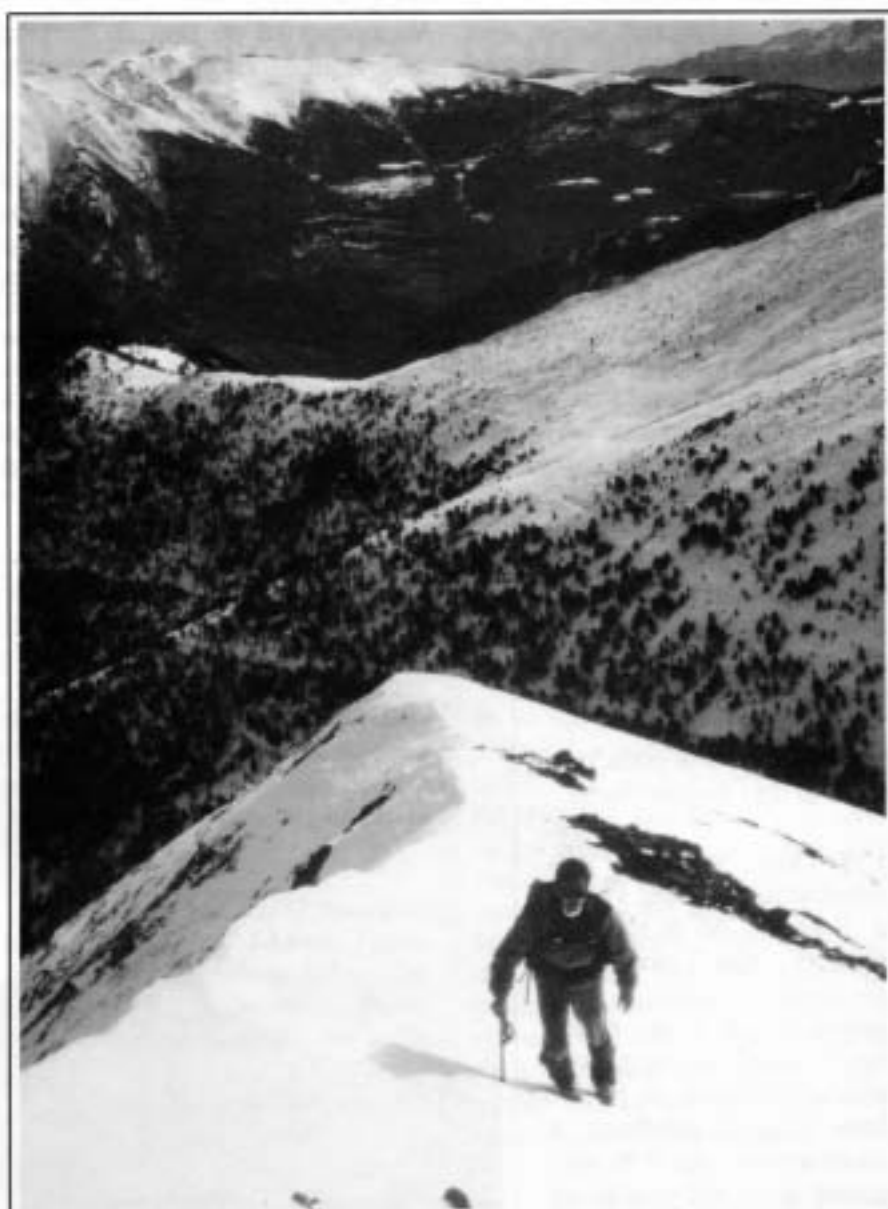
El vessant popular

La memòria popular d'aquests llogarrets serva antigues llegendes que fan referència a aquest fet. Es diu que els dubtosos límits fronterers havien marcat la història de Pal, al vessant andorrà, i Aós de Civís. Baralles i enfrontaments omplien de contingut dramàtic el seu passat gairebé comú. L'aprofitament de les pastures era la causa i la raó del plet entre aquests pobles. Un bon dia, però, semblà que finalment es posaria la qüestió sobre la taula i van arribar

El contrafort del Salòria abans de travessar el riu a guait. Foto: Joan Raventós

a un acord: Pal i Aós escollirien l'home més valent de cada poble i després de dos mesos de preparació, lluitarien en la prova definitiva. Els de Pal van decidir engreixar el seu heroi amb llet, mentre que els d'Aós ho farien amb carn. Sembla que els dos escollits van enfilar-se costes amunt força vegades aixecant sacs de gra pesants o estirant llargues bigues de fusta. Si guanyava el de Pal, els límits fronterers s'establirien al coll de Conflent, però si era el d'Aós el vencedor, el coll de la Botella marcaria la nova frontera. I va arribar l'hora de la veritat. L'expectació era enorme. Tots hi eren presents i els més vells del país presidien ambdues comunitats. Els dos contendents es miraven de fit a fit, ulls lluents i cara enrogida. S'abraonaren enmig d'una cridòria eixordadora. Al principi, la iniciativa corresponia a l'andorrà, però el d'Aós es reféu i no trigà a imposar-se al seu contrincant. Els guanyadors cridaven: "La llet no té tanta força com la carn", mentre duïen el triomfador fins a Aós de Civís, on van celebrar una gran festa. Vet aquí com la memòria popular ha volgut donar-nos l'explicació de com avui, Aós de Civís, forma part de l'Alt Urgell.

Pujant pel ll de la carena per assolir el cim del Salòria. Foto: Joan Raventós

El pic de Salòria

El Pic de Salòria es dreça ben decidit dominant, alhora, la vall de la Noguera de Tor i el circ de Finestres, al vessant pallarès; la part alta del barranc de Conflent, al vessant urgellès, i la capçalera del riu d'Aós, al vessant hidrogràficament andorrà. Aquesta privilegiada situació fa que la panoràmica del pic de Salòria sigui de primer ordre i domini una gran part del Pirineu pallarès i andorrà. La seva ascensió no és difícil però el desnivell, des d'Aós, és de més de 1.200 m.

Aós de Civís

Aós de Civís, llogarret on s'inicia l'ascensió, està inclòs en el municipi d'Anserall i està situat a

la dreta de l'aiguavés dels rius Setúria i Salòria, que formen el riu d'Aós, i al peu del pic d'Aós o Bony de la Pica (2.406 m), el cim més occidental de la serra d'Enclar i terminal de les de Lòria, a Andorra. La seva parròquia, Sant Pere, l'antic castell, i el nucli, al seu redòs, ocupen el centre de la vall d'Aós, aigües amunt del Pont de Bixessarri. L'única via de comunicació còmoda per arribar a Aós és la carretera que, seguint el curs del riu, l'uneix a Sant Julià de Lòria en uns 10 km. Amb l'Alt Urgell, s'hi comunica directament només a través del coll de Conflent, de 2.154 m, per una pista forestal apta per a vehicles tot terreny.

Pic de Salòria per la vall d'Aós

És recomanable iniciar l'ascensió a la fonda d'Aós, enlairada, aigües amunt del barranc de Salòria. Hi arribarem per una pista asfaltada, apta per a turismes, que guanya els 200 m de desnivell que la separen del poble. Des d'Aós, a peu, trigarem uns 30 minuts. Hem de tenir en compte que l'ascensió es divideix en dues parts ben diferenciades: una, en direcció oest, remunta els 400 m, pel barranc d'Aós, que hi ha fins al coll de Conflent; l'altra, en direcció nord-oest, guanya, primer per gleviers de força pendent i després per una llarga carena, els més de 600 m que hi ha fins al cim. En total són més de 1.000 m de

desnivell que, de ben segur, ens posaran a prova les nostres cames.

0,00 Fonda d'Aós (1.700 m). Seguim la pista uns 200 m.

0,05 Cruïlla de pistes. Deixem la pista principal, que gira sobtadament a l'esq. i prenem la que surt a la dr. en dir. oest, la mateixa direcció del barranc. A partir d'aquí, el trinomi màgic del nostre Pirineu -pi negre, avet i bedoll- ens acompanyarà solemnement, amb el bram de fons del torrent, per tota la part central de la vall que es tanca a mesura que ens hi anem endinsant.

0,20 Deixem una pista que baixa al riu i seguim recte.

0,35 Quan la pista gira violentament a l'esq. i puja, la deixem i, en la mateixa direcció que portàvem, barranc amunt, ens endinsem pel bosc, sense camí, mirant de no perdre alçada respecte al riu. A partir d'aquí, tendirem a col·locar-nos cap a la part central de la vall que es va eixamplant i és ocupada alternadament per prats i boscos aclarits de pi negre. Pel nord, s'incorporen al riu les aigües del barranc que baixa dels contraforts de la Torre de Cabús i més endavant les del barranc que recull les aigües occidentals del Salòria. Continuem pel fons de la vall.

1,15 Cap als 2.000 m, quan ja endevinem el coll de Conflent al davant nostre, emmarcat pel vessant nord del Bony de Trescul, a la nostra esq. i el contrafort sud-est del Salòria, a la nostra dr., travessarem el riu a gual -normalment el cabal en aquesta alçada és poc important- i emprenem una pujada en diagonal cap a la dreta. El bosc aclarit es

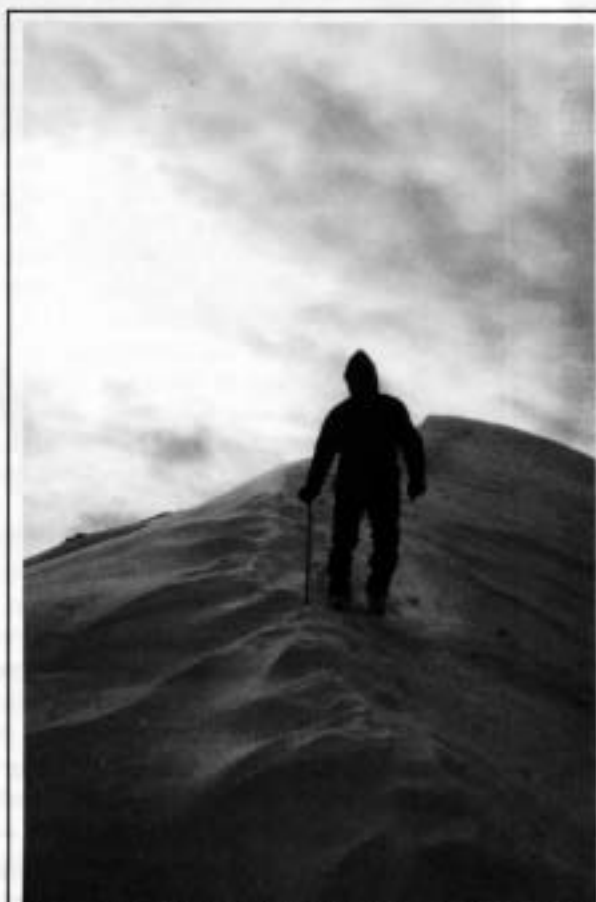
va convertint en prat de festuca amb abundants glevs i mates de ginebró.

1,30 Travessarem un filat de filferro per cloure el bestiar i ens dirigim cap a una edificació petita que sobresurt en el fil de la carena. El pendent es va adreçant.

1,45 Construcció de formigó. És un antic niu de metralladores situat en un indret estratègic si

ens ajuden a superar alçada, d'una manera més o menys còmoda.

2,00 Petita canal de roca amb desprendiments que ens mena al fil de la carena que ens ha de portar fins al cim. El pendent es suavitzava. Dominem amb els ulls els barrancs de Salòria, a la dr. i el de Conflent, a l'esq. Al fons del barranc de Conflent podem veure les bordes de Conflent, amb 20 edificis i una capelleta abandonada, que fins fa uns anys acollien el refugi de Salòria que va ser destruït per un incendi. A la nostra esquena podem observar, a l'altre cantó del coll de Conflent, l'arrodonit Bony de Trescul (comprendreu perquè rep l'atribut de "bony") i, al seu darrere, traient el cap allunyada, la serra del Cadí. Seguim per la carena. Hem d'anar amb compte si hi ha neu perquè normalment el vent que puja del barranc de Conflent fabrica cornises de neu que pengen sobre l'altre vessant i que poden cedir si les trepitgem; per tant, en cas de neu, serà recomanable que passem uns metres per sota de la carena, pel vessant de Conflent.

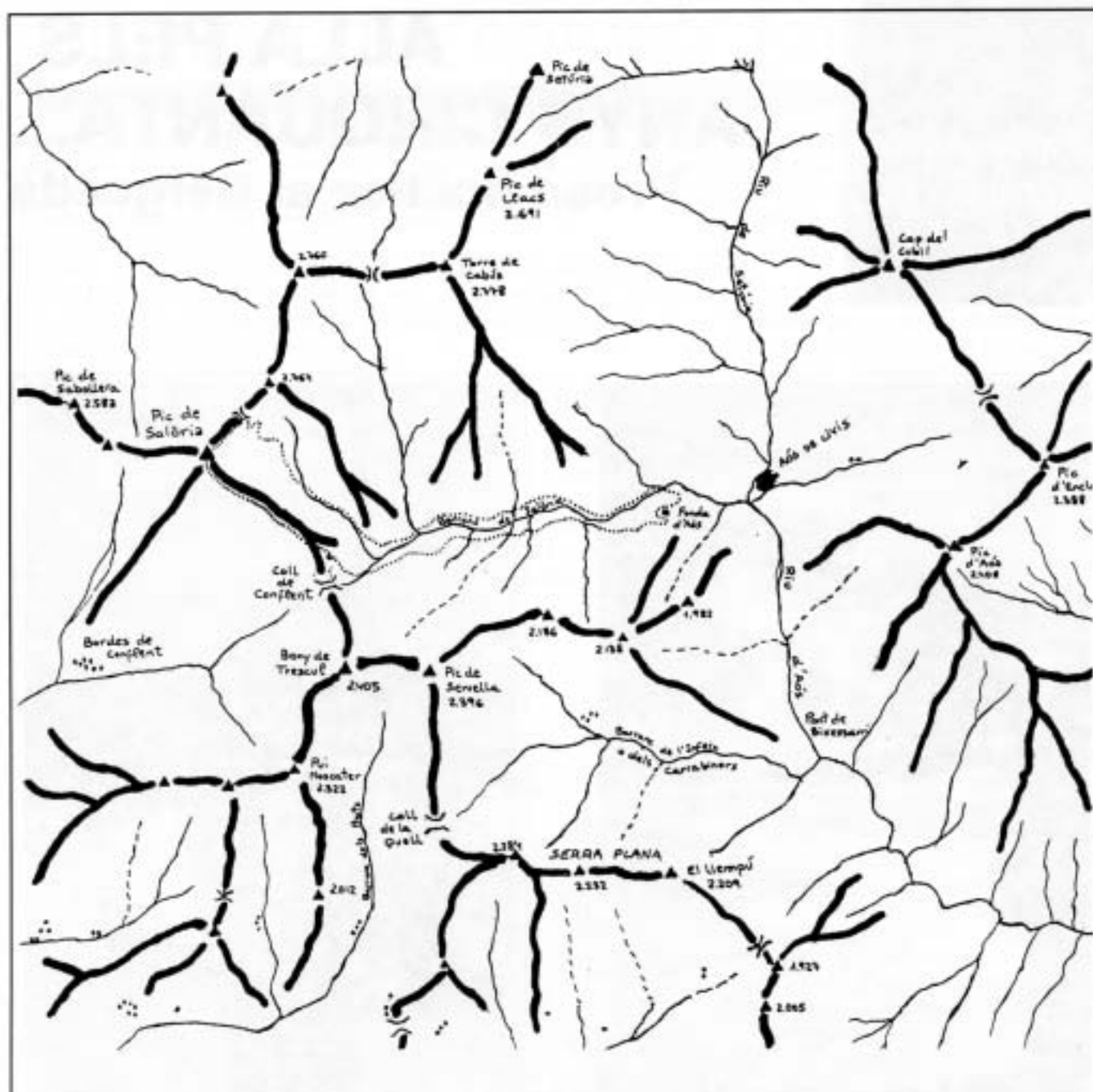

El company Josep tornant del cim del Salòria. Foto: Joan Raventós

tenim en compte, com hem dit, que la vall d'Aós és geogràficament andorrana però administrativament urgellesa. Aquest indret, per tant, deuria ser una zona important de pas durant la Guerra Civil. Afortunadament, avui en dia, només en fan ús les congestes de neu i gel que hi penetren i es conserven en el seu interior fins ben enllà de la primavera. Seguim carena amunt ajudats pels graons de glevs que

2,40 El fil carener es dreça novament quan ja endevinem la cúpula del cim. El panorama, que ja és extens, se'ns va obrint a cada pas que avancem. Totes les muntanyes veïnes han quedat per sota nostre.

3,00 Cim del pic de Salòria. En aquest moment, si el temps ens acompanya, descobrim la més gran satisfacció d'aquesta ascensió: la vista a vol d'ocell sobre bona part de les muntanyes del Pallars i Andorra, i sobre les

valls de la Noguera de Tor i el barranc de Boixeda que s'enfonsen espectacularment als nostres peus cap al nord. A l'altra banda de la vall de Santa Magdalena, cap al sud-oest, podem veure el Tossal de l'Orri, i cap al nord, entre molts altres, els circs de Baborte i de Sotillo, la Pica d'Estats i totes les màximes alçades d'Andorra.

El vast horitzó, limitat cap al sud i sud-est pel Bony de Trescul i el Pic de Servella, ens permetrà veure, també, la serra del Cadí i la

serra del Moixeró cerdanès.

Descens: Si hi ha neu, és recomanable baixar pel mateix itinerari d'ascensió. Si no n'hi ha, es pot seguir, des del cim, la carena que s'enfonsa cap al nord-est fins a un coll, a 2.700 m, i baixar per la vall que domina el contrafort est del Salòria fins al barranc de Salòria que podem recórrer, aigües avall, per un antic camí de bast que a estones es converteix en senderó, i que va seguint el curs del riu, per la seva banda esquerra, a pocs metres

per sobre de l'aigua (vegeu mapa).

Ascensió realitzada per Josep Domènech, del Centre Excursionista del Penedès, i Joan Raventós, del CEP i de l'AE Talaia, el 29 de gener de 1995

Joan Raventós

ALLA PELS ANYS CINQUANTA...

Prosa poètica al Berguedà

El vell xalet de Rasos de Peguera, Nadal del 59. Foto: Josep Blanes

Rasos de Dail. Una soca ennegrida pel foc dels llamps contempla el mantell blanc. Foto: F. Garcia

Disposats a celebrar enguany una important fita de l'excursionisme a la nostra ciutat, bé hi podria haver també l'avinentsa per fer ressaltar un indret, una gent, un temps; gent de la Talaia, vilanovins proclius a la neu, els quals, seguint les passes de comptats capdavanters locals, ara fa quatre dècades s'iniciaren a la pràctica de l'esquí, adoptant la simbiosi d'excursionista-esquiador amb constant assiduitat per gaudir, si cal més, de la muntanya a l'hivern.

L'indret escollit per ser el més assequible i proper, significatiu que s'havia de tenir en compte, foren els rasos de Peguera, lloc prou sovintejat com és natural pels amigables i bons esquiadors del Berguedà i el Bages.

En el transcurs dels anys cinquanta i seixanta, aprofitant els dies de Pasqua, Caps d'Any, i tots els ponts que s'hi afegien, aquelles muntanyes pre-pirinenques van ser el marc idoni per dur a terme les

esquiades que dúiem a cap. Posteriorment les comunicacions milloraren i sorgiren aleshores diverses estacions d'esquí i s'introduïren nous i sofisticats materials emprats per tals afers, arrambant els rònics i tanmateix estimats estris de llavors. Enrere quedava mig segle de progressiu però lent desenvolupament d'aquest singular medi de transport originari dels països nòrdics, i actualment convertit en lúdic fenomen de multitudinària participació.

TOT PUJANT ALS RASOS DE PEGUERA

Temps n'era llavors des de la berguedana vila,
-ciutat, i cap de comarca n'és-
remuntar alzinats ravals terregallers,
i aconseguir la font del Guiu, sota la penya;
als topants la dels Segadors.
La font Negre, cabalosa, a quatre passes,
de l'altiu Santuari de Queralt;
vessant de boscúria obagosa
reblerta de pins rojalets tibats.
Quina fervent dèria suposava alhora
acometre la pujada amb ànim abrivat
amb dos companys acomboiant la passa;
el serrat grisenc, -la Figuerassa-,
i a l'altra banda, el Queralt perllongador.
Més amunt, Espinalbet, enllà enfilat,
poblat agregat de poques cases,
i al dessobre, Corbera en un planell,
santuari recolzat al contrafort.
Fit a fit, encarats, el Cogulló d'Estela,
i la Roca d'Auró com un bastió.
Suavitzant l'altiva aspresa redreçada,
la verdosa corba de Tagast; port alterós.
Amb cor lleuger, i feixuga càrrega
es guanyava el coll i pla de Campilong,
-a vegades- essent ja entrada nit,
retallant-se en l'hivernal celatge
el mític Pi de les Tres Branques,
acaronant, -semblava-,
amb els dits morts de la brancada
la gelada lluna de gener.
Camins de reïnosa saba,
escorça suada de flairosos pins
escortant el costerut viaró
amb sentor de boixedes embullades.
Un mas, el Casalot, no massa lluny;
després el grau dels Porxos,
i l'homònima masoveria:
dalt del cingle l'ermita de Sant Llorenç.
¡Porxos, Porxos!, isolada pagesia
estada i refugi de pallissa
quan el dia s'escurçava de claror.
En creuar el Pas dels Lladres,
-amunt!, amunt!- tot seguint l'empit pedrenc
s'assolia el coll Tesà: emparedat.
Ah, greny del Far sotjador d'horitzons!
Quantes anades, i tornades
des que pujà el primerenc esquí.
I allà davant a la fi apareixia
assentat en la prada vellutada,
-a l'hivern, blanca de neu-
el xalet dels rasos de Peguera
ran el torrentol de Calders
amb límits visius encercladors.

Gent de muntanya austera
esquiadors de vella escola,
i novicis debutants

sense pretensions de rècords
ni exhibicions llampants.
Quin refugi! -el xalet se'n diu-
tan acollidor i amarat de recordances;
ben bé un cau per als somniadors.
El lllindar era d'olors reducte,
pòrtic de cuirs, ceres i fustam;
o de vegades fum.
Un munt de cruixits oïbles
en fer la passa pel sòl d'empostissat;
folgat menjador amb vetusta estufa
revifant rebomboris amigables
d'estadants, o els qui anaven fent camí.
El gemec de tarimes -a l'escala-,
avall i amunt vers les estances;
grinyolar de lliteres, xerradisses,
al temps de buscar la son.
Quietes nits amb flocs de neu arrombollant-se;
rebufats per la rauxa de l'aireig
es fixaven en els vidres enllorats
i recobrien el regruix dels finestrans.
L'espaiosa cuina, a vores fosca,
amb regust de cuinats ben bé acasats
amb l'afecte de la gent que ho regentava
com si fos tothom d'un parentiu.
En queden gaires, -potser-
de Codines, Maries i Celdonis?
L'endemà, -oh sorpresa de bell nou!
un cel blavíssim, magnificat,
enfalegava en abordar amb impacient camada
el coll de la Creu del Cabrer;
un Sant Crist de ferro, inèdit, s'erigia
exposat als quatre vents del Berguedà.
Quina miranda per embadocar-se!
El Port del Comte, i la Serra d'Ensija
amb una llepassa fluctuant de boira,
llepant a mitjana alçària la rogenca timba
que n'és la Roca Gran de Ferrús.

Rasos de Peguera. Els esquiadors a la Creu del Coll del Cabrer esperant que s'aclareixi la boira. Foto: Josep Blanes

El Cadí s'allargassava abocant-se,
 lluminós, a la Cerdanya, i l'Urgell;
 a distància més llunyana, el Montserrat,
 que a migjorn surava com un ancorat navili
 entre bromada al rera fons.

I aquell esplèndid i circumdant paisatge
 temptant a esquiar la nívica blancúria,
 resplendent, ombrejada en la boscúria
 pels pins esbandits com escamots;
 valgui rasos de Baix, del Mig, de Dalt,
 i els Rasets damunt Tagast!
 Pendants amorosides
 a l'abast dels passerells,
 -això deien esquiadors de mestratge
 per animar els novells-;
 ascendir fent la tisora,
 de costat, o esquís al coll.
 I un cop al carener llom,
 quin plaer -era un goig-
 deixar-se anar, dut com un vol,
 pel fràgil suport de l'òssia estructura;
 semblava un desdoblament del cos,
 deseixir-se del caminar usual,
 endut per les fustes,
 -ai, a tómb indòmites-
 lliscant al dret, de biaix, coster avall
 solcant la neu amb fregadís murmuri
 dels cantells ratllant la crosta,
 endurida, envidriada a estones,
 -a dins del bosc no tan voluble-
 a trets deixant un fonedís traçat,
 capriciós, que el pendent ocultava
 en un descens creat en llibertat,
 i personal domini;
 vorejant brancades, i espargits rebolls
 pel bosc aprimorat, confident,
 folgat, i de llisa pista,
 amb alguna imprevista bolca,
 marcant giravolts, i falques,
 estimulants "Istemmbogen"
 que si sortia bé el proposat viratge,
 filant prim, se'n deia cristiania;
 arribant a l'inici, rubricant a voltes
 un virtuós derrapatge,
 per tornar a començar de nou l'apassionat tiratge,
 descobrint, destriant altres baixants,
 nous indrets pel bosc immaculat,
 desitjant que fos més perfecte, impecable,
 en una cursa ideal.

L'indeturable buf d'ençà uns lustres
 obrí nous i accelerats vials
 aportant notables avenços
 amb estils i aparells innovadors;
 maneres de viatjar i viure
 sens dubte millor que abans.
 Esforços inaudits -ahir-
 experimentant l'esquí d'un temps que s'ha esmerçat.
 ¿Fórem els darrers en cloure el cicle vell?
 Allionats practicants cercaran superiors nivells,

i desitjoses metes per gaudir
 de més amples horitzons.
 Només els relleus volguts, admirats,
 d'aquells rasos berguedans
 romandran sense mudança; només ells.
 Que romanguin sense gaires canvis -caldria desitjar-
 acollint albaides després de la foscor;
 mostrant verdors, i blaus,
 o ennuvolats de plom.
 Un obligat cabal a transmetre
 a excursionistes-esquiadors de torn;
 gent de qualsevol temps i hora
 atrets a rebre en heretatge
 l'univers que ens envolta, el més pròxim,
 i aparentment durador.

Antoni Ordovàs
 hivern de 1995

Pujant a Rasos de Peguera. Voltants de la Font Negra. Foto: F. Soler

La Creu del coll del Cabrer, Rasos de Peguera (1955).
 Foto: F. García

UNA SORTIDA MIXTA D'ESPELEO, SENDERISME I BARRANQUISME I SENSE AIGUA

Un títol molt llarg, però així s'ha de definir la nostra "escapada" dels darrers carnavals.

Ja feia algun temps que, a pesar de l'abundància d'avencs que es troben per aquí a prop, al Garraf i a l'Ordal (no cal ni recordar-ho) sentia molta curiositat per conèixer un altre parc natural on s'han produït descobriments espeleològics (vaja paraula!) molt importants: els Ports de Beseit, al costat de Tortosa. Com ja heu llegit en l'encapçalament, una comarca que és apta per a qualsevol tipus d'esport de muntanya.

Doncs bé, la nostra havia de ser una sortida d'espeleo. Per preparar la sortida havíem de reunir la màxima informació possible, perquè el fet d'aconseguir trobar unes boques d'entrada que no fan molt més d'un metre quadrat, en uns 175 km de distància, amagades en un parc extremadament rocós amb centenars de caminets fets per les cabres i els "domingueros", és difícil d'allò més. (Una vegada ja va passar alguna

cosa semblant i van ser uns 500 km en va). Així, doncs, amb l'ajuda del llibre "Grans Cavitats de Catalunya" i diverses revistes amb articles de la zona, amb les seves descripcions, mapes més o menys detallats, explicacions de com localitzar-los i en darrer terme el Mapa Alpina semblava que anàvem ben armats. Dic "semblava" perquè a l'hora de la veritat no havia de ser així.

Per exemple, el llibre de Grans Cavitats abans esmentat té una forma d'explicar on es troben les boques dels avencs que es podria simplificar sense tantes paraules tècniques, que queden molt bé per a l'ego de l'escriptor però que et fastiguen fent-te fer tres hores de caminada buscant un telèfon per a consultar un expert o l'escriptor mateix.

Pel que fa al Mapa de l'Alpina, una penúltima queixa, i és que tot i que globalment està ben fet, si has de guiar-te per les corbes que indica et pots trobar amb algunes que l'equip de cartògrafs potser hagin fet després

d'algunes copes de més i per poc no ens carreguem un dels nostres objectius.

La darrera queixa la guardem per als grups d'espeleo de la comarca per ser tan garrepes amb les fites, i això amb la quantitat de pedres que es veu per tot arreu.

Ara que m'he desfogat, seguim. Els tres avencs escollits dels Ports eren en ordre d'explorar:

1 - La Barcina	- 145 m
2 - Els Mamelons	- 174 m
3 - C.P.1	- 195 m

El darrer dijous de febrer ens vàrem posar d'acord tres companys, el David, el Dani i jo mateix per escapar-nos quatre dies. Saltant-nos tot el viatge d'anada, cap al migdia ja érem al cim del Mont Caro, de 1447 m, amb una vista genial; es podia veure el mar amb tot el delta de l'Ebre fins al cap de Salou, i els pics més impressionantment salvatges dels Ports fins a les muntanyes de Prades i molts més els noms dels quals no coneixíem exactament. Una mica (molt poc) protegits pel repetidor de televisió que es troba a la part SE del cim, bufava un aire infernal com mai havíem vist.

Després d'una sobredosi d'aquest paisatge fabulós, vam baixar dos quilòmetres per la carretera (v. mapa, per ex. de l'Alpina) i en una corba molt tancada vam pujar un senderó camí de l'Avenc de la Barcina, lligats per si de cas, un al costat de l'altre amb uns 10 metres de distància entre cadascun. Quan teòricament ens anàvem apropant a l'avenc el vent bufava amb més força i vam decidir seguir pel costat de la muntanya on no bufava tant. Allà vam tenir la gran sort de descobrir (el David) quatre cabres monteses, amb unes banyes enormes. (La zona és famosa per aquestes cabres tot i que

Panoràmica des del cim del Mont Caro de 1447 m alt. Foto: Dani Dombrowsky

no en vam veure cap més, si no tenim en compte nosaltres mateixos remuntant una riera l'endemà).

Quan les vam perdre de vista, vam remuntar fins a una plana tot seguint unes marques pintades de vermell, però allà vam rebre uns cops de vent tan forts que el Dani va sofrir una caiguda molt dolenta i jo el vaig avançar volant sense haver pogut assajar amb antelació suficient com es fa un aterratge com Déu mana. (Va manar el seu adversari i em va deixar la cara feta pols). Com que el Dani sospitava d'haver-se torçat la cama a l'alçada del genoll, el vam deixar darrere unes roques i vam anar a buscar uns pals per fabricar un baiard prou resistent per al nostre company. Però en tornar allà on l'havíem deixat ja se sentia capaç de caminar amb l'ajuda d'un de nosaltres o de tots dos, segons era l'amplada del camí.

Vist que no solament era un acte irresponsable sinó impossible de seguir cap a la boca de l'avenc, vam girar cua i just abans que no es fes fosc vam aconseguir d'arribar al cotxe. Tot això va ser el nostre primer dia: el divendres.

A la nit vam dormir en un refugi petit al costat del refugi gran del Caro. (Quan no hi ha ningú al refugi gran, es pot usar l'altre, que és lliure, i on caben unes vuit persones més o menys). Només queda per dir que a la nit les guineus es van apropar buscant menjar.

L'endemà al matí vam veure que encara allà a dalt on era el nostre objectiu seguia el temporal (es veia i també se sentia). Aleshores ens vam posar en marxa per al capítol segon de la sortida: Els Mamelons, situat en uns boscos de la muntanya anomenada La Mola de Cati, i uns quants centenars de metres més a sota de la Barcina. Després d'haver-nos embolicat una estona per alguns camins, vam arribar al final a la part més alta de la "mola" (en principi en direcció de la cova Cambra). Per casualitat vam descobrir un refugi lliure genial, que tenia xemeneia i lloc per dormir per gairebé 35 persones. No sortia indicat, a pesar que era antic, al Mapa de l'Alpina del 94.

Després d'haver buscat durant unes tres hores per allà on no era,

però que segons la nostra informació, combinat amb el famós mapa Alpina havia de ser la corba, tiràvem més endavant pel camí i en un lloc que no tenia res a veure amb cap explicació de localització vam veure de "xorra" una minúscula fita.

Sense esperances, però amb la idea de fer com a mínim alguna cosa, vam seguir uns 40 metres més pel sender (i no 20 segons el llibre de Grans Cavitats) i no ho podíem creure... Era Els Mamelons! Quina alegria, espeleo per fi!

Era ja bastant tard, però només a uns tres quilòmetres (amb cotxe) del refugi. Així que vam entrar a Els Mamelons. Quan hi entres sembla una mica incòmode, però no hi ha cap problema, ni tan sols per al Dani, que no és un aficionat a aquests passos. Després d'un parell o tres baixades semi-tobogan s'arriba a una sala que forma un "balcó" sobre una baixada "aèria" genial de 34 m. S'atterra en una sala molt gran amb unes "banderes" enormes, a part de la resta de formacions que justifiquen una altra visita.

Vam baixar per diversos pous petits i per un recorregut més o menys horitzontal i laberíntic. Un cop vam tornar a la sala gran, ens vam adonar que oblidàvem dues "remuntades" a unes sales molt maques (una altra raó per a tornar-hi).

Quedava la "via Nova", que descendia fins a la cota -175 m. Encara que cansats, però en plena forma, decidim de baixar-hi. Mentre el David pujava un moment a l'"aeri" per assistir al Dani que volia descansar una mica, vaig muntar la Via Nova, que són uns pous llargs i no massa amples gairebé tota l'estona, però com qualsevol altre pou tenia també la seva gràcia. Liàstima que ens faltava un "pingo" per arribar fins al capdavant, però també era un al·licient per tornar-hi la pròxima visita.

Passada la mitjanit, ens vam ajuntar una altra vegada a dalt amb el Dani mig mort de fred i la gossa "Cual" que, com sempre que baixem, fa de guardià a la boca.

Cap al refugi, que era tot nostre, no teníem molts ànims per a matar-nos a fer "sopainstant" i tot el rotllo, però el cos l'hem de cuidar i al

costat d'un foc bestial vam menjar i tornàvem a sentir-nos com humans una altra vegada. Vam apagar el llum i vàrem dormir.

El diumenge tocava l'últim repte: el C.P.1. Sense ganes d'anar amb presses ens vam quedar gairebé fins al migdia al refugi, esmorzant com reis (portàvem "jalar" per alimentar tota una tribu africana durant un mes). Ho vam deixar tot net i en més o menys una hora ens presentàvem al poble de Mas de Barberans per a comprar una bena per tapar alguna petita ferida a causa del "vol" a la "Barcina". Hi vam trobar una gent super-simpàtica. D'allà a dos quilòmetres es troba un camí que et porta cap al "barranc de la Cova Pintada" i com de costum vam agafar primer el camí del costat que no era el bo. Vam arribar finalment al barranc. Des d'on s'aparca el cotxe es veu al fons de la riera una paret enorme a bastanta alçada. Segons la nostra informació havíem de remuntar fins a la paret que es veia al fons i allà, a sota, hi havia la famosa Cova Pintada.

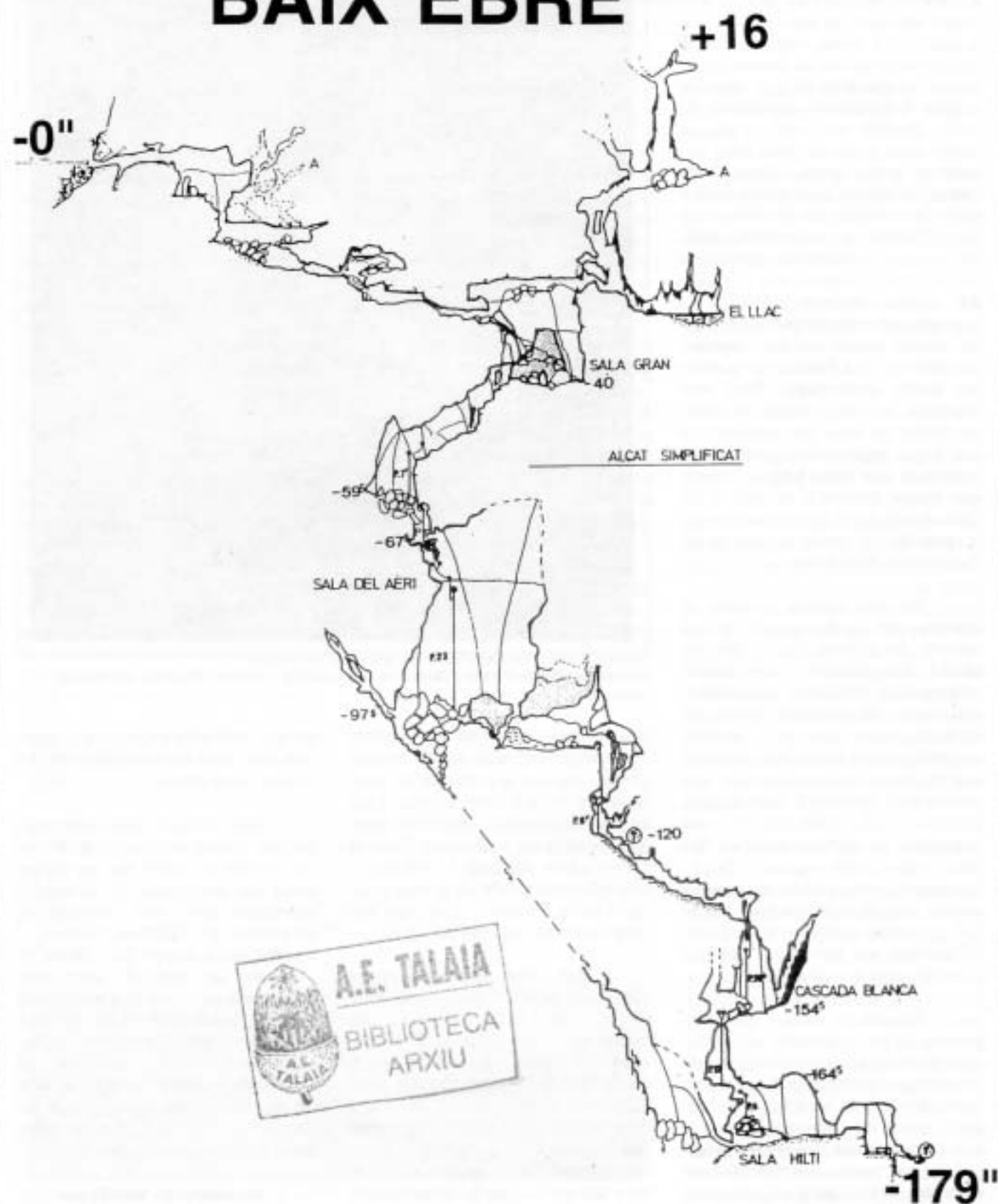
La remuntada era molt espectacular; havíem de buscar el nostre camí entre enormes blocs de roca, saltant i grimpant com feien les cabres que havíem vist el dia anterior, però nosaltres carregats amb unes motxilles amb tot l'equip i una bona quantitat de menjar que havíem preparat abans de sortir a l'atac.

Després del que semblava una infinitat de temps, per fi apareixia davant nostre la Cova Pintada, que és una gran bauma allà on sembla ser el final del barranc (segueix pel subterrani). És molt bonic però no era el que volíem trobar.

Una altra vegada, segons la nostra informació, havíem de remuntar per un torrent la paret, una cosa que no quadrava. Després d'una bona estona indecisos i una mica decebuts (bastant perquè per falta de temps no podíem continuar si no volíem baixar per aquesta embolicada riera amb les seves mil i una trampes, això sí, una riera pràcticament seca si no comptem alguns llocs on s'havien format petits bassols).

El David era el que tenia l'única idea bona, i vam decidir deixar tots els trastos a prop del punt on hi havia d'haver una continuació "per

CP.1 B.COVA PINTADA- ROQUETES BAIX EBRE

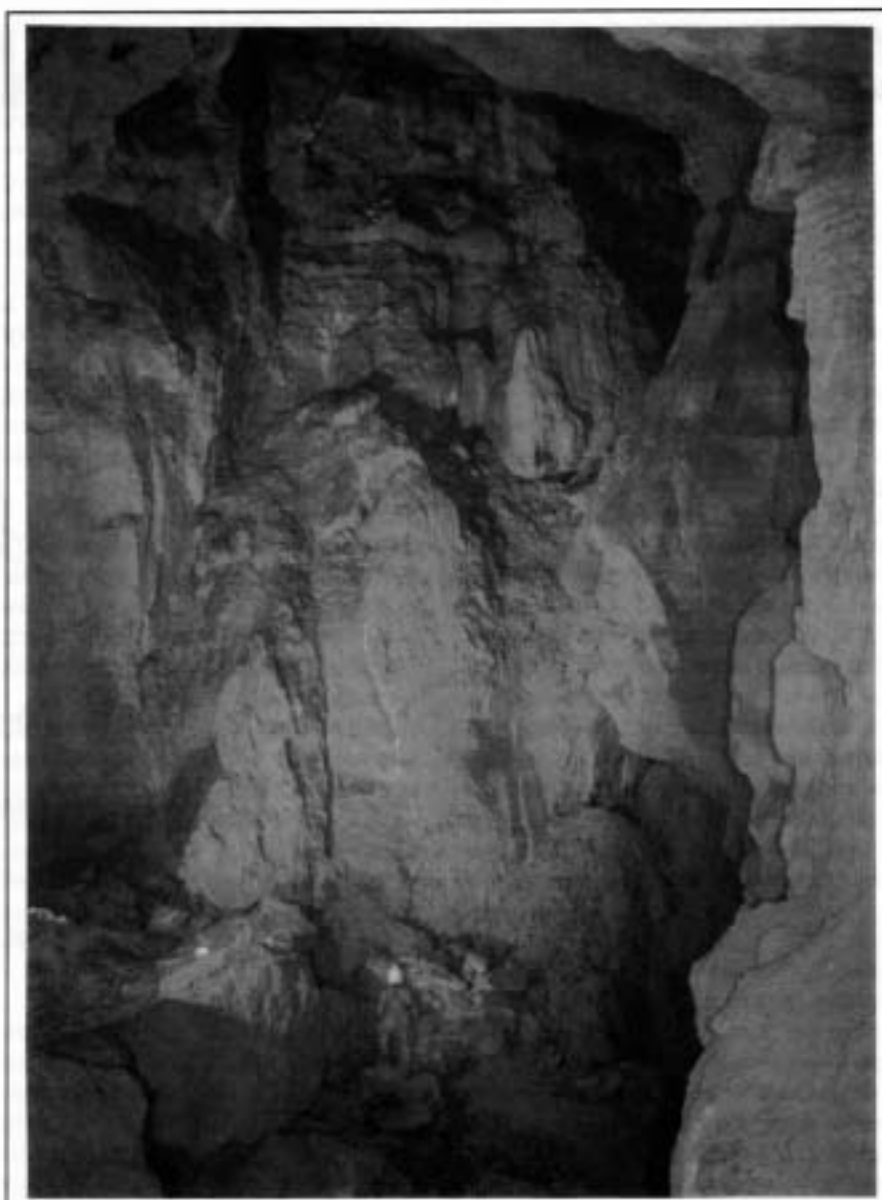

nassos* i tornar lleugers i més aviat l'endemà. Així vam tapar les motxilles amb una manta de plàstic i vam tirar enrere, saltant de roca en roca com autèntics "Rambos". (Cap problema per al nostre "tiramilles" Dani, que té l'habilitat de curar-se molt de pressa).

Un pagès molt amable (ell encara no ho sap) va deixar a la nostra disposició la seva cabana que a partir d'ara queda indicada com a refugi d'emergència de primera en el nostre mapa Alpina. (La pròxima vegada li deixarem una botella de cava). Després d'aquesta nit en què vàrem anar a dormir molt aviat per estar en plena forma, i després de netejar la cabana que estava molt a prop de l'entrada del barranc de la Cova Pintada, va començar la nostra darrera oportunitat. Amb la companyia d'una parella d'aigües ens posàvem en marxa. Aquesta vegada no trigàvem tant per arribar al fons del barranc, ja teníem pràctica i sabíem de memòria com havíem de superar els trams incòmodes. Però ens esperava la desagradable sorpresa, en arribar on eren les motxilles, de veure que alguns animals havien organitzat una festa amb el menjar que estava guardat a la motxilla del Dani. Així que ens havia quedat per a la resta del dia només una llauna de fruites i tres litres d'aigua.

Per no allargar massa la història, hem de dir solament que la recerca de l'avenc C.P.1 fou un calvari, que després d'una pujada inhumana (el camí farcit de punxes), el David ens va salvar del desastre en trobar-lo quan ja ens sentíem esgotats. Amb el temps molt limitat, ja que la tornada ens portava per uns camins molt arrapats a la vora d'uns barrancs molt perillosos on era impossible de caminar quan es feia fosc, ens vam posar l'equip ràpidament, encara sense estar del tot segurs que de veritat aquell era el C.P.1, perquè a fora no hi deia res. Vam entrar per esbrinar si l'interior coincidia amb la nostra "topo".

Després de passar per unes gateres un xic incòmodes, es comunicava amb una sala enorme plena de fang i roques grans caigudes. Per sort vam topa amb un toll d'aigua on vam poder omplir els carburers, perquè el poc líquid que ens quedava l'havíem guardat per beure. Efectivament era el nostre avenc, però la topografia

Avenc C.P.1. Aspecte parcial de la sala gran. Foto: F. Cardona (extreta del llibre Vol.II "Grans Cavitats de Catalunya", de F. Cardona i l'Espeleo Club Gràcia)

que portàvem no anava a l'hora. Ens vam cansar una bona estona baixant per una via just al costat de la bona, de la que havíem d'haver baixat, i així se n'avava el temps. Decidíem tornar a remuntar la via equivocada (l'altra la vàrem veure després) i remuntar a una sala més amunt de la sala gran, on hi havia d'haver un llac, però allà no hi quedava res més que fang.

Vam sortir volant, rastrejant com vam poder, i vam aconseguir tornar a veure la llum del dia a dos quarts de sis de la tarda. Ens quedava una hora i mitja com a mínim per arribar al fons del barranc. Després d'haver-hos punxat per tants llocs del cos que ni tan sols els nervis reaccionaven a cada nova esgarrinxada, aconseguíem arribar al fons just abans que ja no hi hagués

claror, i una altra vegada riera avall, una cosa gens aconsellable, però no hi havia altre remei.

Aquí s'acaba més o menys la història. Només ens queda per dir que vam arribar al primer bar del primer poble que vam trobar com rodavons empestats però molt satisfets. A Roquetes, al costat de Tortosa, i prenent unes copes ben fredes ja parlàvem de tornar-hi amb més companyia per fer el que ens queda pendent, que és bastant, per exemple la Barcina, sense tempesta, o les sales més fondes i boniques del C.P.1. Ara ja sabem on són. És una de les comarques més guapes de Catalunya, tot i que això ho diem quasi sempre anem on anem.

Humbert van den Broek

Crònica del "cotarro" talaienc

JA ERA HORA! TENIM LOCAL DE PROPIETAT!

És evident que això que diem en l'encapçalament vol dir que hem signat l'escriptura de compra, alhora que signàvem una escriptura de crèdit hipotecari per anar pagant els terminis que hem compromès amb "la Caixa" per la "mòdica" quantitat de 210.000 pessetes mensuals durant 120 mesos per anar amortitzant els 15 milions que hem demanat de préstec.

Això vol dir que ens hem compromès en nom de tots els socis a pagar aquest local per la qual cosa necessitem el suport econòmic de tothom i que tant les quotes anuals de soci perquè no decaigui l'activitat social, com les quotes del prorrateig, també anuals, cobriran bona part de l'import de l'amortització.

Així, doncs, el passat 22 de febrer es va signar a l'Ajuntament -donat que l'Alcalde és sempre el president del Patronat de l'Hospital- el document d'escriptura i el de divisió horitzontal de la finca, realitzada pel propi Patronat, ja que hi ha pel mig una demanda judicial que bloquejava la primera solució de fer la divisió horitzontal els propis veïns i constituir-nos en comunitat de propietaris, i ens endarreriria la compra del local, a més que s'han de començar amb tota urgència les obres de consolidació i reparació.

Com que la qüestió judicial no va amb nosaltres -tot i que ja hem hagut de fer de testimonis en un acte de conciliació al Jutjat promogut pel veí Sr. Vives contra el Patronat-, mentrestant hem optat per acceptar de comprar la superfície del primer pis que ara ocupem i la del segon pis, dreta, on ampliarem el nostre espai. De moment, mentre no s'aclareixi l'assumpte, el segon pis, esquerra, del qual ens oferien la possibilitat de compra, no ens el quedarem.

Actualment estem cercant solucions tècniques amb els arquitectes, alhora que estem demanant subvencions a les nostres Administracions. De moment no podem començar millor el nostre 40è aniversari: TENINT LOCAL PROPI!

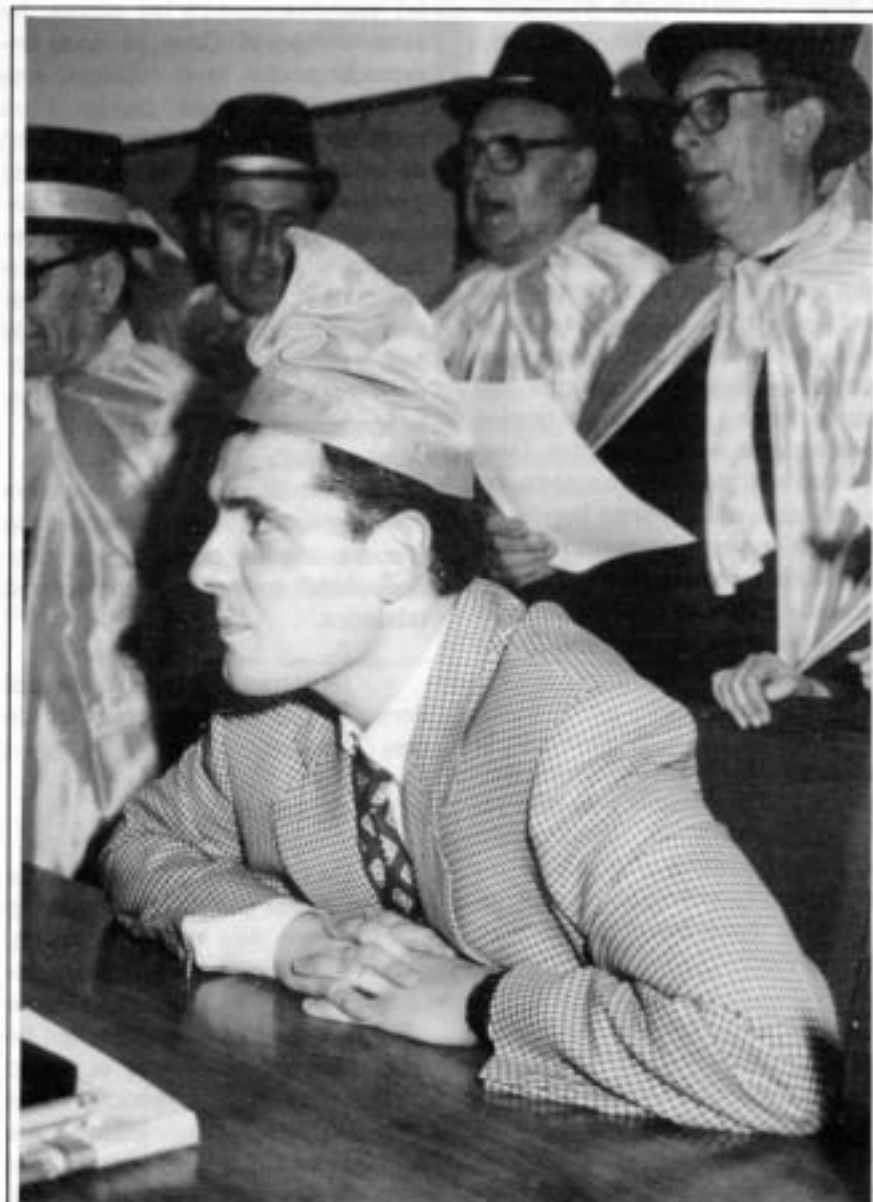
EL NOSTRE CARNAVAL VIST DES DE LA QUARESMA

La disbauxa ja ha acabat! Val a dir que enguany, sense exagerar, la comissió organitzadora ha reeixit força bé. Fins i tot hem guanyat algun "calé" -no gaires- sobretot comparant amb els darrers anys en

què no cobriem les despeses.

Començàvem amb un acte cultural. L'Albert Tubau ens explicava com havia funcionat i com era aquella divertida entitat que es diu La Grècia Grogia i que fou l'ànima dels Carnavals vilanovins d'abans de la guerra.

Mentrestant i per no perdre el costum, els Cors de Carnestoltes començaven a desafinar els primers assaigs i la comissió de Carnaval es queixava davant la FAC (Federació d'Associacions per al Carnaval) d'haver-nos marginat en la petició

El conferenciant carnavalesc Albert Tubau que parlà de la Grècia Grogia Marquès dels Cors de la Talaià. Foto: R. Fariol

Crònica del "cotarro" talaienc

de presentar al nostre local el programa general del Carnaval vilanoví com a deferència pel nostre 40è aniversari. Mentre discutiem això vàrem inundar la població de números de la rifa d'un espantós mantó de Manila, que ens va ajudar força a eixugar les despeses.

Correponent a la sana vitalitat carnavalesca iniciada el passat any amb els amics de l'"Agrup" de Balls Populars, enguany una ambaixada diplomàtica ens vingué a declarar la "guerra de la merenga", fixant el camp de batalla a la plaça de l'església de Sant Antoni, davant el nostre sant patró -que ens vigilaria amatent-, en finalitzar les respectives xatonades socials.

La Xatonada -no cal dir-ho fou espantós com sempre, elaborada per la Sra. Pepi, que a dir veritat hi té la mà trencada. Amb una assistència que depassava les possibilitats de la Sala d'Actes, entre rots de xató i traguedes de cava, el Bernat del Mantó, secretari del Carnestoltes, llegí un Sermó que repassà les cagades i malifetes dels nostres socis, amb fortes tirades d'orella per a més de quatre. Després cap a la plaça de l'església, on en una curta però intensa batalla de merenga ens emblanquinaríem fins a exhaurir les existències. Les càmeres de TV foren fidels testimonis de la nostra dolça guerra amb els de l'"Agrup".

Com que a l'Arrivo no hi participem, l'activitat no la reprenguérem fins al dissabte a la nit amb la Loto Carnaval, la desfilada de socis disfressats que el públic ha d'endevinar i que enguany també va ser motiu d'una bona gresca que omplia el local.

A les Comparses, pocs però bons. Així no arribaríem a les 40 parelles, però tots socis, constituïnt-nos en una comparsa àgil i que no parava de saltar i ballar, contràriament a d'altres comparses que hem vist de més de 150 parelles, que

són feixugues i que no segueixen el ritme i no senten ni la música. A propòsit, els nostres músics d'enguany no podien ni amb la seva ànima, feina tenien per a seguir-nos i amb prou esforç tocaven alguna cosa més que "el Turuta". La batalla de caramels a la plaça de la Vila fou una de tantes, seguida d'una inacabable espera a fi que els invitats al balcó de l'Ajuntament ens pengessin la cinta a la bandera. Serà que ja ens comença a envair la rutina?

El dilluns, sota l'experta batuta de la M. Cinta, els Cors de Carnestoltes de la Talaia tombaven per tot Vilanova cantant les sàtires del cotarro vilanoví. Cava, vi, coca enramada, xurros amb xocolata, embotit, galetes, coca, pastes i un munt de coses més foren el "botí" de les múltiples convidades que ens oferien allà on ens paràvem a cantar. Al Celler de can Pujol ens esperava també el Canal Blau, que l'endemà oferia als vilanovins les nostres "melòdiques" cançons per la petita pantalla. I pràcticament després d'això i a títol col·lectiu la Talaia tancava el seu Carnaval.

Com sempre, a les despulles del Carnestoltes del dimecres de Cendra, alguna sòcia "vídua desconsolada" exercí la representació talaienca.

La comissió organitzadora pot donar-se per satisfeta. Ha sortit un bon Carnaval.

CONDOLENÇA

Després d'una llarga malaltia ens ha deixat per sempre el Josep Casas, pare dels quatre germans, gairebé tots gent talaienca, en especial el Ramon, membre de la Junta i actiu organitzador dels senders de GR. Cal assenyalar que el Josep Casas (Pitu per als amics) havia estat un assidu participant a les Caminades populars, essent del grup de caminadors de més edat. Ens ha deixat a l'edat de 80 anys.

Des d'aquestes pàgines fem arribar a tota la família la nostra més sentida condolença. Descansi en pau.

JA S'HA INAUGURAT EL ROCODROM (MAE)

Com us anunciàvem a l'anterior Revista, ja s'ha inaugurat el Mur Artificial d'Escalada (MAE) situat al Pavelló d'Esports de la Plaça de les Casernes. El passat 18 de febrer i amb la presència de l'Alcalde, el regidor d'Esports i el Coordinador de l'Àrea d'Esports de la Diputació de Barcelona, juntament amb el nostre president i un membre de la FEEC i ECAM, procediren a inaugurar aquesta instal·lació, de la qual la nostra entitat serà la responsable del seu funcionament.

En altres pàgines d'aquesta Revista tindreu àmplia referència d'aquest MAE tant de temps esperat pels nostres escaladors. Que duri molts anys!

ARA QUE FAREM 40 ANYS

Recordem que enguany celebrem el nostre 40è aniversari i que la junta directiva vol celebrar-ho sense estirar més el braç que la màniga. És a dir, com que estarem immersos en les despeses d'arranjament i compra del local, es preveu que a més dels actes habituals com la Marxa, la Caminada Popular, l'Aplec i el Campament d'estiu, farem la celebració amb activitats que només comportin poques despeses i que siguin força participatives.

Així hi ha la idea de fer un Ral·li Nocturn a l'estiu, un debat sobre l'Excursionisme de l'any 2000, una projecció històrica de diapositives que reculli aquests 40 anys de la Talaia, hi haurà exposicions fotogràfiques de l'Arxiu social i de la col·lecció Santacana, a més de dedicar al 40 aniversari la propera revista amb caràcter extraordinari.

Crònica del "cotarro" talaïenc

També és prevista una ascensió col·lectiva a un cim de 3000 metres, encara sense determinar, però que podria ser el Perdiguero, al Pirineu aragonès. Al voltant de l'Aniversari, que s'escau just a l'Onze de setembre, celebrarem un dinar col·lectiu, ben segur al bosc de la Masia d'en Cabanyes, on es repartiran les primeres medalles als socis que hagin complert els 40 anys.

També, per finalitzar, els del GEAM col·laboraran organitzant un Campionat d'Escalada al flamant MAE, possiblement d'àmbit comar-

cal o de vegueria, i el GET organitzarà un concurs de fotografia inter-social.

De tots aquests actes ampliarem la informació en programes especials. Estigueu alerta!

PLANTADA D'ARBRES

Tal i com teniem anunciat, el passat dia 4 de març -i comptant amb l'organització del grup ecologista APMA i col·laboracions de les ADF i Ajuntament d'Olèrdola i altres voluntaris- es procedí a la plantació

d'arbres a dues zones cremades a ambdós costats de la carretera, abans d'entrar al túnel d'Olèrdola.

El planter va ser cedit des dels viviers de la Generalitat i vàrem disposar d'un miler de plançons, la majoria roures i una bona part d'alzines, però també van ser plantades algunes desenes d'arbres adults a rel pelada, gairebé repartits entre plàtans i oms i algun pollancre, que foren col·locats a prop de la riera de Vilafranca, repartint també alguns cirerers d'arboç i algun xiprer.

Ja sabem que molts d'aquests no reeixiran ja que la poca pluja i la dificultat en arrelar faran que solament els que tinguin sort els poguem tornar a veure a aixecar el cap, però calia fer aquest gest de no plantar espècies piròfites com els pins i sí, en canvi, intentar la implantació d'espècies autòctones, tot i que confiem que siguin els nostres fills els qui vegin un bosc d'alzines o de roures.

Una quinzena de socis de la Talaia participà en aquesta plantada. Que per molts anys poguem plantar-ne més i que els veiem créixer!

ELS DEL GEAM S'EQUIPEN

Els del GEAM estan força actius i han aprovat comprar material per equipar vies d'escalada per valor de 40.000 pessetes, això sí, comptant amb la subvenció de l'Entitat. A més també s'han adquirit un parell d'emissors-receptors tipus Arras per a la localització de cossos enterrats pels allaus, sobretot durant les travessades amb neu per l'alta muntanya. Tan de bo no hi hagi la necessitat d'utilitzar-los mai.

Part de la representació talaïenca plantant un om adult a la zona cremada d'Olèrdola. Foto: Mireia Vidal

Crònica del "cotarro" talaïenc

PUNTUALITZACIÓ AL SETMANARI "L'HORA"

Fa unes setmanes va aparèixer a les pàgines del setmanari "L'Hora del Garraf" un article que sota el títol de "**Vella Xiruca**" i signada pel redactor Albert Mercader intentava explicar als vilanovins que la Talaia feia 40 anys i que celebràvem aquesta efemèride. Però la bona intenció de la Redacció de copsar les vicissituds de la nostra Agrupació i els fets i grans fites que ha tingut l'excursionisme vilanoví després de la guerra incivil va ser desgavellada i tergiversada gairebé a cada paràgraf del malaquanyat article.

Després de les entrevistes que es van tenir amb el mencionat redactor, hem pogut comprovar que aquell xicot no va entendre absolutament res del que li varen explicar, o potser ho va voler sintetitzar tant que va creuar de tal manera els conceptes que els qui coneixen ben bé la Talaia han quedat francament bocabadats.

De bon començament afirma que un **centenar de joves procedents de grups escoltes de la Geltrú i del Barri de Mar (?)** i de la **Secció excursionista de la Societat Coral** varen crear la Talaia. Quan ens vam constituir oficialment aproximadament érem poc més del centenar, però només uns pocs - mitja dotzena a tot estirar - procedíem de l'escoltisme, mentre que els altres eren de grups diversos i sobretot simpatitzants que prèviament ens havíem aixoplugat sota el sostre del "Coro" i havíem creat allí la secció excursionista que ja batejariem amb el nom de la muntanya més alta del nostre terme: la Talaia, i és evident que els participants ni procedien del cant coral ni al "Coro" hi havia prèviament cap secció excursionista.

Sense voler rebatre-ho totalment, els primers anys de la Talaia no foren de "**reivindicació demo-**

cràtica" -tot i que cap als anys 70 sí que ho va ésser- en canvi foren anys de consolidació de les activitats de cara a la muntanya. I quant als "**moviments estudiantils**" que ens atribueix com afegits a la Talaia, no foren sinó que la nostra multicopista havia servit per imprimir fulls volants ("octavilles") clandestins al servei dels primers moviments democràtics i estudiantils. Ni tampoc sota l'aixopluc de la Talaia es varen formar els primers partits polítics, tot i que assenyalarem al cronista que posteriorment i entre els nostres socis han sortit homes i dones que s'han "mullat" en política de signe divers, i posant èmfasi que l'Agrupació sempre ha mostrat la seva neutralitat política, defensant, això sí, tant la democràcia com la catalanitat del nostre poble i dels nostres fets, alhora que reclamàvem la defensa del nostre camp d'acció: la muntanya i el medi natural.

La Talaia com a entitat no es va adherir mai al "**Régimen**", encara que algun membre de la Junta fundacional no tingué més opció que signar-ho a títol personal si volíem sobreviure. Per sort aquest aval poc després de la fundació seria innecessari. El primer president, Miquel Fortuny, procedia de la **Secció Excursionista de l'Ateneu Vilanoví**, no "**barceloní**", antecessors de la Talaia en la nissaga excursionista vilanovina. Per a les primeres sortides a la muntanya - abans i tot de la fundació -, quan s'acostaven al Pirineu era requisit indispensable portar "salconduit de fronteres" i no pas passaport o aval de botiguers. Quant a l'organització del festival de Cançó Catalana pel qual vàrem ser sancionats, no entenem que es digui "**que va desvetllar l'interès de diversos integrants dels Setze Jutges**" quan aquests ja feia temps que actuaven i ja estaven "desvetllats", ja que eren contractats per a actuar, i els abroncats per la Rambla foren els delegats "**de Información y Turismo**" Srs. Oms i Rabadán, que actuaren com a veritables comissaris

polítics.

Pel que fa als Aplecs de Lurdes, als seus "focs de camp" no necessàriament es cantaven cançons dels Setze Jutges, sinó de tot tipus, recordant en canvi que sí que havien actuat en els seus inicis tant el Pere Tàpies com el Jaume Arnella. O s'explicaven acudits contra el Dictador. O es cantava "**Els Segadors**" per primera vegada en públic. O s'homenajava la llengua catalana en la persona de Pompeu Fabra. O es presentava l'Assemblea Democràtica de Vilanova. I així un llarg etcètera.

La Talaia no va necessitar el retorn dels Ajuntaments democràtics per a "**recuperar el seu nom**" com diu el cronista, ja que l'any 1967 ja era catalanitzat amb el d'Atalaia fins que l'any 1971 el modificàrem pel definitiu Talaia, igualment com les Seccions que ja feia molts anys teníem consolidades, tot i que ens sorpren que en tinguem una que se'n diu "**excursionisme**" i que hi ha 63 practicants (?). Quan es refereix a fotos i mapes, assegura que "**hi ha tractats d'història, cultura i art**" (?). I per finalitzar l'article relaciona l'actual president Salvador Butí amb l'evolució del paisatge al terme de Vilanova i la Geltrú.

El mateix autor, a les columnes laterals, escriu sobre l'Aniversari i el trobem tan desllogat com l'anterior; així, l'acte previst d'una ascensió col·lectiva a un cim del Pirineu no té res a veure amb les primeres ascensions al Mont-Blanc, ni a les expedicions als Andes o a l'Himalaia, ni necessàriament tenen res a veure amb els seus participants. La mateixa setmana vàrem escriure una carta en els mateixos termes que hem escrit més amunt i protestant a L'Hora per haver utilitzat la nostra petita història de forma frívola i poc rigorosa, però no ens l'han volguda publicar. Lamentem francament que ni tan sols s'hagi fet esment de la puntualització i hagin ignorat el dret a la rèplica.

Crònica del "cotarro" talaienc

ELS NOSTRES DIVENDRES CULTURALS

Després de les celebracions pròpies de les festes nadalenques, l'activitat dels divendres no es va començar a bellugar fins el dia 13 de gener en què la secció del G.E.T. va organitzar una projecció de diapositives sobre espeleo: **GOUFFRE BERGER (-1124 mp)** era el títol de la xerrada i projecció que va córrer a càrrec de membres de la U.E.S. de Sabadell. Com sempre en aquestes ocasions la sala es va omplir d'aficionats a les enigmàtiques profunditats de la terra. Gràcies als companys de Sabadell per amenitzar la vetllada!

El divendres següent, dia 20, ens arribava la xerrada del nostre president Salvador Butí sobre la segona part de **SIRIA: A través de la seva història i la seva cultura**, xerrada amena i ben documentada, acompanyada, evidentment, d'un bon lot de diapositives que van despertar gran interès i una sana enveja a més d'un assistent a la sala.

Divendres dia 27; avui és en Jordi Monroy qui ens fa passar una bona vetllada amb unes **PANORAMIQUES DEL CANADA**, esplèndides certament. Més de quatre ja projectaven anar-hi un estiu i preparar un GR per aquells indrets de meravella. Tirarà endavant la idea?

I passem al mes de febrer, més curt en activitats del divendres ja que es comença a respirar Carnaval per totes bandes i la cosa es descontrola. Amb tot encara el vam aprofitar bastant. El primer divendres dia 3, el company Andreu Bosch, professor de llengua i literatura en un Institut de Batxillerat, amenitzava la vetllada amb una xerrada sobre **"SALVAT-PAPASSEIT o l'optimisme"**, xerrada ajornada des del malaguanyat dia que havíem de celebrar l'Aplec de Tardor a la Masia de Cabanyes i la pluja ho va fer anul·lar tot. La xerra-

da literària va ser acompanyada per una lectura de poesies a càrrec del mateix conferenciant i mitjançant una cinta de cassette vam poder escoltar les cançons que en Serrat havia dedicat a la poesia de Salvat-Papasseit. Una vetllada que de veritat va entusiasmar el públic que va demanar de repetir l'experiència més d'una vegada.

I aquest mes anàvem de literatura. El divendres següent dia 10 era el company i consoci Xavier Garcia Pujadas qui ens entretenia el vespre amb un passeig per les **MUNTANYES EN LA LITERATURA CATALANA**, un repàs als nostres poetes i escriptors que han dedicat part de la seva obra a glossar el paisatge del país.

El divendres dia 17 anava de tema carnavalesc: l'Albert Tubau ens ofería una xerrada sobre **"LA GRECIA GROGA: Imatge i símbol del carnaval vilanoví"**, un tema que va aconseguir captar l'interès de molt de públic. Un detall simpàtic fou que el conferenciant va fer tota la xerrada exhibint una autèntica barretina del seu avi de l'època de la Grècia Grogga. Com a cloenda els nostres desafinats Cors de Carnestoltes van interpretar una peça de l'antic cançoner de l'humorística Societat, desafinats cants que va dirigir l'incondicional mestre Oscar Martí. Amb això acabaven els divendres del mes de febrer.

I encetàvem el març amb una curiosa exposició fotogràfica sobre una **EXPEDICIO BOLIVIA 94: Eclipsi total**, una exposició que va muntar la nostra companya Isabel Herreros, membre també de l'expedició juntament amb una colla de socis de l'Agrupació Astronòmica de Castelldefels. Tots junts van acompanyar la presentació de l'exposició amb la projecció d'una sèrie de diapositives sobre l'entorn i actualitat de Bolívia i sobretot centrades amb el tema de l'eclipsi total, una vetllada d'allò més curiosa i interessant.

El divendres dia 10, la Viki i la Neus Solé ens feien passar una estona agradable i divertida sobretot amb els comentaris de la Neus referent a les seves facècies durant el **CAMI DE SANT JAUME** que van fer l'estiu passat. Un recorregut visual pel romànic que es troba durant el camí de Sant Jaume de Roncesvalles a Santiago. Pel local corre la veu que no en van tenir prou i que aquest estiu hi tornen! Doncs, endavant, nosaltres esperem amb ànsia les seves diapositives.

El divendres següent dia 17 es va haver d'ajornar un col·loqui i projecció a càrrec de membres de la F.C.E.M. sobre **ESPORT SENSE BARRERES**, que va ser programada per un divendres del mes d'abril. Per omplir el vespre i entretenir els socis que havien acudit al local, el Manel Vidal ens va oferir unes cintes de vídeo amb un reportatge genial sobre les **DOLOMITES**, estiu i hivern, que van fer revivre la il·lusió a molts dels presents a la sala i agafar moltes ganes d'anar-hi a d'altres que no ho coneixien.

Per al dia 24 i tal com s'havia anunciat, l'amic Joan Toledano, el "Tole", va delectar l'auditori amb uns **PAISATGES INSOLITS AL VOLTANT DEL TEIDE**, una sèrie de diapositives sobre unes vacances passades en aquells paratges al voltant del Teide i el Pico Viejo. Paratges sorprenents i fantàstics als quals no estem massa avesats.

I tancàvem les activitats dels divendres del primer trimestre de l'any amb el muntatge d'una Exposició de la Rosa Altés. El tema era: **FORMA I COLOR D'UNA IMATGE SUGGERENT**. El títol era una incògnita i la realitat va superar totes les previsions. Una mostra més que original, el tema de "l'ocellet" o "ocell de paper" dins una sèrie de combinacions de figures i colors que va deixar sorpresos i bocabadats els assistents. Un punt més a favor de l'art de la nostra consòcia Rosa. Felicitats!

VANDALISME AL REFUGI BALDRIC

Hola!

Suposo que si us dic que sóc el Damià algú no sabrà qui sóc, però si us dic que sóc l'encarregat del Refugi Baldric ja servirà per a orientar-vos.

Bé, el motiu pel qual escric aquesta denúncia en la nostra revista trimestral no és ni més ni menys que per expressar un sentiment i uns fets dels quals no puc més que avergonyir-me i sentir-me, en part, una mica culpable.

Abans que el nostre company Josep Julià (antic guarda i responsable del Refugi Baldric) ens deixés inesperadament, i d'això fa més de tres anys, jo ja l'ajudava en les feines del refugi; per aquest motiu i d'altres que crec que han quedat demostrats em vaig fer càrrec perquè es continués portant a terme unes reformes de les quals tantes vegades havíem parlat i planejat, per convertir el nostre refugi en un lloc més confortable per passar uns dies de descans i amb contacte amb la natura, que en definitiva és la missió que persegueix la nostra entitat.

Vaig buscar un parell de companys perquè m'ajudessin en aquesta tasca, sense desmerèixer a totes aquelles persones que d'una manera voluntària s'han ofert a col·laborar en totes les reformes que s'han portat a terme.

L'amic Julià era quelcom més estricte amb el comportament de les persones que decidien passar uns dies al nostre refugi. Jo he volgut canviar aquesta filosofia i ésser una mica més tolerant, ja que considero que a les persones els has de donar un marge de confiança, fent cas

omís a d'altres (les quals em mereixen un gran respecte) que m'aconsellaven tot el contrari.

Doncs bé, els haig de donar tota la raó. Les persones no som persones i no sabem conservar ni reconèixer el treball que amb esforç realitzen uns quants per al bé comú.

Per motius laborals m'he vist obligat a estar un temps (aproximadament cinc mesos) sense que pogués atendre degudament el manteniment del refugi i sense poder pujar les vegades necessàries; però hi havia confiança en les persones que hi pujaven. Admeto part de culpa, però en cap moment em faig responsable dels actes totalment irresponsables de les persones.

Per Cap d'Any un grup de companys vam decidir pujar i passar uns dies de tranquil·litat al refugi. La meua sorpresa ha estat desmesurada quan he comprovat l'escassetat d'amor per les coses d'altri que hi ha en aquest món que ens envolta.

Bé, anem als fets: des de canviar el mobiliari de lloc, sense la intenció després de tornar-lo a deixar on era, trencar una taula de ping-pong que no té ni un any i desaparèixer quatre pales, incloent-hi la meua, robar (perquè no hi ha cap altra paraula més apropiada) un piolet propietat de l'entitat, un dels més vells que era per decorar el nostre refugi, desaparèixer 40 ganyets nous que es van comprar per a millorar els estris de la cuina, una paella nova que feia joc amb altres dues, i no parlem dels llums de càmping, de les botelles de gas buides i del desastre i desordre en l'habitació de les eines les quals

estan a disposició de qualsevol necessitat.

També s'ha fet un gran esforç econòmic per canviar les fundes dels coixins i matalassos per higiene, esforç que ningú respecta ja que estan per terra coixins i fundes, trencades i brutes, quelcom inversemblant, però és així. Trencar un somier saltant damunt d'ell; desaparèixer la majoria de jocs de taula; forçar un armari metàl·lic tancat amb clau; trobar excrements humans a la quadra amb el paper higiènic al damunt (això un gos no ho pot fer).

Puc creure que hi ha nens que per la seva edat no són responsables dels seus actes, però darrera d'aquests nens hi ha, o hi hauria d'haver uns pares.

En definitiva, no vull estendre'm més ja que necessitaria mitja revista per expressar tot el malestar que tenim a dintre. Per això i com a responsable del Refugi Baldric, que no sóc amant de panyes ni baldons, me n'adono que no és així. Si el comportament de la gent no canvia no tindrem més remei que adoptar mesures estrictes i controlar més les "persones" que decideixin passar uns dies envoltats per la natura.

Amb aquest escrit no vull culpar ningú, simplement conscienciar una miqueta i que tothom pugui gaudir del paisatge que envolta el nostre refugi que aquest any compleix el seu 30è aniversari. ESPE-REM PODER-HO CELEBRAR!

Damià

RECORDANT UN BON EXCURSIONISTA PRE-TALAIENC

Reculant cap a finals dels quaranta, quan tot just aquell grup d'amics superava l'adolescència, en aquells anys precaris vam organitzar amb el Ferran Gascón diverses excursions muntanyenques, algunes per les Guilleries. Allà on era desprenia una engrescadora companyonia, contagiosa; admiràvem la seva empena i la noble valentia; semblava posseir una maduresa que sobreexcedia la pròpia edat.

Heus ací que en una d'aquelles travessades, un vespre, després d'un fort patacot estiuenc, es va atrevir a creuar el riu Sallent, que anava molt pujat, a unes desenes de metres del famós estímball. A l'altra riba hi havia quedat aquella tarda un dels companys; era dins de la tenda comuna mig destrabada pel temporal i on la resta de companys que participàvem en l'excursió no ens vam veure en cor d'arribar fins l'endemà. Ensenms teníem cobejança de practicar tots els aspectes que la muntanya ofereix. En una de les sortides al massís de Garraf, un dia "descobrírem" en el fondo de les Terradellas l'avenc d'en Gaietà. Tot i anar penjats de molts coneixements tècnics i talment de material adient, en Ferran es disposà a descendir amb un dubtós llibant d'espart dels que empraven llavors els paletes. El que sí que vam fer primer és arriar un cordill amb un llum de carbur per comprovar la qualitat de l'aire. Quan va sortir a l'exterior, hissant a força de braços, va fer esment d'aquella exploració espeleològica, descripció que ens deixà meravellats.

Foren unes quantes sortides fonamentals que decisivament ens reafirmaven a un llarg caminar per a la majoria d'aquell grup. Era l'hora en què formàrem el "Centro Excursionista Villanovés", nominació pretenciosa amb més simbolisme que no pas evident realitat en què els catorze o quinze integrants aportaven cadascun cinc pessetes mensuals. S'havia

demanat un esborrany d'estatuts a una veterana entitat excursionista barcelonina per tal de confeccionar unes normes d'associació i en Ferran Gascón hi tingué molt a veure; no estàvem, però, prou avesats per a la

El Ferran Gascón junt amb l'Antoni Ordovàs pujant al Puig Pedrós l'any 58. Foto: Josep Blanes

consecució definitiva d'aquell ideal. L'estiu del 51 Gascón va dur a terme una sortida en solitari. Durant un mes va resseguir la Vall d'Aran i tot seguit, creuant el Port de la Picada, va davallar a la vall de Benasc. A continuació Bielsa, Gistaín, Broto, i encara més, aleshores llunyans indrets que en tot cas només coneixíem de referència. Posteriorment se n'aniria a la capital de l'Estat. La seva constant recerca l'empenyia a viure situacions insòlites, i també va viatjar a l'estranger.

Era un personatge fermament idealista, un bataller d'esperit inconformista, d'íntegres conviccions personals; el seu altruisme l'impel·lia a voler transformar allò que no li agradava o no encaixava en

l'esquema del criteri d'equitat tan propi que propugnava amb tossuderia incessant. Van passar uns anys. L'abril de 1958, en Setmana Santa, una bona colla de la Talaia marxàrem a fer esquí a la regió dels estanys de Malniu, a la Cerdanya. Amb el refugi com a base, realitzàrem algunes ascensions incloent el Puig Pedrós i amb força neu.

Aquella excursió seria la darrera que faríem amb la seva companyia. Per circumstàncies entenedores, va decidir cercar espais més tolerants i es va exiliar a França. En el moment en què prengué tal decisió érem tots dos sols, i el seu propòsit em va deixar desconcertat. L'indret era bonic de veritat. Havíem arribat al llindar d'un bosc d'avets seculars en què penjaven del ramatge arrapades moltes i enfiladisses lianes, mentre els primers raigs del sol traslluen per les foscoses tiges del fullam. No hi va haver manera de contradir-lo en les seves motivacions, i amb una efusiva abraçada ens donàrem un emocionat comiat.

Al cap de deu anys en Ferran regressà. Ens féu referència de les experiències viscudes i de l'enyor que més d'una vegada havia sentit envers les muntanyes que havíem assolit. El seu sentit crític, però, l'esperonava irresistiblement als afers socials, dedicació que faria palesa fins als darrers instants de la seva existència. Aviat se n'aniria a Madrid, ciutat on ha mort recentment.

Els qui el coneguérem compartint el poc que aleshores hi havia fent viatge, travessada o acampada, admirant el bell que és el món per damunt de tantes penúries i frustracions mantindrem la companyonia d'en Ferran Gascón amb el seu gest de quixot com una alenada vivificant d'enllà la joventut.

Antoni Ordovàs

TEIDE I VIEJO

Balconada al mar de Tenerife

Regirant pels armaris de la secció de Cultura de casa nostra, vaig seguir una pila de revistes Muntanya, diguem el butlletí del CEC, i trobo en l'apartat Muntanyes del Món un article que em fa fer obrir la curiositat, molts anys ador-

mida, de tornar a les illes Canàries, dic tornar perquè vaig fer la "mili" a Gran Canària i sempre deia a la dona: "Una vegada anirem a Canàries!"

L'any 94 és un any curiós per

acabar fent unes vacances tropicals, que gairebé es pot dir que és el clima de les illes. La veritat, el projecte era una cosa molt més seriosa. Lamentablement un grapat de circumstàncies ens van fer ajornar l'ambiciós projecte inicial d'anar a Les Torres del Paine. La més trista, la pèrdua d'un familiar directe de l'Andrés a qui fem arribar el nostre més sincer condol; per altra banda l'Angel arrossegava les seqüeles del K2, i el Jaume immers com estava en les proves per accedir al lloc de Bomber de la Generalitat, tot plegat va fer que els mesos de treball, il·lusions, tràmits, bitllets encomanats, tot s'hagués d'"aparcir" per ara. Vindran temps millors!

L'article d'en Vives sobre les Illes Canàries fa somiar uns paisatges realment de fantasia lunar. L'illa de Tenerife, us la recomano, no té ni un pam de desperdici, contrastos tan acusats com zones de laves volcàniques, deserts, penya-segats que cauen verticals al mar, profunds barrancs amb una vegetació que és quasi inaccessible, boscos d'aspecte pre-pirenaic, un vigilant majestuós i el seu simpàtic acompanyant, quelcom més baix i més gros, són el Teide i el Pico Viejo, amb alçades considerables com són 3718 i 3134 metres respectivament.

Un esgarra-muntanyes com jo no pot, a pesar d'anar de vacances familiars (estem junts el meu germà gran i les nostres respectives, l'Angela i la Isabel), deixar passar l'oportunitat de fer una ferma excursió a bon nivell a pesar del seu entorn curiós i de les característiques del terreny.

L'ascensió al Teide, la gent la

El magnífic cràter del "Viejo". Foto: Joan Toledano

El Teide des de Roques de García (silueta de les mil peles). Foto: Joan Toledano

fa pel telefèric, fa un tomb pels caminets empedrats, molt turístics ells, i potser no s'adona de quasi res més. A més no es pot accedir al con final sense haver sol·licitat el permís a les oficines d'ICONA de Santa Cruz, amb el consegüent comentari de: "Buf, un mirador com otro!". Però jo us recomano que si aneu per aquelles motes de terra dintre l'Atlàntic i feu parada a Tenerife, no feu el turista, us calceu unes xiruques i us el pategeu. És una bona experiència. A vegades no sembla muntanya, com tampoc sembla la terra, però té una pujada molt bona i una lliçó molt bona i gràfica del desgast patit per totes les seves evolucions volcàniques. Dóna la sensació que el Teide ha sorgit a conseqüència del gran enfonsament d'una mole immensa que ha deixat part de l'anell que sembla un desmesurat cràter, muralla que es veu molt més clara a mida que es va guanyant alçada. La pujada, insisteixo, és prou curiosa per com és d'estranya la pedra, si es pot dir pedra, que trepitges. Puges i cada vegada que et gires veus més clar que surts d'un fantasiós cràter, el mar molt a prop teu, d'un blau verdós i l'illa de Gran Canària a l'abast de la mà. Pas del Refugi de Altavista, ja fa estona que sóc a més de 3000 metres, al cap de tres quarts d'hora arribarem al mirador turístic, jo tampoc podré accedir al cim, no porto el permís corresponent. Em sembla estrany això d'aquesta duana, però ho fan perquè ja estan tips d'accidents dels turistes "paveros". No em sembla bé del tot, però les normes són per fer-les complir. Us asseguro que coronar un cim més o menys ja quasi no em preocupa. El meu horitzó és molt més senzill, que els ulls s'omplin d'aquella estranya bellesa tan a prop i a la vegada tan lluny de nosaltres. El Teide, com diuen els del país, és el **sagrario** de l'església que és l'illa, però jo us asseguro que el Viejo, tot essent el parent pobre, és el que té el cor més generós, és més humil perquè no és esvelt com el seu vigilant Teide, però és com la parenta de poble, grossa i treballadora. La baixada de cara a aquest volcà és tota una aventura, camines permanentment sobre una estranya bro-

mera sòlida i molt lleugera, zones d'un negre intens com intens era el groc d'una gran pala arribant a l'últim coll per assolir aquest cràter que es fa estimar. Dimensions: diàmetre de 800 metres aproximadament, profunditat més de 200 metres. Miro amb respecte aquest Viejo, però el rellotge no perdona i aquí sí que haig de lamentar no tenir temps per donar la volta completa, ja que haig de baixar per un interminable seguit de pujades i baixades d'aquesta pedra tosca que no para d'entrar dins les botes.

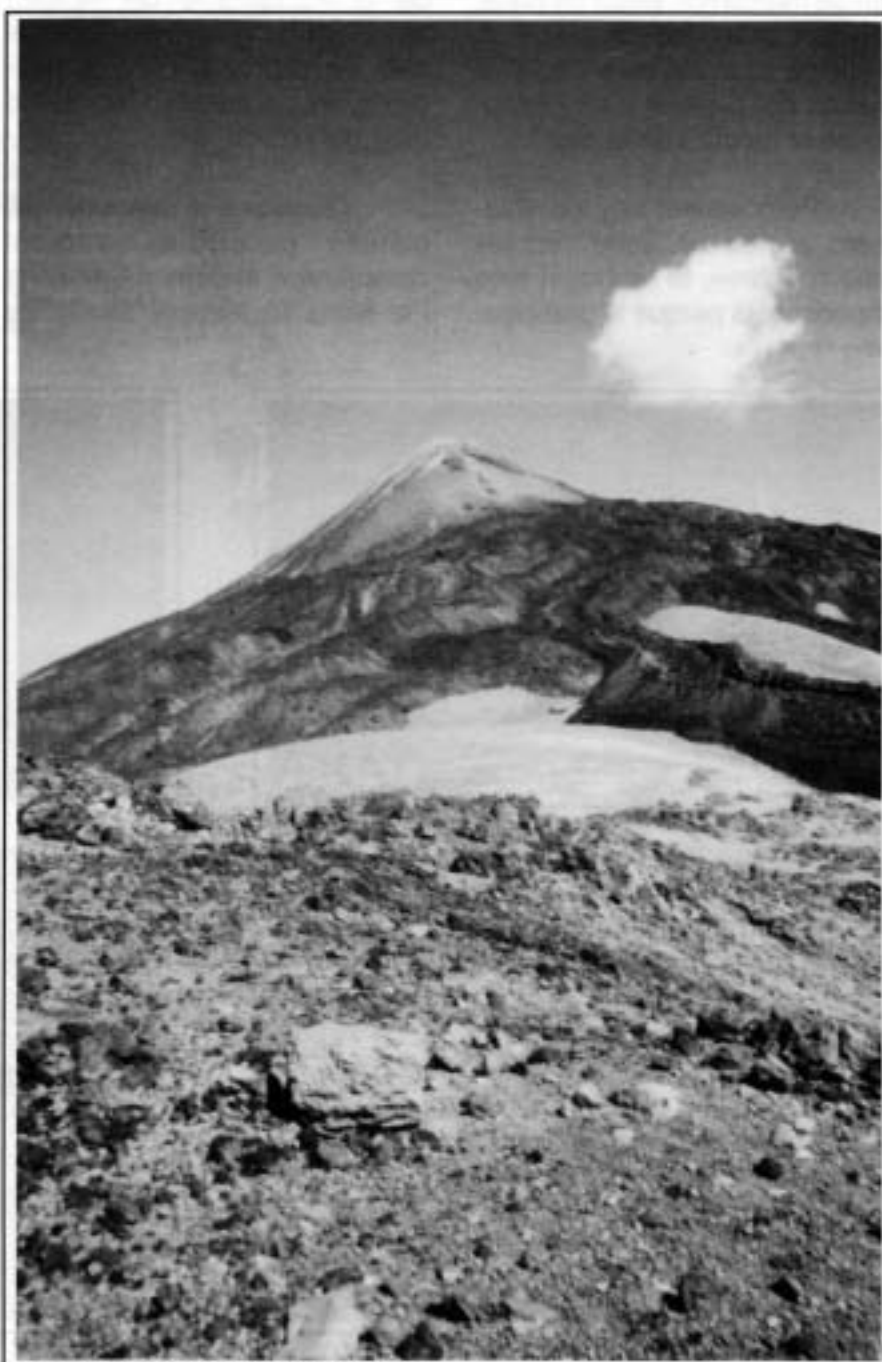
Finalitzant la tarda, arribo a l'exòtic paratge de Los Roques de

Garcia, revers del bitllet de 1000 pessetes. El Bore, l'Angela i la Isabel, que també han fet la seva patejada, em pregunten com ha anat i jo dic: "Ja veureu les diapos..."

Horaris:

Sortida, Carretera (2360 m)	0'
Montaña Blanca (2342 m)	45'
Refugi Altavista (3216 m)	60'
Mirador Teide (3555 m)	45'
Sortida Teide (3555 m)	30'
Pico Viejo (3106 m)	50'
Sortida P. Viejo (3106 m)	15'
Roques de Garcia (2120 m)	140'
Total temps 425' = 7 hores 5'	

Joan Toledano

El cim del Teide des del Pico Viejo. Foto: Joan Toledano

*Grup
d'Escalada
i alta
muntanya*

CAMPAMENT D'HIVERN 95

11 i 12 de febrer

Aquest any muntàrem el Campament d'Hivern a la Vall de Núria, un bon lloc on hi havia activitats al gust de tothom: esquí de muntanya, esquí de pista, canals i cascades de glaç i un munt de cims de prop de 3000 metres per pujar-hi a peu i gaudir de la natura i de la neu.

Però aquest any no solament la neu ha estat esquiva amb nosaltres, hi ha hagut més impediments perquè la participa-

ció fos més nombrosa, entre d'altres un canvi precipitat de la data proposada inicialment per als dies 18 i 19 de febrer per raó de la inauguració del M.A.E., coincidint la nova data amb el cap de setmana previ a exàmens, les lesions d'un membre o altre del GEAM, etc.

Divendres ja van sortir els primers participants d'aquest campament, el Ramon Camacho i la Núria Santacana. Aleshores

al local social acabàvem d'ultimar els preparatius dels que sortiríem el dissabte i es confirmaven les baixes d'última hora.

Dissabte, de bon matí, surt el Marçal Julià i ja tocadetes les dues de la tarda sortim el Jordi Vidal (Mago), el Manelitu Montoliu i jo mateix (el Xavi).

En arribar al Santuari de Núria i només baixar del tren cremallera, ja veiem el Ramon i

*El Jordi Vidal pujant al Puigmal. Al fons la vall de Núria.
Foto: Xavi Parera*

*El Xavi i el Mago a la sortida de Núria, abans del pluviòmetre.
Foto: M. Montoliu*

anem on ens esperen la Núria i el Marçal al lloc on muntarem l'altra tenda.

Així, mentre muntem la tenda i preparem tots els estris necessaris que cal tenir a tot bon campament, el Ramon i la Núria ens posen al corrent de l'activitat que han fet al matí: pujar al Puigmal, i ens comenten l'estat de la neu, poca en general als voltants del santuari i glaç en bastants llocs tapat per un o dos dits de neu pols, fet que no convida gaire a pujar al Puigmal amb esquís de muntanya.

Mentre anem preparant el sopar i fent una mica de tertúlia, el Marçal puja cap a l'Alberg de Joventut on soparà i farà nit. Després de fer un bon sopar i endreçar el campament, pugem cap a l'Alberg per fer el típic rom cremat i les galetes mentre estem reunits tots els companys en germanor i bona harmonia, però decidim canviar el rom cremat per cervesa ja que la calefacció de l'alberg és molt alta i ens hem de posar en samarreta. Després d'una estona molt bona entre bons companys explicant un munt d'acudits i també de buidar algunes birres, decidim anar a fer nones ja que és a prop de mitjanit.

L'endemà, després de dormir fins quasi a les vuit del matí, esmorzem bé i anem a fer un tallat al bareto i la visita obligada als lavabos.

El Manel Montollu en ple pendent de gel pujant al Puigmal. Foto: Jordi Vidal

El Mago, el Manelitu i jo tenim pensat pujar al Puigmal, mentre que el Ramon, la Núria i el Marçal aniran a fer una canal a prop del Santuari.

La pujada al Puigmal va ser força completa; comencem a tirar amunt a quarts d'onze; no tenim gaire pressa ja que és un recorregut bastant ràpid, surt el sol i pugem en samarreta de màniga curta amb poca neu i una mica de glaç fins arribar al pla del pluviòmetre. És aquí quan es comença a tapar el sol, s'aixeca la boira i comença a bufar el vent. Així que ens tapem bé i tirem amunt calçats amb els grampons ja que hi ha llocs amb bastant de glaç, fins arribar a la creu que hi ha al cim del Puigmal. Un cop a dalt fem les fotos

de record, jalem alguna coseta que portem per picar i no ens estem gaire estona perquè a dalt el vent bufa de valent, la temperatura baixa i la boira no ens deixa contemplar la meravellosa vista que es pot gaudir des de dalt d'aquest cim de 2913 m. Així, doncs, avall que fa baixada i en poc més d'una hora ja tornem a ser al campament on ja hi han arribat la resta de companys.

Recollim el campament i ens encaminem cap al tren cremallera i els cotxes per tornar d'hora a casa després d'haver gaudit d'un bon cap de setmana i d'un fabulós campament d'hivern 95.

Xavi Parera

INSTITUT D'ESTUDIS PENEDESENCS

44a Excursió a peu pel Penedès: **La Granada-Santa Fe**

23 d'abril, Diada de Sant Jordi. Hi sou convidats.
(el llibre el comprarem dissabte!)

Vida i miracles d'uns senderistes empedreïts DE L'ANOIA AL BAIX CINCA LA SELVA DEL CAMP -LA MUSSARA

**12a etapa: LA SELVA DEL CAMP-
L'ALBIOL-LA MUSSARA;
14,550; 105 participants;
22 de gener de 1995**

Amb el 95 acabat d'estrenar i amb els ànims renovats, tota la colla de senderistes més addictes i algun que s'inicia ens retrobem aquest diumenge de gener a les 7 del matí a la plaça de l'Estació per emprendre una nova etapa. Avui el nombre de participants ha pujat de manera insospitada. Es nota clarament que la gent estava una mica farta de tant de caminar per la plana i avui que ens toca pujar un desnivell d'uns 700 m tothom s'hi ha abocat. O és el que els reis màgics han deixat motxilles i botes noves i les han volgudes estrenar? Ves a saber!

Animats com sempre arrenquem amb els dos autocars corresponents carretera i manta cap a La Selva del Camp, punt on varem deixar l'etapa anterior del nostre GR-65-5. Puntuals com uns suïssos a tres quarts de nou del matí ja ens teniu tots encabits a La Defensa Agrària (i no Agrícola com havíem escrit erròniament en la Revista anterior!) esmorzant. A la barra, demanant cafès amb llet i carajillos hi ha una cua pitjor que la de la Seguretat Social en època de grip. Atén la barra una senyora tota sola que necessita Déu i ajut per atendre aquella colla de ganàpies impacients (i empenyadors, alguns, s'ha de dir tot!).

Finalment el cap de colla dóna el senyal de sortida a un quart de deu del matí, senyal que alguns no han sentit ja que se'ls veu carrer Major enllà com si els empaitessin els gossos. Mentre recorrem el

carrer Major de La Selva del Camp tornem a admirar els carrerons retolats tan poèticament pels vilatans. Aviat deixarem el poble i anirem flanquejant la riera de La Selva. Davant nostre, enlairat, el poblet de l'Albiol ens espera impertèrrit al

capdamunt del promontori, sobresurtint de la resta de la serralada. Algú s'ho comença a rumiar. (No està molt amunt, aquest poble?). Paral·lels al riu, podem apreciar els estralls produïts per les fortes pluges de la tardor passada; deixem la

Retolació del carrer Major de La Selva del Camp. Foto: Oscar Forgas

Reagrupament a redós de la Font del Cedra. Foto: Blanca Forgas

L'Albiol, reagrupament. Església de St. Miquel i al fons, restes del castell. Foto: B. Forgas

font dels gossos i finalment creuem la riera sobre un pont per passar a l'altra riba. Aviat passem pel costat d'un bonic **aqüedute** i poc després pel **mas del Muixó**, dedicat a la cria de bestiar exòtic.

El sender va pujant de mica en mica com aquell qui no vol la cosa. Passem el **barranc del Salt** per sobre un pont. Molt a la vora d'una cruïlla de camins carreters i al peu d'un esvelt **cedre** hi ha una **font**, bonic indret on parem una estona per a reagrupar-nos.

Estem ja vora els 400 m alt i ara és quan comencem a pujar de valent decidits a assolir el llom de cara a la serralada. No triguem a arribar a un collet al peu d'un elevat esperó de roca rogenca; el paisatge és immillorable i el dia esplèndid. Pujant, pujant, anem retombant un grau molt ben treballat sobre la pedra arenisca roja, pedres que semblen treballades i moltes en forma de seient, un seient molt escaient i que més d'un aprofita per

fer un breu repòs mentre mira i admira l'esplèndid panorama que se'ns ofereix a dreta i esquerra.

Al final del grau entrem al vessant del **barranc del Salt**, que neix precisament sota l'Albiol, on ens dirigim. Ara planegem una estona i després baixem per passar el barranc del Salt a gual, on trobem algun obstacle natural, i ens enfilem pel vessant oposat tot guanyant alçada novament. El camí conserva a trams l'empedrat del camí antic. Se senten per arreu expressions de satisfacció i alegria per com és de fantàstica

aquesta pujada a l'Albiol. La veritat és que ja estàvem una mica cansats d'anar per la plana tarragonina i el cos ens demanava una mica d'esforç.

Llarga pujada i finalment arribem a les envistes de l'**Albiol**, municipi del Baix Camp, a 819 m alt

i a cavall dels terminals de la plana del Camp i els darrers contraforts de les muntanyes de Prades. Situat a redós de les ruïnes del seu **castell** que s'endevina de grans proporcions i del qual resten petits trams de muralla i algunes torres mig esfondrades, L'Albiol té un nucli urbà molt petit on viuen escassament un centenar de persones, excepte els caps de setmana. S'hi observen habitatges de nova construcció i moltes cases restaurades.

Aquí a l'Albiol hi fem una bona estona de parada per intentar reagrupar la tropa. Davant d'una placeta amb la seva **església parroquial de Sant Miquel** hi ha una balconada d'on es divisa una panoràmica extraordinària.

Reposats i refrescats, reemprenem la caminada pel peu del tallat del castell. Un rètol que trobem en una bifurcació propera ens indica que per la dreta aniríem a les Fonts del Glorieta; nosaltres, però, anem cap a l'esquerra per encetar aviat l'anomenat **camí del Grauet**, un sender amb alguns trams força deteriorats de l'empedrat antic. I acabat aquest antic i ombrívol camí, entrem en una zona de bosc tot seguint l'altiplà per un senderó estret, estret, on només s'hi pot circular en fila índia, flanquejat d'una espessa vegetació fresca i feréstega. Esplèndid!

Sense adonar-nos-en estem arribant gairebé al final de la nostra

Cruïlla de camins, arribant al camí del Grauet. (A la dreta, cap a les Fonts del Glorieta). Foto: B. Forgas

Antiga casa forta a prop de l'entroncament de la carretera de Vilaplana a la Mussara. Foto: Oscar Forgas

etapa. Abans d'arribar a la collada on acabarem el recorregut, podem veure una antiga casa forta mig enrunada, tipus castell fantasma, que ens porta antics records a alguns dels marxadors, quan freqüentàvem els ral·lis de baixa muntanya de les comarques de Tarragona.

Finalment hem arribat a l'ampolla collada on trobem l'entroncament de la carretera de Vilaplana a La Mussara amb la que baixa a Mont-rà. Per aquí passa també l'ancestral camí de Reus a Prades i Ulldemolins que hem de seguir a la

propera etapa.

Retrobats tots els marxadors i uns quants companys que havien anat de turista, pugem novament als autocars que ens portaran a les **Borges del Camp** on hem de dinar.

Avui no hi falta tampoc els sibarites de torn amb els seus suculentos àpats de marisc i xató vilanoví i els incondicionals del restaurant. I tots reposats i amb l'estómac ple, deixarem les Borges del Camp per tornar a Vilanova cap a les sis de la tarda.

Ha estat una diada fantàstica on hem retrobat l'esforç de la muntanya. Com deurà ser la propera etapa? Està vist que no hi podem faltar!

Blanca

Xurreria
Trifón

VILANOVA I LA GELTRU

Vida i miracles d'uns senderistes empedreïts DE L'ANOIA AL BAIX CINCA LA MUSSARA- ULLDEMOLINS

**13a etapa: LA MUSSARA-
PRADES-ULLDEMOLINS;
20,350 km; 93 participants;
12 de febrer de 1995**

L'etapa d'avui, la tretzena ja, promet ser d'allò més interessant. De moment estrenarem comarca, ja que deixarem el Baix Camp per entrar a la comarca del Priorat, un recorregut, ens han dit, molt aeri, a cavall de la serra de la Mussara i la part sud de la de Prades. I a més tindrem l'oportunitat de tornar a visitar la vila vermella de Prades, que sempre és un plaer.

Avui la colla ha minvat una mica. Dels 105 participants de l'anterior avui hem quedat 93. 93 pobres desgraciats que es veuen obligats a llevar-se més que aviat per poder marxar a les 6 del matí, quina passada! N'hi ha més d'un que rondina per aquest motiu, però a la fi, ens embarquem tots dalt dels autocars, camí del coll de la Mussara on va acabar l'anterior etapa i comença el nostre recorregut, un recorregut que es preveu llarg però ple d'al·licients.

Desembarcats al **coll de la Mussara**, els autocars ens deixen a la intempèrie, desvalguts, mal dormits, i per postres, sense poder esmorzar ni prendre'ns ni que sigui un trist cafetò calent abans de caminar! Aquesta Junta nova de la secció de Senders, com ens marca!

Comencem la ruta pujant per una pista pel vessant sud-oest del puig de la Torreta, el punt més alt de la serra de la Mussara.

Arribem al punt anomenat **creu de Noguers**, a la carena de la serra, tot i el nom no n'hi ha cap vestigi. Trobem una bifurcació amb un trencall del GR-7 que se'n va cap a la dreta. Deixem una mica distanciat un vèrtex geodèsic i seguim rectes baixant. Durant una poca estona el nostre GR-65-5 és comú amb el GR-7. Creuem una ampla coma i veiem a la dreta el **Puig Pelat**.

Havent creuat un parell de pistes arribem al **Pla dels Motllats**, gran altiplà de més de 1000 m alt i d'uns 5 km de llargada i 2 d'amplada. Seguim en direcció NO vorejant l'altiplà i arribem davant de la **Creu Trencada**, estratègic creuament de camins i termes municipals. A la vora del camí hi ha una creu de ferro de nova construcció i també una creu feta de ferralla de moto soldada.

Paisatge d'aspecte desolat i enigmàtic, no deixa de tenir el seu encant, i el silenci et corprèn. Sempre ens ha agradat aquest silenci especial que es palpa a

les comarques tarragonines. Som a la banda oest del **Picorondan**. Retrobem la carena amb una panoràmica preciosa sobre la vall de **Capafonts**, poblet que distingim al fons de la vall.

Saltem a la carretera de Capafonts i la seguim. A pocs metres passem per l'entroncament amb la carretera de **La Febró** i anem rectes en direcció a Prades. Poca estona després, situats en un collet, veiem els vermellosos **cinques de l'Abellera** i arrapada i difícil de distingir la seva famosa

La Creu Trencada, creuament de camins i de termes municipals. Foto: B. Forgas

Panoràmica sobre la vall de Capafonts i el poble del mateix nom. Foto: B. Forgas

Un grupet de caminaires davant la Cova del Vidre, abans d'entrar a Prades. Foto: B. Forgas

Plaça Major de la vila de Prades. Font monumental davant l'església. Foto: B. Forgas

ermita. Aviat baixarem fort cap a **Prades**, però abans d'entrar a la vila passarem per la **Cova del Vidre**, on s'han fet troballes del neolític.

Entrem finalment a **Prades** (947 m alt), coneguda com la **Vila Vermella** pels seus edificis de pedra vermella triàsica, pedra d'es-molar. Tots fem cap a la seva plaça major, porxada i amb una font monumental on antigament (no sabem si ara ho fan) s'hi feia brollar xampany!

Escampats per arreu, visitant l'església, fent fotos a tort i a dret, comprant les típiques tarrinetes de mel, la colla ens hem anat reagrupant finalment i tots junts reempenem la marxa.

Sortim de Prades per la banda oest i agafem la carretera de l'**Albarca**, però la deixem de seguida per anar cap al **riu de Prades**, que travessem sobre un pontet. Arribem al **coll de la Dre-cera** (1030 m), la fita més alta del nostre recorregut d'avui, i d'aquí, planejant, enfilem el vessant nord de la serra de la **Gritella**.

Poca estona després ens trobem davant la **carretera de Prades a Albarca**, que creuem, i anem baixant per la banda solana d'una coma. Som a la **partida dels Sagalassos**, caracteritzada per les suaus ondulacions de terreny de llicorella cobert de boscos d'alzines.

Anem baixant i en una esplanada vora la riera fem una bona estona de reagrupament. Quan som a punt de marxar ens adonem que falten uns quants de la colla. Alguns tornen enrere per cercar-los i una bona estona després, quan ja gairebé desistíem de trobar-los, apareixen per l'altra banda de l'esplanada el Salvador Pujades, l'Antonio i la família Orriols que s'havien despistat i havien fet una marrada de les bones.

No ha estat res. Uns quants quilòmetres de més però què hi

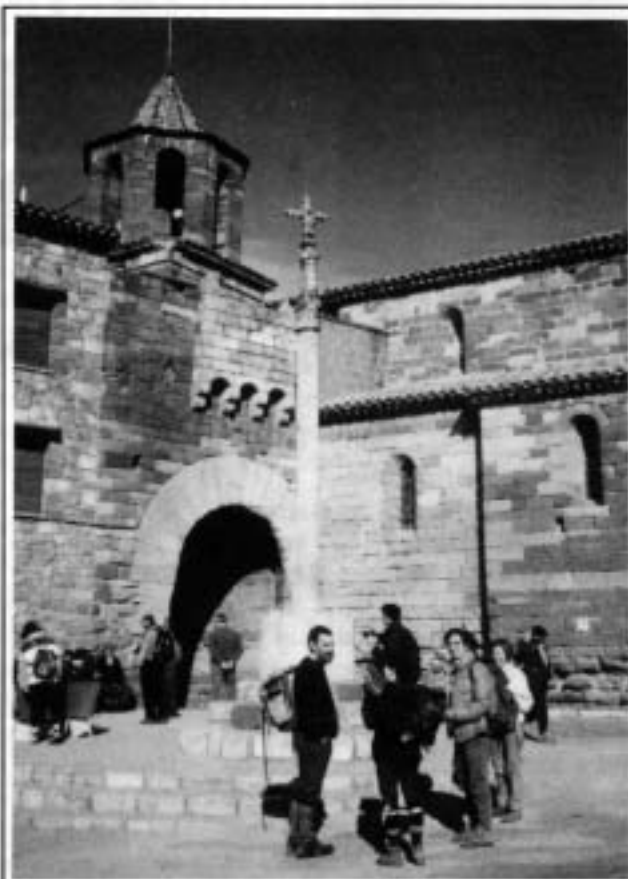
farem. Alguns ja hi estem acostumats, no? Sortim de l'esplanada en direcció a una petita carena, creuem una zona d'aiguamolls i hi torna a haver uns moments d'indecisió davant un nou traçat del GR-7-1. Ara anirem recorrent una llarga i estreta coma i al final la creuem per enfilar-nos en direcció oest. Enllacem amb una pista de terra. Deixem a la dreta el camí de **les Mines**, on s'han fet troballes pre-històriques. Som ja a les envistes del poble d'**Ulldemolins**. Planejant per la pista que entra al poble, podem admirar a cor què vols el paisatge que ens envolta d'una bellesa extraordinària en aquesta època en què els arbres fruiters ja han fet flor, avançadament. Rodejats per l'alta serralada, la plana és totalment coberta de fruiters i el cel té un color especial amb una espècia de nebulosa. En treiem profit per tirar alguna foto artística.

Entrem finalment a Ulldemolins. El nostre petit grup, els rerasagats, entrem a tres quarts de tres de la tarda amb l'estómac girat al revés i per postres alguns

que tenien la motxilla a l'autocar el troben tancat i els xofers, busque'ls! No us costa gaire imaginar-vos com es posen el Salvador i l'Antoni, oi? Amb el suculent àpat que els esperava! Per sort tot se soluciona i podem acabar menjant a gust. Una gran colla al Restaurant Tolrà, on la Mireia (cambrera) fa furor, uns altres al Centre Cívic i Social, un parell de farts d'olla a redós de l'església rodejats de cassoles, i alguns altres al primer bar que vam trobar. Cap a les 5 de la tarda, més contents que unes pasqües, tornem a Vilanova.

Una altra per contar.

Blanca

Un portal de la muralla i darreres de l'església parroquial de Santa Maria. Foto: B. Forgas

Frutiers en flor i al fons Ulldemolins. Foto: B. Forgas

Vida i miracles d'uns senderistes empedreïts DE L'ANOIA AL BAIX CINCA ULLDEMOLINS- SERRA LA LLENA -ULLDEMOLINS

14a etapa: Ulldemolins-Serra la Llena-Ulldemolins; 12,400 km; 94 participants; 12 març 1995

Sota els pronòstics d'un cap de setmana plujós del nostre ben-volgut amic Rodríguez Picó, la colla de senderistes ens toquem a trobar avui a les 6 del matí a la plaça de l'estació. Som el mateix nombre de participants de l'anterior etapa més un. El recorregut que ens espera és pel vessant nord del massís del Montsant i part de la serra la Llena. Ens han avançat que es tracta d'un dels itineraris més macos d'aquest GR, i, naturalment, no ens ho volem deixar perdre.

Els autocars ens traslladen a Ulldemolins on avui, per cert, i amb l'eslogan: "A Ulldemolins sempre és festa" celebren la singular Diada de la "truita d'espinacs amb suc".

Arribats a Ulldemolins, doncs, i sense parar-nos a esmorzar (ho farem més endavant) comencem a caminar des de la plaça de l'església parroquial de Sant Jaume, mostra de l'art renaixentista de la comarca, en direcció a l'anomenat **Camí de les Ermites**. Arribats al riu del Telx creuem el pont i continuem tot pujant per una pista. Alguns rètols ens indiquen corriols que porten a santa Magdalena i a la Morera del Montsant. Nosaltres anem de dret, però, cap a la propera **ermita de Sant Antoni**, flanquejada de xiprers, molt ben condicionada com a zona d'esbarjo i on els ermitans serveixen begudes. En aquesta zona no és l'única ermita, ja que també s'hi troba l'esmentada de Santa Magdalena, dita "la catedral del Montsant" i la de Santa Bàrbara. Nosaltres ens quedem a la

de Sant Antoni a esmorzar.

Reemprenem la caminada per la pista que surt de damunt l'ermita en direcció oest, tot planejant pel peu del Montsant. La pluja anunciada s'ha convertit en un dia de sol esplèndid. Gràcies, Picó! Una breu estona després anem a fer cap a un punt del trajecte excepcional: **les Cadolles Fondes**, un estret rosari de gorgs de diferents profunditats que el riu **Montsant** ha anat excavant a través d'un pas estretíssim. Fa un xic de basarda mirar al fons però ens atensem a la timba per tal de poder-ho fotografiar bé. La veritat és que s'ho val de debò.

Ara continuem per l'espectacular **congost de Fraguerau**, envoltats per les més belles cingleres del Montsant i de la serra la Llena. Trobem la llegendària "Roca balladora", penyal esfèric amb una balma on, abans, descansaven els romeus camí de sant Bartomeu. Després vénen els **Tres Jurats Petits** i els **Tres Jurats Grans**, i aviat anem a trobar el riu. Els efectes dels aiguats de la tardor són més que evidents i esfereïdors. El pontet per a creuar el riu està destrossat i els arbres que l'aigua s'ha emportat formen una veritable barrera per a creuar-lo. Comencem a fer suposicions de com devia anar allò el dia de l'aiguat. Amb bon humor i esforços aconseguim finalment creuar el riu i passat aquest entrem al fons de la **barrancada de Sant Bartomeu**.

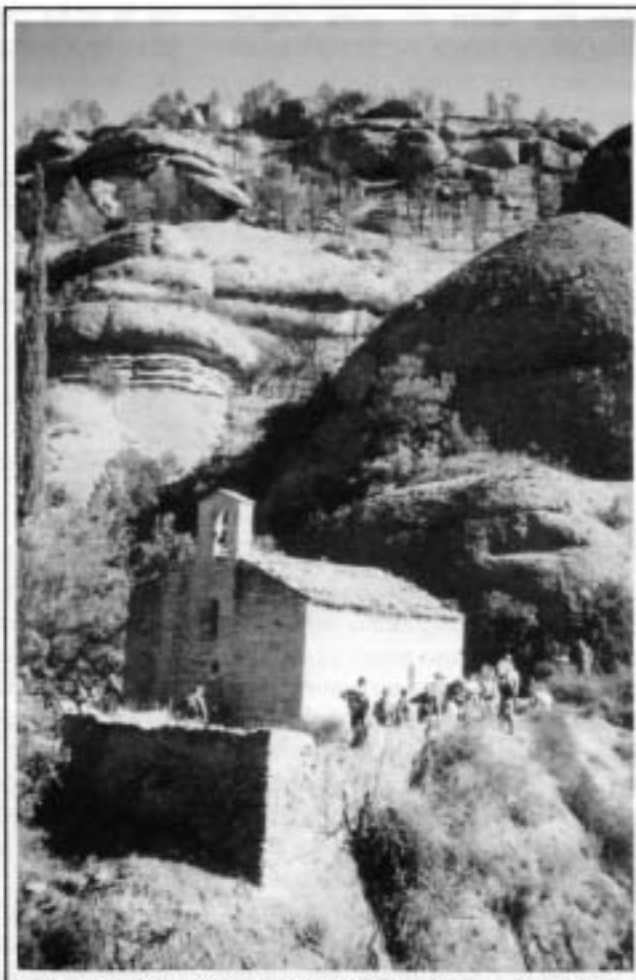
Envoltats per alterosos cin-

Esmorçant a redós de l'ermita de Sant Antoni. Foto: B. Foigues

Les "Cadoles Fondes", rosari de gorges en el riu Montsant. Foto: B. Forgas

Ermite romànica de St. Bartomeu, a la barranca del mateix nom. Foto: B. Forgas

Un grupet posant-s'hi be davant una magnífica "trona" de pedra. Foto: B. Forgas

Senderistes davant l'estret "túnel" de la Llosa. Foto: B. Forgas

gles ens fixem en unes roques singulars en forma de "trona", anem fent camí fins arribar al bonic i pintoresc **racó de Sant Bartomeu** on destaca una **ermita romànica** amb un airós xiprer al costat, tot plegat dins un amfiteatre de grans roquissers i vegetació salvatge i feréstega.

Al costat de l'ermita hi ha una balma amb un degotall d'aigua bona i una construcció on -diuen- **fra Guerau** s'hi va recloure a fer oració i penitència, després de l'esgarriament que havia tingut en enamorar-se de la filla del mas de la Garriga...

Hem fet un reagrupament que ens ha donat ocasió per mirar i admirar aquest formidable **racó** de món i ara ens cal seguir endavant. Per un sender pujador i envaït de vegetació frondosa anem pujant pel fons d'un tàlveg fins arribar al **túnel (natural) de la Llosa** i passat aquest, arribem a una zona cremada. Travessem el llit d'un barranc i pugem fort fent amplis revolts. El paisatge és desolador i encara ens fa sentir més fort la xafogor del dia.

Una estona després arribem a un pla al costat d'una caseta de pagès i allà hi fem un reagrupament, moment que aprofiten alguns

de la colla per estendre el parai-gües que portaven que ara els protegeix del sol. Algun servei ha de fer!

Arribem a la **carretera de la Granadella** i la seguim un bon tram, iniciant així el recorregut del **camí del Mal Pas**. Després de l'entroncament de la carretera d'Ulldemolins a la Granadella amb la que va a la Pobla de Cérvoles, baixem per un tram molt escarpat que dona nom al **camí del Mal Pas** que antigament oferia moltes dificultats de pas a les cavalleries.

Continuem descendint pel vessant de la serra **la Llana**. El camí se'ns comença a fer una mica massa llarg i la baixada no s'acaba mai. Veiem Ulldemolins però sembla que ens l'enretirin, fins i tot arribem a sospitar que hi ha en realitat més quilòmetres dels anunciats i que l'horari no s'adapta gaire a la realitat. O és que avui anem tocats?

Finalment arribem a Ulldemolins. La pujada final és d'aquelles que es fa rumiar però no ens queda altre remei si volem arribar al peu de la font per a refrescar-nos.

Hem fet cap al costat de les parets del temple, davant la font. S'ha acabat la caminada, meravellosa certament, però al final anàvem una mica cascats. Als carrers d'Ulldemolins s'hi respira un aire de festa que encanta. Encara som a temps de veure les llargues taules parades del concurs de cassoles de la famosa truita d'espínacs amb suc. Més d'un transeunt s'hi passeja amb platets individuals amb el preci-at menjar i com que ja està a les acaballes, ens n'ofereixen gratuïtament. Diada completa!

Avui hi ha feina a trobar lloc als bars. Una colla han tornat a la fonda Toldrà (a veure la Mireia) i d'altres ens asseiem on podem per treure les nostres carmanyoles i entrepans. A les quatre ben tocades comencen a arribar els darrers comensals incondicionals de la fonda Toldrà i tots plegats emprenem la tornada amb autocar cap a Vilanova. Val a dir que ha estat un dia ben aprofitat.

Blanca

Ulldemolins, església parroquial de Sant Jaume. Foto: Blanca Forgas

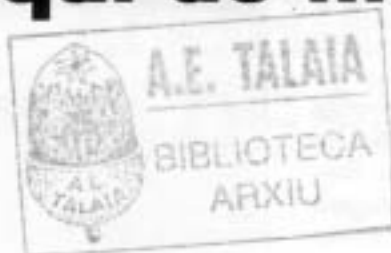

Aspecte de la plaça en la Diada de la truita d'espínacs amb suc. Foto: Oscar Forgas

*Esquí
de
Muntanya*

MULLERES

Esquí de muntanya

Acostuma a passar sovint que aquelles sortides que menys preparem, les més improvisades, són les que més bon resultat ens donen; aquesta n'és un altre exemple.

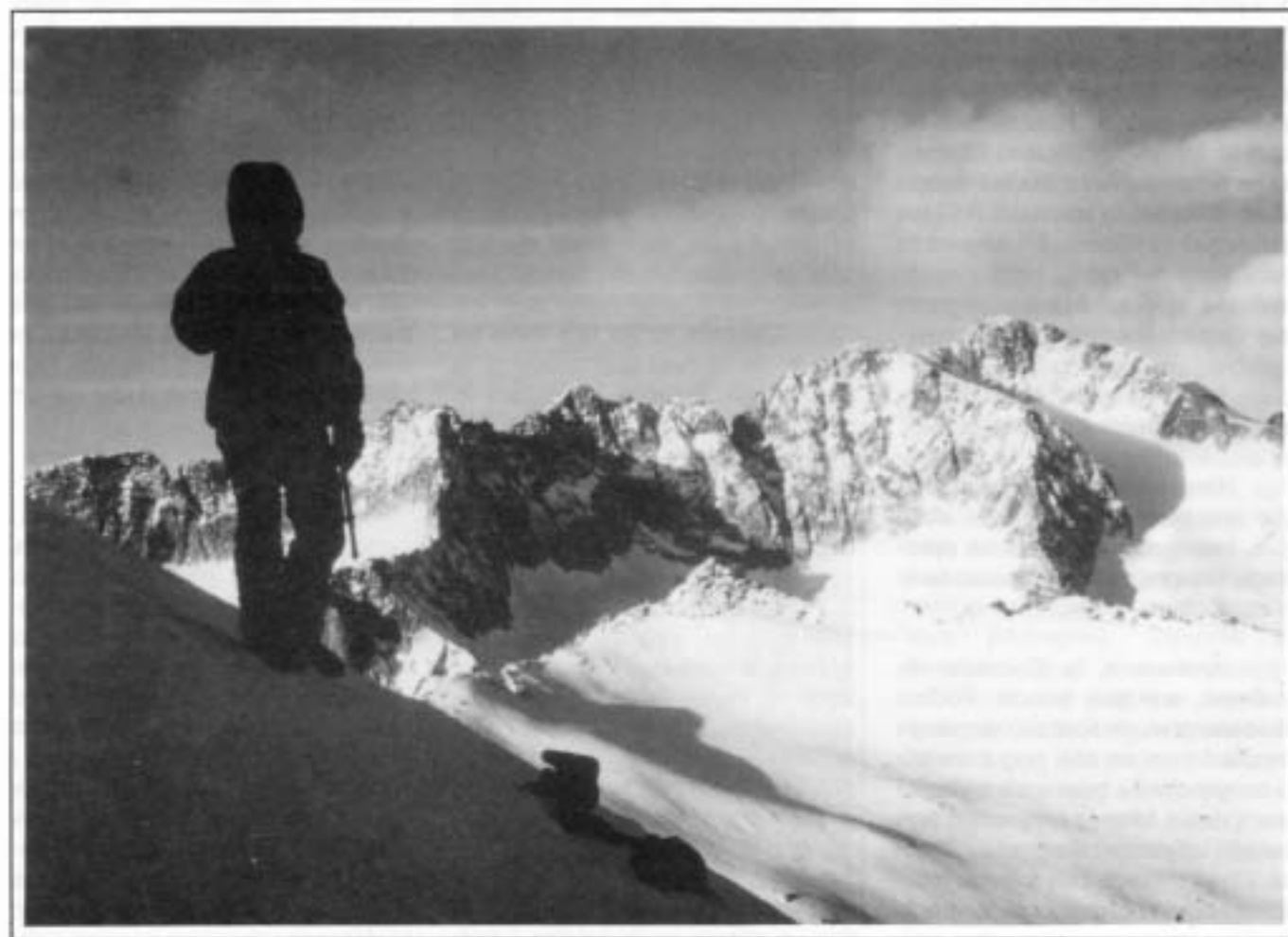
Tot just divendres, el meu germà Marcel·lí em proposà per l'endemà de marxar a fer esquí de muntanya amb en Carles Orriols. Comento la jugada amb el Mago, el meu amic i company natural per a l'esquí de muntanya, ja que fa dies que no fem res, però aquest cop

s'haurà de quedar a casa per una grip. Llàstima!

Així, doncs, i fallant el Mago, ens veiem obligats a emprendre el viatge amb el meu cotxe, un quatre llaunes una mica tronat, i reviure les aventures que ja passaren els nostres pares quan en aquells temps anaven ells a la muntanya. Molta calma, i vigilant la temperatura del motor, l'oli, l'aigua, els frens... i sobretot patint aquella ànsia per si aquest cop ens aguantarà.

Dissabte al matí ens dirigim cap a la boca sud del túnel de Vielha, per intentar de fer amb esquís el conegut Tuc de Mulleres, cim de 3010 m. Situat entre la Vall d'Aran i l'Aneto, ofereix una fabulosa i privilegiada vista d'aquest últim, de la seva glacera i de les temptadores crestes de Salenques i Tempestats.

El viatge transcorre amb normalitat, amb l'obligada parada per a esmorzar ous fregits amb cansalada i patates, amanit tot amb

Des del Tuc de Mulleres, cim de 3010 m, les crestes de Salenques, Tempestats i cim de l'Aneto. Foto: M. Ferrar

un bon vinet (jo sempre he dit que a mi, la muntanya, no em privarà mai del bon menjar). També, prop de Pont de Suert, el Carles ens obliga a parar per a comprar força tabac, és un fumador empedreït.

Són prop de les 12 del migdia quan arribem a la boca Sud. La intenció és arribar avui al refugi lliure Molieres (FEEC), una llaua de sardines situada a 2360 m. Sortim portant la motxilla més lleugera que jo he portat mai a l'hivern. Per no portar, no porto ni la funda del sac. Només ens calen els estris de menjar i els reglamentaris per a l'esquí, sense més roba que la que portem posada. Naturalment el Carles no oblidia el seu tabac i tampoc no oblidem el bot. Anem aprenent.

Des de l'hospital de Vielha (ara un refugi privat, a 1600 m), comencem a foquejar per sobre la Pleta de Mulleres, amb neu pols que ens fa alguns pans sota les pells.

Avancem per sobre el jaç de neu sense seguir ni camí ni senyals, on ens guia la nostra intuïció, la forma de les corbes de nivell, la imaginació del perquè de les acumulacions de neu localitzades, intentant endevinar quines formes se'ns amaguen sota aquest llençol blanc, buscant la traça del riu i les rieres que hi flueixen... i seguint la clara visió del refugi i del cim de Mulleres, que sembla que tinguem ja a un pam del nas.

La Pleta desapareix on comença el Barranc de Mulleres.

Hem descobert unes traces que ens precedeixen, també d'esquís, i sempre que podem les aprofitem, sempre és més reposat tenir el camí obert.

Arribem a la Cascada de Mulleres, ara tota gelada. Podem observar com els nostres companys capdavaners no han pogut resistir la temptació de treure els piolets i grampons i fotre quatre cops ben donats, emparrant-se per la cascada. L'han deixada ben trillada. Nosaltres només portem un piolet per a tots tres, per tant ens quedem amb

L'Andreu Ferrer iniciant el descens amb esquís des del coll de Mulleres. Foto: Marcel·lí Ferrer

les ganes.

Arribem a les cinc de la tarda al refugi on trobem la gent que ens anava al davant. Resulten ser uns companys amb els quals havia coincidit una setmana enrere al refugi Mallafre de Sant Maurici. Després dels rigorosos parlaments i salutacions, ells tornen a baixar car el seu objectiu tan sols era fer una canal i pel que diuen no està en bones condicions.

El refugi es troba envoltat completament de neu, fins i tot podem pujar amb els esquís sobre la teulada per una llenca de neu que s'hi enfila des de darrere.

Després de fer una mica de neteja de la neu acumulada a la porta i de l'interior, preparem la primera tanda del tiberi. Es just quan els estels ens comencen a caure al damunt, quan arriba més gent al refugi, tres nois i una noia de can fanga.

La vesprada esdevé d'aquelles que no s'obliden. Aquestes hores a la muntanya, per sobre dels 2000 m, envoltats de neu, ja reposats i refets, amb gent que no hem conegut mai però que ens és tan propera, fan de cada nit un record per a sempre.

El despertador sona a les cinc del matí, encara negra nit. Bevem alguna cosa calenta i amb

quatre ganyips i una mica d'aigua a la motxilla ens tornem a calçar els esquís. La neu és molt dura i ara no s'enfonsa gens, fins ens crea alguns problemes. En un moment donat i a causa del fort pendent, és més segur treure's els esquís i pujar pel dret, a peu.

Així que podem, quan ja es comença a fer de dia, ens tornem a posar els esquís. Deuen de ser les vuit del matí quan ens toca el primer raig de sol, que apareix entre el Montardo i els Besiberris. Poc abans del coll de Mulleres, ens cal tornar a treure'ns els esquís. Som quasi al coll i des d'aquí al cim no es pot fer esquiant. El Carles deixa els esquís en el lloc on ens els treiem, mentre que el Marcel·lí i jo ens els carreguem a l'espatlla i els pugem fins al coll per poder gaudir després de les dretes pales.

Reposant una mica al coll, podem observar com la resta de la gent del refugi puja també amb esquís cap a nosaltres, cap al Mulleres. Des del coll és tan sols un instant arribar-se fins al cim, i són vora les 10 del matí quan ens hi fem la fotografia de rigor. Després d'observar tot el que ens envolta i recordar quina és cada una de les puntes que divisem, tornem excitats cap al coll on, sens dubte, ens espera una de les millors experiències de qui practica l'esquí de muntanya: el descens.

Mentre el Carles davalla a peu cap a on ha deixat abans els esquís, el Marcel·lí i jo intentem posar-nos els nostres en el reduït espai que permet el coll i on ja hi ha arribat la resta de gent del refugi. El Marcel·lí comença a baixar amb aquell estil tan encarcerat que tenim tots quan, amb el cos molt fred, ens veiem obligats a fer salts molt forçats per poder baixar per llocs molt drets. Després el segueixo jo.

Fins que arribem al refugi, on hem deixat algunes coses, podem gaudir de pales amb neu molt dura, excepte alguna crosta en algun punt. Però un cop hem arribat al refugi i havent recollit les coses, la resta del descens la fem amb neu més tova i ben verge. Tenint sempre en compte el perill d'allaus, ens atrevim a baixar per un estret i dret tub on la neu és dolenta i pesada, però així que aquest s'acaba s'obre davant nostre una amplíssima pala on podem agafar velocitat i controlar així més bé i amb menys esforç el nostre descens. Els nostres crits de plaer i de joia ressonen dins la vall de Mulleres.

Així que ens acostem a la Pleta iniciem una llarguíssima diagonal per evitar de perdre alçada i no haver de caminar massa després. Ens en sortim prou bé i són ja dos quarts d'una del migdia quan arribem on teníem el cotxe. Les set hores en total que hem tardat en pujar, les hem baixades amb una hora i mitja.

Hem tingut molt bon temps, ha sortit tot molt bé i puc assegurar que fins al dia d'avui ha estat la meva millor sortida d'esquí de muntanya. Llàstima que no n'he pogut gaudir al costat del meu amic Mago i de la meva millor amiga, però ella sempre em diu que tenim més dies

El Marcel·lí Ferrer baixant del Mulleres. Al fons, el refugi de Mulleres i darrere el Tuc de Felbrant. Foto: Andreu Ferrer

que llargonisses i que les muntanyes i parets no es mouran mai de lloc. Tinc por que algun dia no sigui així i tot i que segur que no es mouran de lloc, potser no seran tan solitàries i boniques com encara les he pogudes veure jo.

Per cert, vam celebrar l'èxit a ca l'Isidro, amb força colesterol a la brasa...

Andreu Ferrer

1955 1995
AGROPACIO
EXCURSIONISTA
TALAIA
40
ANIVERSARI

**SOCI, RECORDA:
ENGUANY CELEBREM EL
NOSTRE 40 ANIVERSARI**

El "hobby" d'aquest hivern (19) L'ANTIGA FABRICA DE FILATS DE CAL GANETA

L'illa urbana formada pels carrers Jardí, Rambla Samà (popularment Rambla Nova), carrer Recreo i la Rasa Miquelet (ara també urbanitzada) eren els terrenys que ocupava la fàbrica coneguda per "Cal Ganeta". Actualment en aquests terrenys hi ha una zona urbana amb un bloc plurifamiliar en forma de "L" en el qual hi ha 60 vivendes i un pàrquing subterrani de dos pisos que té la mateixa forma, amb una cabuda per a 180 vehicles, i també hi ha un espai obert amb una monumental xemeneia al bell mig de la plaça.

LA FABRICA

Les notes més antigues que tinc sobre aquesta fàbrica de filats i torçats de cotó fan referència als primer propietaris coneguts com a raó social de SOTERAS I CIA cap a l'any 1880, els quals tenien una instal·lació annexa de molturació de gra i farina i amb una nòmina d'uns 65 operaris. Es sabut també que van participar en la construcció del ferrocarril i que hi van perdre molts diners, en aquesta participació, quedant arruïnats. Això popularment va originar el

naixement del renom de "Cal Ganeta", pel qual ha estat coneguda per molts vilanovins, per les penúries que van haver de suportar. Jurídicament consta que l'any 1889 va patir un embargament judicial i que va ser subhastada el 1891, passant a mans de la raó social TORREBADELLA HNOS., els quals ja tenien una fàbrica de filats a Sitges. Un dels germans, però, va morir i van fer liquidació el 1899, quan ja feia un temps que la fàbrica era buida i no s'hi feia res.

Imatge de la porta d'entrada i xemeneia de cal Ganeta, des del carrer Tomás. Foto: Toni Sagame

Plaça de cal Ganeta amb el símbol de l'antiga xemeneia. Foto: Jordi Miró i

Aquesta situació es va acabar en comprar la fàbrica els germans BACH, Pere i Ramon, dos industrials penedesencs que també eren propietaris de les Caves Bach, força conegudes per un dels seus productes, la famosa mistela "Vi de Missa", encara que actualment aquest producte és en mans d'una altra casa de Caves. En esdevenir la guerra el juliol de 1936, FILATURES BACH va ésser intervinguda i van continuar treballant per a la fabricació de roba per als soldats del front republicà.

Els Srs. Bach, que no tenien descendència, eren molt considerats amb els seus obrers i els afavorien en les seves necessitats; encomanaven aquest

seguiment a una persona de confiança propera a ells i pagaven les factures derivades de les malalties. En no tenir hereus, van fer donació de l'immoble que era la fàbrica a la Casa de Caritat de Barcelona i aquests van rebre dels successius propietaris que va tenir la indústria una compensació econòmica anual fins que es va materialitzar la venda de l'immoble per urbanitzar-lo i transformar-lo en el que avui podem contemplar.

La fi dels germans Bach no va ser molt reconfortant, ja que el que es deia Ramon va morir l'any 1936 a mans dels incontrolats i l'altre germà no va tenir millor sort i va morir a Barcelona atropellat per un tramvia.

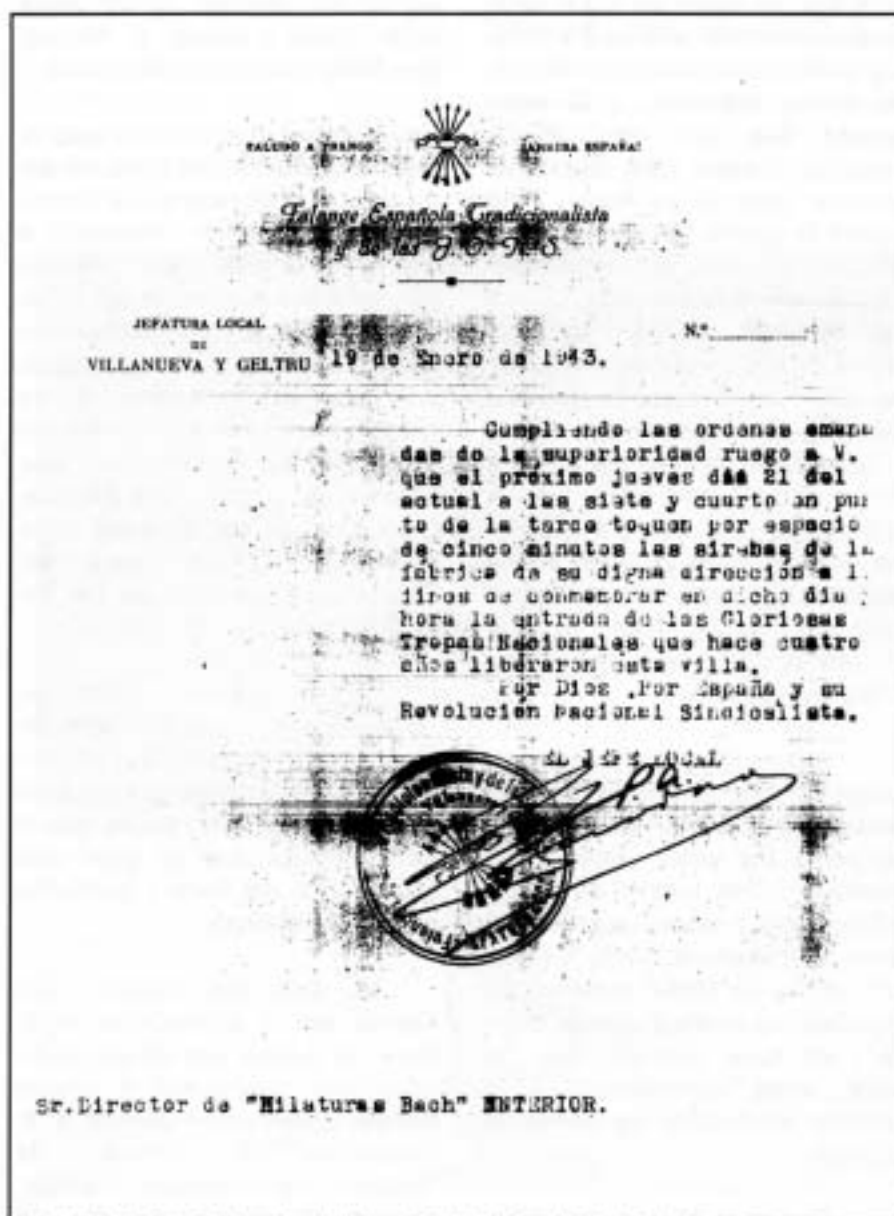
En pocs anys aquesta indústria va passar per quatre propietaris. Ja dins els anys 40, dels germans BACH va passar a la raó AGREDA DUTU I CIA, S.L., que tenien la casa mare a Saragossa, on havia estat fundada el 1850. Pocs anys després la va comprar la família de Barcelona d'origen jueu RIBA I GARCIA, que la volien perquè se'n fes càrrec un fill seu, i en no posar-se d'acord amb aquest es va tornar a vendre al cap de dos anys a la família SAMARANCH HNOS. Uns anys més tard, i dins la mateixa família, va passar a mans d'un fill del Sr. Samaranch i registrada amb el nom de BROCATO.

OBRA DE FABRICA

Les naus industrials eren construïdes amb rajola de fàbrica i sense arrebossar, que era la manera de construir de l'època de mitjan segle passat i ocupaven la façana del carrer Jardí i la de la rambla Samà o rambla Nova i a l'interior hi havia un gran pati al centre del qual hi havia el forn amb la xemeneia que avui podem contemplar com un monument a l'època del vapor.

Aquesta fàbrica treballava bàsicament el cotó vegetal i el transformava en fil i per a aquest procés feia falta aigua calenta, que enduria el fil. Els forns normalment no s'apagaven mai i cremaven primerament llenya i després carbó. L'aigua usada era conduïda a la rasa Miquelet i no s'aprofitava, però a finals de segle, els amos de l'horta que també llindava amb aquesta rasa van decidir aprofitar l'aigua emmagatzemant-la en un dipòsit o també regant quan encara era tèbia, cosa que -sobretot a l'hivern- afavoria el creixement de les plantes.

L'aigua sortia d'un pou que hi havia al pati i que avui deu estar mig enrunat o enrunat del tot sota la plaça. Un trosset del pati es feia servir d'hort i s'hi plantaven verdures; tampoc no hi mancava una figuera amb una soca extraordinària que no abraçaven ni

Un ofici de l'any 43 donant instruccions a la fàbrica pel dia de la "Liberación". Arxiu: Fidel Claramunt

HILATURAS BACH, S. A.

Sucesora de RAMÓN BACH Y HERMANO
VILLANUEVA Y GELTRÚ

Hilaturas Bach, S. A.

Sucesora de
Ramón Bach y Hermano

Diputación, 233

Barcelona

Cartula dels terrenys propietaris de la fàbrica. Arxíu: Fidel Claramunt

dos homes. Aquest pou devia ser molt antic, perquè en baixar-hi es podia veure que tenia algunes galeries i en el seu interior s'hi van trobar fusells de l'època dels francesos, és a dir, del començament del 1800.

EL COTO, LA MATERIA PRIMERA

El cotó vegetal, que va ésser el material bàsic per a treballar durant molts anys, era molt llaminer i facilitava la cria de ratolins que, a més a més, trobaven llavor de la planta del cotó. Això feia que per tota la fàbrica hi hagués una gran quantitat de gats amb l'esperança que aquests eliminessin els ratolins, però l'edifici tenia molts anys i molts racons i aquest desig no s'acomplia mai.

Ja en els anys més propers en què van sortir al mercat les fibres acríliques, el cotó vegetal va perdre l'hegemonia i va ésser substituït per les bales de krilenca, tergal i la viscosilla, que era un producte derivat dels eucaliptus. El gènere que en sortia era exportat, a més de la península, a molts d'altres països entre els quals hi havia Cuba, Mozambic, Bèlgica, Alemanya, Malabi o el Canadà.

L'horari de treball era partit i

s'hi feien quatre torns. Un torn feia de 5 a 9 del matí i de 1 a 5 de la tarda, i l'altra torn feia de 9 a 1 i de 5 a 9 del vespre, el tercer torn feia les hores nocturnes i el quart només feia els dies festius sencers, encara que els torns duraven més de 24 hores. Però durant la guerra, en què aquesta fàbrica va ser col·lectivitzada, també van treballar molt de nit, havent pintat de color blau els vidres de les claraboies del sostre per evitar que la claror fos visible a l'exterior. Curiosament el terrat de la nau que hi havia al carrer Jardí no era pas pla, sinó tot ondulat. A la part alta de l'edifici, a l'interior del pati, hi havia la típica sirena (xiulet) que avisava els treballadors quan eren els 3/4 i l'hora en punt, els uns per anar a treballar i els altres per plegar.

Alguns d'aquests propietaris volien comprar l'immoble, però en ser una donació feta a beneficència no podia ser venut sense molts tràmits i molt de temps i de fet fins a l'any 1983, precisament pels voltants del tristament famós "Tejeras", no es va poder materialitzar l'operació de venda d'aquesta fàbrica i els seus terrenys, quan ja havia estat abandonada i la indústria traslladada als afores de la ciutat.

Durant la dècada dels anys

40-50, en què la insuficiència d'electricitat provocava restriccions alguns dies a la setmana, aquesta empresa va instal·lar un generador d'electricitat a gas-oil, justament on s'acaba el carrer de Picapedrers per a poder treballar almenys durant les hores diurnes. Aquest generador era fet amb motors americans, però devien ésser de mala qualitat i s'espatllaven molt sovint. Aquest generador va ser batejat per la gent més propera a ell, tant els treballadors com els veïns, amb el nom de "la burra" de Cal Ganeta.

El funcionament de la fàbrica estava en mans d'uns 180 a 200 treballadors repartits en els diferents torns de treball i cobraven setmanalment en efectiu, diners que puntualment el Sr. Sala -que en va ser director durant molts anys- anava a buscar al despatx que l'empresa tenia a Barcelona.

Va ser precisament amb el duet Samaranch-Sala (amo i director d'aquesta fàbrica) que a Vilanova es va promoure l'eliminació a les escoles de les classes diferenciades que tenien per a fills dels obrers i que eren patrocinades pels propietaris de les fàbriques, cosa que van solucionar afegint una quota mensual a la nòmina per a cobrir les mensualitats que s'havien de pagar a les escoles. D'aules especials d'aquest tipus recordem que n'hi havia als Escolapis, a les Tereses i a les Concepcionistes, entre altres.

En arribar les festes de Nadal es va instaurar el costum de fer un lot per als obrers, i segons em comenta un obrer ara ja jubilat era un "senyor" lot, i també que al pati s'hi col·locava un gran avet guarnit amb els llums i garlandes ara tan tradicionals.

El cotó que entrava a Cal Ganeta per a convertir-se en fil havia de passar per un seguit de màquines, començant el procés per la "batan", per passar a la "cardadora", la "manuan", la "metxera", la "continua" i d'aquí, segons la classe de fil, als

"dobladors", als "retors", les "ovilladores" o als "aspis", que feien les troques o cabdells de fil ja a punt per sortir al mercat. La batan era una màquina que també servia per reconvertir roba vella blanca altra vegada en cotó, algun cop, però, s'havia empassat alguna americana que distretament estava posada al seu abast.

L'EMBLEMA ACTUAL DE LA PLAÇA

No hi ha dubte que la conservació de la xemeneia en aquest espai obert li ha donat un caràcter propi al conjunt, i més si tenim en compte que és el símbol d'una època no gaire llunyana en la qual, com ja sabem, a Vilanova el sector fabril va tenir un gran pes econòmic. La restauració de la xemeneia es va portar a terme al començament dels anys 60 per uns tècnics francesos i va ser quan van instal·lar en el seu exterior els 8 cèrcols de ferro que avui encara podem observar per lligar bé la xemeneia per la seva part exterior, encara que no va ser aquesta l'única mesura efectuada per al seu reforçament. La xemeneia i el forn,

en les últimes dècades, ja solament s'usaven per ambientar les sales, ja que el fred era perjudicial per al fil i provocava el seu trencament.

URBANITZACIO DEL SECTOR

En una posició bastant central d'aquest espai i com un fet testimonial del seu antic ús i de l'època de la primera industrialització de Vilanova, s'aixeca la xemeneia d'obra de fàbrica massissa amb una altura total de 25 metres i voltada d'una superfície lliure d'uns 2454 m² que té aproximadament la plaça.

Al peu de la xemeneia s'ha construït un pla inclinat entès com una elevació del paviment que abraça i realça millor aquest fet insòlit, que juntament amb la col·locació d'unes escales de ferro a la part alta d'aquest pla inclinat ha tingut una gran acceptació entre els elements juvenils que ho utilitzen per a esplanar-s'hi abastament. A més de la xemeneia, la plaça ha conservat de

l'antiga fàbrica quatre pins existents en la part sud i que ara estan situats en l'escossell que per a les activitats lúdiques infantils s'hi ha construït.

Aquesta plaça serà ampliada i completada per la cantonada Pare Garí-Recreo on ara hi ha una antiga masia amb el seu jardí en el moment en què es continuï el procés de transformació urbana previst en el Pla General Urbanístic de 1981.

Joan Lluís Sivill i Vergés

Procedència de les dades:

- . Els meus 25 anys de veïnatge.
- . Resum de les meves converses amb gent que va estar lligada a aquesta fàbrica durant diferents èpoques.
- . Notes de n'Alvar Tubau.

Fe d'errades:

- . Al "Hobby" de la revista corresponent al trimestre passat i referent a les fornícules, on diu "pujant per la pujada del Cinto tombem pel carrer Arengaders", ha de dir: "carrer Argenteria". Més endavant, on diu "la plaça Gumà i Ferran" ha de dir: "plaça Font i Gumà".

La façana a la Rambla Santa de la fàbrica de Cel Ganeta. Foto: Toni Segarra

UN DIA D'AVENTURA A LA CARA NORD DEL "PEDRA"

El dia 22 de gener vam marxar quatre components del G.E.A.M. amb direcció a la carena nord del Pedraforca per fer una de les activitats més punteres de l'alpinisme en aquests moments: l'escalada en glaç.

El Tole, amb el seu Nissan, era el que ens havia de recollir a les 7 del matí per anar cap al Pedraforca. Com sempre passa sempre hi ha algú que fa esperar i aquest cop no va ser menys. Quan portàvem aproximadament una hora i dos quarts de viatge, vam fer una paradeta per esmorzar a un bar a peu de carretera. Una hora més tard ja érem al mirador del "Pedra" aparcant el cotxe, més amunt no es podia deixar a causa del glaç que hi havia a la carretera. La cosa rutllava.

Tots animats, vam començar a treure el material i l'equip personal del cotxe. Quan vam estar a punt ens vam distribuir els piolets, les cordes i la resta de material i vam començar a caminar per la carretera glaçada. No vam trigar gaire a treure els grampons i col·locar-nos-els ja que les

relliscades començaven a ser massa sovintejades. (Això em recorda que dec una "garimba" per haver estat el primer a relliscar!).

Finalment, i després de

cordades: el Roger i jo i el Tole i Xavi, encara que totes les primeres les va fer el Roger. (S'ha de dir que si no hagués estat per ell, no haguéssim pogut arribar fins a dalt i ens haguéssim hagut de conformar a fer només les primeres cascades de l'ascensió).

La cascada començava amb no gaire dificultat, la primera reunió i la segona es podien superar bastant bé, en canvi, per arribar a la tercera s'havia de passar per un salt d'aigua congelat que tenia uns 90° almenys i una alçada d'uns 6 metres. El Roger va ser el primer i al mig de la cascada hi va ficar un clau de gel per seguretat. Un cop superada, al gorg que hi havia congelat va instal·lar la reunió en tres pitons clavats a la roca i des d'allà va anar assegurant la resta de nosaltres. (La sensació que vaig tenir mentre pujava va ser increïble, mai l'oblidaré).

El Xavi Parets en ple atac al gel de la cascada. Foto: Josep Guardiola

veure unes quantes cascades, vam trobar la que seria la nostra ascensió. El dia era perfecte i el glaç estava d'allò més bé. Tot sortia rodat. Vam fer dues

Per arribar a la quarta reunió havíem de pujar una altra cascada de característiques similars a l'anterior, però d'aquesta cap a la meitat hi havia una mica de desplom que encara ho feia més

diffícil. El Roger, inevitablement i quasi obligat, va fer el primer. Amb molta prudència i clavant bé els piolets i grampons ho va superar i va instal·lar la quarta reunió en un avet que hi havia allà mateix sobre un replanet. (Aquí cal destacar que jo vaig tenir l'ensurt més gran de tot el dia ja que quan sols em quedava mig metre per arribar-hi, vaig perdre l'equilibri i me n'anava cap enrere, sort que vaig reaccionar amb un cop de piolet que vaig enfonsar uns 5 centímetres dintre el glaç. Imagineu-vos la meva expressió i el fart de riure que es van fer a costa meva).

Per arribar a la cinquena reunió va ser més fàcil, ja que s'havia de pujar una canal en "ensamble". No presentava perill però allò d'anar sense gaire seguretat...

Un cop arribats a la 5ª reunió ja érem al final de l'ascensió, però encara ens quedava la cascada més gran de totes les pujades fins a aquell moment: la "gran cascada"!

Mentre descansàvem vam deixar passar a uns que venien per darrere a tota màquina, alguns d'ells ja en sabien però n'hi havia un en particular que ens deixà amb la boca oberta. El tio era mig sord i va fer la cascada sense corda... Al·lucinant!!!

Al cap de poc i després que passessin tots aquells "casquistes", el Roger va ficar

mans a l'obra i va començar la pujada de la cascada. Va ficar un clau a uns 5 o 6 metres i un altre a gairebé al final de la cascada. Quan va ser a dalt va instal·lar un "top-rope" en un avet petit i el vam baixar. Una dada d'interès és que vam haver d'enllaçar dues cordes perquè poguéssim arribar a baix i cada cop que havíem de fer el pas de corda d'un buit a l'altre el que

era a la cascada s'hi havia de subjectar com si s'arrapés a una dona.

Després de pujar-la els quatre i fer-hi les fotos corresponents, vam començar a anar cap al cotxe. El dia s'estava acabant i amb ell la nostra aventura.

Josep Guardà

Pedraforca. El Roger Archilla fent pràctiques de gel a la cascada. Foto: Josep Guardà

**59a MARXA EXCURSIONISTA DE
REGULARITAT DE CATALUNYA
21 de maig de 1995
Serra del Catllaràs**

Fins fa poc, aquest nom només recordava un vell racó del Baix Penedès. Ara, a causa de la construcció i posada en servei de la pista de proves de vehicles motoritzats i de la seu de l'Institut d'Investigació Aplicada de l'Automòbil (IDIADA), ambdues situades a l'Albomar, aquest lloc figura fins i tot en els cartells de l'autopista, en la qual s'ha fet una sortida que porta a l'antiga masia.

L'Albomar és un enclavament de Santa Oliva dintre els termes municipals de Banyeres i d'Albinyana. El centre d'aquest petit territori és una casa contrafortada alçada sobre una deu i un correntiu malauradament estroncats de fa pocs anys. Aquesta masia, possible vil·la romana, que sembla que havia tingut una vida florent durant l'època sarraïna, va tornar a reviscolar-se en segles posteriors. Es una construcció iniciada sobre roca i la part més nova porta la data de l'any 1640. En el seu interior hi havia notables peces de mobiliari del segle XVI i pintures que foren traslladades a Vilafranca. Una mostra de la seva antigor foren les troballes de mosaics romans i una ara. En temps romànic, l'Albomar fou residència monacal que pertanyia al monestir de Sant Cugat del Vallès, veritable amo del Baix Penedès fins al primer terç del segle passat. L'any 1991, mentre es feien les obres de la pista de proves, en el circuit es va descobrir un hàbitat d'època ibero-romana, la qual cosa demostra que l'Albomar és un antiquíssim assentament humà, tot i que les primeres referències escrites són de l'any 1011.

De l'Albomar i dels seus homònims penedesencs, ja en vam parlar en la revista de la Talaia del gener de 1971. Aleshores dèiem tot el que sabíem. Actualment tenim més dades i en podem fer un estudi més aprofundit. Pel que fa a

l'etimologia, és a dir, què vol dir Albomar, continua havent-hi diverses opinions. Una és que el mot és de procedència aràbiga: "al-borj", que voldria dir "mirador" o "la torreta", o del nom propi bereber "Al-Bumus". L'altre parer creu que ve del nom propi llatí "Albumus", procedent del lloc d'Album, muntanya d'Itàlia. El cas és que l'Albomar és situat entremig de dues masies romanes, la "vil·la Thomabuis" (Tomoví actual) i la "vil·la Urtigos" (L'Ortigós), essent una quadra medieval amb torre que acabà denominant-se castell. Existeix una tercera teoria que diu que l'albomar és un vegetal espontani, l'"alboms", "espiga de la porrasa", liliàcia de flors blanques.

Sigui quin sigui l'origen de la paraula, a part dels llocs que porten aquest nom existeixen moltes persones que es diuen Albomar, cognom que ja apareix en els capbreus del segle XIV. Així, en una pastoral de l'any 1303 era tonsurat "Guillem Zabornar" de Santa Oliva i en el cens de 1358 es relacionen "Na Maria Albomara" d'Albinyana, Bernat

Albomar i Eliscen Albomara de Santa Oliva, mentre a l'Albomar hi vivien nou famílies i "Guillem Ç Albomar", senyor d'un foc de la "Quadra de Ç Albomar". El 1497 fou censat "Bernat Arbomar del Arbomar" i en el fogatge de 1553 es troben persones amb el cognom Albomar a Castellví, Banyeres, Santa Margarida, Sant Jaume dels Domenys, Calafell i l'Arboç. Actualment hi ha molta gent amb aquest cognom.

Hem dit que hi ha diversos llocs que es diuen Albomar. Els comentarem començant pel principal i més conegut avui dia:

1- **L'Albomar de Santa Oliva.** Situat al peu d'un mil·lenari camí que

de la Bisbal anava a la Via Augusta, existia l'any 1011 donant nom a un torrent "ipso reger quem dicunt Albomar", ara conegut per torrent de les Quatre Fites o del Papiólet i més avall per riera de l'Albomar. Posteriorment, el 1046, unes afrontacions limitaven amb "ipsos

L'Albomar. Foto: Abel Carbonell (IDIADA)

L'Albomar. Foto: Abel Carbonell (IDVADA)

albornars, en plural, com si volguessin indicar 'lloc d'albors', però l'any 1054 surt "ipso Albomar". En el segle XII es documenta el "locum de Albomar" i la "quadra" de "ipso Albomar". En tornar el segle XIII s'esmenta "ipsa quadra cum turre que dicitur de Albomar" i el 1207 comença a haver-hi gent que procedeix del lloc, "Examen de Albomar", que és citat també en anys posteriors. L'any 1225 surt "Guaschono de Albomar" i fins al 1234 no es tenen dades del "Castro de Albomar", de Sant Cugat, cedit al dit "Guaschono" pagant els reglamentaris impostos.

2- **L'Albomar de Santa Margarida.** Fins fa poc havíem cregut que era una casa que portava el nom d'un pagès (almenys des de l'any 1553) i que com a tal és coneguda per **ca l'Albomar**. No fa gaire, ens vam assabentar que el lloc és documentat des de l'any 1127 per "ipso Albomar", donant a entendre que la pagesia agafà el nom de la casa. Per tant, una masia molt antiga, situada vora els fons de calç dels Monjos, dintre d'un baluard del segle XVIII i des de fa uns quants anys deshabitada.

3- **L'Albomar de les Cabanyes.** Es una barriada propera a la casa de l'Estrella que porta el nom d'un pagès establert en el lloc, antigament anomenat el Puig. L'any 1746 es té notícia de "Fèlix Albomar del Puig de les Cabanyes". En aquest cas no hi ha dubte sobre l'antiguitat del nom,

ja que està demostrat que abans tenia una altra denominació, actualment desapareguda.

4- **Els Albornars de Santa Fe.** Poca cosa sabem d'aquesta partida de terra, però el seu plural pot donar a comprendre que era un lloc d'"alboms", que reforça la tercera teoria indicada per a l'etimologia del topònim.

5- **L'Albomar de la Geltrú.** L'hem deixat a propòsit per finalitzar. Aquest nom es troba documentat des de l'any 1408 "locum vocatum **Los Albornars**", també en plural, enfortint la teoria dels "alboms". Aquest plural es torna a repetir el 1425 "Albomas", però al segle XVI ja no ho era. Així, els anys 1569 i 1591 van escriure "partida" o "lloch dit lo **Albomar**", que situaven a migdia del camí de Vilanoveta, prop del mas Bertran, casa que era a tocar el torrent de la Piera o de mas Bertran. Tant aquesta masia (coneguda des del segle XIV), com la partida de l'Albomar, s'han perdut de la nomenclatura local. Per cert, el mas Bertran era proper a la sinia del Diabló (coneguda des de l'any 1725), més coneguda ara per sinia Batadet. Després dels exemples estudiats i concretant-se amb els que d'origen tenien nom plural, ens fa pensar que l'etimologia vegetal és la més versemblant i la identificació de diferents llocs amb el mateix nom abona l'opinió d'una planta que pot créixer en diversos llocs simultanis.

HI HA MES BRUIXES

Pel setembre de l'any passat, després de donar a conèixer vint-i-una "bruixes" escampades pel Penedès i terres catalanes, acabàvem dient que agrairíem qualsevol notícia d'altres bruixes no relacionades.

Hem rebut dades del senyor Joan Raventós i Hill, fent avinent la presència de més llocs embruixats. Així, ens documenta el **pic de les Bruixes**, de 1360 m, a l'Alta Garrotxa, situat a la carena entre el coll de Talaixà i el puig de Comanegra, i el proper **avenc del Pic de les Bruixes**.

Per altra banda ens envia una part del llibre "Muntanyes Maleïdes" de Pep Coll, 1993, on figuren l'**Ereta de les Bruixes** (a Viu de Llevata), el **Planell de les Bruixes** (a Surri) i les **Botigues de les Bruixes** (entre Aós i Bixessarri), llocs de bacanals nocturnes. També es llegeix que a la Margineda d'Andorra hi ha un indret ermot conegut per l'**Arrossegador de la Bruixa**. Contenen que per aquella faixa de terra, hi van arrossegar una bruixa del poble lligada pels cabells darrere un parell de bous, abans de cremar-la a la foguera. La sang de la bruixa, doncs, havia fet tornar estèril aquella terra per sempre més. Moltes gràcies al senyor Raventós per la detallada informació.

Per part nostra, cal afegir la **cova de les Bruixes**, situada a la serra de Godall, a Ulldecona, lloc de jaciments arqueològics lítics. I de fa poc, sabem que el pas de vianants per dessota la via del tren, entre Santa Maria i la barriada Bardají, vers el mar, és conegut a Cubelles per **pont de la Bruixa**. I encara més, de fa poquíssim, hem llegit que a Pals (Empordà), hi ha **La Font de Sa Bruixa** (Onomàstica LVIII, set. 94). Qui en sap més?

Vicenç Carbonell i Virella

VIA CADE TERRADETS

És cert que no vaig estar somiant? És cert que ho vaig viure?

No fou fins l'endemà que em vaig adonar de la fantàstica experiència que havia viscut: escalar 300 metres en - més o menys- quatre o cinc hores. És tan fàcil escriure-ho! Però tots els esforços, tant psicològics com físics van valer la pena, vaig experimentar un cúmul de sensacions i d'emocions fantàstiques i noves que van fer que m'animessin encara més a practicar l'escalada.

Les quinze hores que vaig estar fora de casa aquell 12 de març van semblar dues hores d'una tarda d'excursió. El viatge d'anada se'm va fer curtíssim. Tenia tants pensaments i imaginacions al cap que, tot i que no em van deixar dormir, no vaig tenir temps d'avorrir-me; el millor trajecte fou quan entràrem en un paisatge de muntanyes, boscos, aigua, roca... Parets de roca que em feien somiar encara més! Vaig entendre que el dia que m'esperava seria interessant i diferent de molts altres. Els nervis em van fer perdre la gana però si no esmorzava el més segur és que em desmaiés a un quart de via, així doncs, havent esmorzat, a peu de via i sense haver dit ni un mot a causa de l'eufòria i l'histerisme, va arribar l'hora de concentrar-me en la paret.

Nerviosa i impacient anava sentint els comentaris, els consells i els crits d'ànim que em donaven tots els companys... Estic segura que va ser el dia que em van veure més inquieta!

ascendia. Però no només eren aquestes emocions les que em feien sentir bé, molt bé; a una certa alçada hi havia un paisatge esplèndid i mentre un dels companys de cordada pujava no podia fixar-me en altra cosa que en el que m'envoltava: una naturalesa pura que et feia venir ganes de viure al cent per cent. Però no hi havia temps per perdre, les busques del rellotge semblava que gressin el triple de ràpid de com ho fan normalment. Els peus em feien mal i els dits de les mans quasi no els notava; per sort ja quedava poc, una cordada més i... Res no impedí poder abatre uns fantàstics 300 metres de roca. No era pas una via difícil, però per una principiant com jo, per una "novata" com jo crec que estava molt i molt bé.

En arribar a la fi de la nostra ascensió em vaig sentir encara millor, però -tot s'ha de dir- cansada i mig adormida tenia ganes de tornar als cotxes per descansar i menjar una mica. Les estones d'espera als altres també van ser curtes, ens vam passar una bona estona observant l'ascens dels que

havien decidit arribar fins a dalt i la sensació en veure'ls fer el cim no solament era gratificant per a ells, ho era per a tots. Estic segura que no era pas l'única que ja tenia ganes de tornar-hi un altre cop.

La Neus entusiasmada a la Via Cade, Terradets, vigilada de prop pel Toni Castells. Foto: Mago

Quasi sense adonar-me'n em vaig trobar enmig d'una gran paret (gran per mi, és clar) i les sensacions eren cada vegada millors i augmentaven a mesura que

Tot comentant les estones més divertides del dia, amb pressa decidíem anar a sopar... Podríem dir que fou una mena de dinar, berenar i sopar! Feia tantes hores que no menjàvem que ens conformàvem amb qualsevol cosa.

Del viatge de tornada, en puc dir ben poca cosa: el somni que vaig tenir enfilant-me per parets va ser fantàstic, però aquest cop amb els ulls clucs. I és que el món de l'escalada és un món força desconegut, que s'ha d'anar descobrint de mica en mica i que has de viure sempre al màxim.

Neus Garcia

El "Mago" superant un pes difícil a la Via Cade de Terradets. Foto: Toni Castells

EPISTOLARI ALS AMICS DEL GEAM

Amics del G.E.A.M.,

¿Com començar aquesta carta sabent que tots l'estareu llegint?

Feia temps que ho volia fer i a la fi la meua impaciència i la meua consciència -que m'ho deien a crits- m'han convençut que he de deixar anar tot el que dona voltes al meu cap: una pila d'idees esbojarrades que intentaré d'ordenar i resumir.

Un breu comentari entre companys va fer que la Marta em proposés d'escalar a la Talaia. Sense pensar-ho dues vegades vam quedar per una data i així fou: vaig entrar al bar de l'entitat amb una tímidesa poc freqüent en mi i vaig sortir animada pel Toni a pujar i a baixar parets.

Em vaig anar incorporant i,

quasi sense adonar-me'n, cada cop m'agradava més aquest local i l'ambient que feieu possible tots vosaltres. Amb paciència m'ajudàveu i m'animàveu, i jo pujava com podia amb totes les meves forces. Ben pensat no ho hauria d'escriure en passat, ja que això és el que continuau fent.

Des que va començar la meua nova experiència, el meu horari ha canviat: en comptes de fer res, escalar; en comptes d'avorrir-me els caps de setmana, escalar; en comptes de dormir, somiar... Somio amb els ulls clucs, amb la mirada fixada al no res, quan miro una fotografia, quan veig una muntanya, quan em recordo d'algun de vosaltres... Cada muntanya sembla que hagi de tenir un raconet aprofitable per a practicar i cada paret de roca sembla que em cridi: "-Escalà'm, Neus!" Llavors recordo algunes sortides a la muntanya i penso

en aquells moments en què estava bloquejada, penjada a mitja via per una corda i abatuda per la por de caure, quan sentia una veueta que em semblava llunyana i que em deia: "-Vinga, Neus, una mica més!" I a la fi, en arribar al cim em girava i contemplava el paisatge, mirava cap a baix i somreïeu, i jo feia un gran sospir de satisfacció. Un cop més m'havíeu ajudat.

Podria escriure moltíssimes més coses tan genials i més que aquestes, però prefereixo acabar-ho aviat ja que tots tenim ganes de no perdre més el temps i ... a ESCALAR!!!

A tots els meus companys del G.E.A.M.

Neus Garcia

NOTÍCIES I COMENTARIS

ITINERARIS

Dies enrere es donava informació des de Sant Pere de Ribes d'un nou projecte turístic per donar a conèixer el territori, proposant itineraris per recórrer a peu i en bicicleta el terme municipal.

La Comissió de Govern de l'Ajuntament de Ribes va aprovar la creació d'uns itineraris turístics, que després van passar a objecte de revisió. Les dues propostes que es van fer inicialment consistien en els recorreguts que surten de Vilanova i la Geltrú. Sembla que per guiar-se van utilitzar algun mapa que porta errades i les repeteixen, però també n'hi ha de pròpies. Així, en el primer recorregut es passa per la Torre d'en Veguer, quan és la **Torre del Veguer**, el Mas Parets per **can Parés** (el mapa comarcal Garraf-17 diu "El Mas Perers" i el posa a **can Martí**); la Masia Montgròs quan és **masia de Montgròs**, la Masietà i Mas Cocons, per **masia dels Cocons**. El segon itinerari es dirigeix a Les Roquetes i porta fins a Sitges passant pels Colls. Suposem que quan es donin les informacions definitives hi veurem els topònims correctes.

Per un altre cantó, el Departament de Medi Ambient de Ribes proposa quatre rutes més, alguna d'elles pel Parc Natural del Garraf. Una surt de Ribes i enllaça les urbanitzacions de can Macià, Rocamar, Santa Bàrbara, Vallpineda, Les Torres, les Casetes i torna a Ribes. La segona també surt de Ribes i va cap a la urbanització mas Alba, entrant a Sitges pel mas Maiol, i després per can Marcer de Jafra i la Fassina (ambdues d'Olivella), torna a Ribes per can Lloses. La tercera ruta des de Ribes va al mas d'en Giralt i continua per

Pineda Parc, els Masets de Jafra (Olivella), penya de can Marcer, can Lloses i Ribes. El darrer itinerari puja al Montgròs passant per Sant Pau, la Coma, can Sidro i els Vinyals; baixa pels Sumidors i el mas d'en Giralt, acabant a Ribes. Tots aquests recorreguts seran senyalitzats.

Per altra banda, a Vilanova s'han editat uns tríptics de Circuits Natura. N'hi ha cinc de marcats per a bicicleta, a peu i a cavall. El més senzill surt de la plaça de les Casernes, va a la **masia d'en Cabanyes** per la Plana i torna a la vila pel torrent d'en Parellada. El segon itinerari arriba fins al **mas de l'Artís** pel torrent de la Piera i torna a Vilanova per les Mesquites i el mas Torrat. El tercer passa de llarg del mas de l'Artís, puja al **pla de les Palmeres** i baixa per la serra del Gat i les Mesquites, tornant pel mas Torrat. El quart circuit comença igual que els anteriors, puja al pla de les Palmeres, com el tercer, però s'allunya fins a la **Casa Alta, can Balaguer**, el fondo de Cova Pineda, el fondo de la Carçosa i retorna pel pla de les Palmeres, les Mesquites i el mas Torrat. Finalment, el cinquè trajecte és semblant al quart, però s'allarga des del pla de les Palmeres per la serra de Bonaire fins a la **Talala**, baixant cap al corral del Roc i el mas Torrat, amb un total de 23'3 quilòmetres, mentre que els altres en tenien 3'6, 11'7, 16'0 i uns 22'0 respectivament.

El tríptic consta d'un mapa que comprèn part del terme municipal de Vilanova i part del de Castellet, amb els circuits marcats en quatre colors, els alçats de tots els itineraris i la descripció de cada recorregut. El mapa és un retall del mapa comarcal de Catalunya, 1:50.000, Garraf-17, editat l'any 1993, amb els

mateixos errors que vam detectar en el seu dia, sense cap esmena per part dels responsables dels Circuits Natura.

Esperem que aquesta llarga llista d'itineraris per la natura sigui recorreguda per persones amants de la comarca que vulgui fer "cames", sigui a peu, en bicicleta o a cavall.

SALVEM ELS COLLS

La Talaia s'ha adherit a una plataforma formada per entitats de la comarca per lluitar i salvar l'última gran zona verda que tenim a prop de la vila.

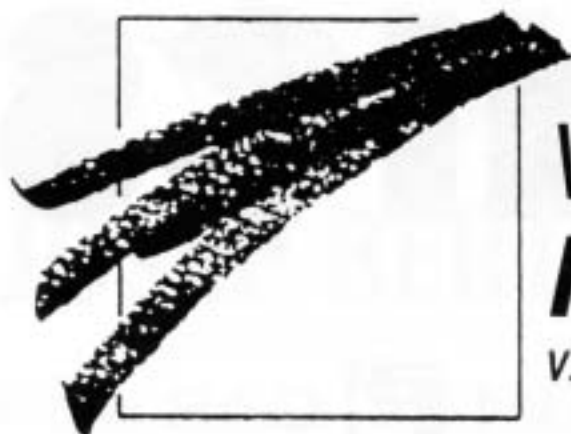
Com ja sabeu, la part dels Colls pertanyent al terme municipal de Sant Pere de Ribes està sent urbanitzada i l'Ajuntament de Sitges també té plans pel seu sector. Tot això es pot aturar, encara hi som a temps. De moment, en els primers actes hi ha hagut una resposta extraordinària per part d'entitats i població.

Us convidem a participar en tot el que s'organitzi. A la Talaia hi trobareu informació.

ALIGUES PERDIGUERES A TORRELLETES

El dimecres dia 5 d'abril, els membres del G.E.A.M. van ser informats per tècnics de Medi Ambient de la Generalitat que el nou sector d'escalada a Torrelletes, zona molt atractiva a causa de la seva dificultat, posa en perill la subsistència d'una família d'Aligues Perdiguères en perill d'extinció a tot el món.

Els nostres escaladors han pres bona nota i limitaran les activitats en aquella zona.

VIATGES INTERGAVA

V. INTERNACIONAL GAVA, S.A. G.C. 129

LA VOSTRA AGENCIA DE CONFIANÇA
US OFERIM TOT TIPUS DE SERVEIS I PRODUCTES
A MES DE LA VENDA DE BITLLETS D'AVIO I TREN

OFERTES ESPECIALS PER ALS SOCIS DE L'A.E.TALAIA
CONSULTEU-NOS... US ESPEREM!

C. Almirall Colom, 6 - Tel. 8144353 - Fax 8142807 - VILANOVA I LA GELTRU

**WIDION
MARCS, S.L.**

- Enmarcatge de quadres
- Olis
- Aquarel·les
- Litografies

- Preus especials per a professionals
- Assessoria decorativa

C/ Recreo, 58 • Tel. 814 45 42 • 0880 Vilanova i la Geltrú

TECNICS

AIGUA

LLUM

GAS

CALEFACCIÓ

REPARACIÓ D'ESCALFADORS

Picapedrers, 3 - Tel. 814 32 46
VILANOVA I LA GELTRÚ

MECN-I

INFORMÀTICA, OFIMÀTICA
I MECANOGRÀFIA

CASH & CARRY

GRUP DATA LOGIC

CONCESIONARI OFICIAL

EPSON *COMPAQ* TOSHIBA

C/. de l'Aigua, 14
Telèfon 814 12 96

08800 Vilanova i la Geltrú

Bobinatges i Reparacions Motors Elèctrics

S.L.

- Reparació de bombes elevació d'aigua
- Reparació de maquinària electro-portàtil (taladres, esmoladors, martells...)
- Venda de recanvis i accessoris
- Servei oficial Black & Decker
- Servei oficial Makita

c/ Aigua, 4 - Tel. 893 00 11 - VILANOVA I LA GELTRÚ

VIDRES VILANOVA
roure

CRISTALLS I VIDRES PLANS
DE TOTA CLASSE
FUSTERIA D'ALUMINI

EXPOSICIÓ
FARE GARL 28
TEL. 8938707

mampares
bany i dutxa

VENTIKLAR®

CS Cesana spa

MABELUX

d uehban

**ORIGINAL
DUSCHOLUX**

El Giraldillo

«EL BUEN TAPEO»

junt a la Piscina Municipal

C/. Pelegri Ballester, 19-21

Tel. 815 62 02

08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

**INTERSPORT
OLARIA**

Pl. Soler i Gustems, 5
Francesc Macià, 50
Tel. 8930470 - Fax 8141436

08800 Vilanova i la Geltrú

TOT PER A L'ESPORTISTA

AVIA
HIGH PERFORMANCE AIRCRAFT SPORTS WEAR

LANGE

Reebok

boreal

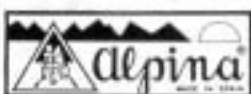
adidas

KASTLE SKI
HIGH TECH - MORE FUN

koflach

KARHU

SALOMON

ROSSIGNOL

BLIZZARD

DYNASTAR

ATOMIC
FOR SPORT

TECNO PRO

NORDICA